

Miljø- og
Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen

Evaluering af ny tilsynsmodel samt ny anmeldeordning og digitalisering

Rapport

Miljøprojekt nr. 2046

September 2018

Udgiver: Miljøstyrelsen

Redaktion:

Rambøll: Benita Kydmose, Lis Reker

Miljøstyrelsen: Lone Kielberg, Lisbeth Roien, Ulla Ringbæk, Christina Ihlemann

ISBN: 978-87-93710-88-7

Miljøstyrelsen offentliggør rapporter og indlæg vedrørende forsknings- og udviklingsprojekter inden for miljøsektoren, som er finansieret af Miljøstyrelsen. Det skal bemærkes, at en sådan offentliggørelse ikke nødvendigvis betyder, at det pågældende indlæg giver udtryk for Miljøstyrelsens synspunkter. Offentliggørelsen betyder imidlertid, at Miljøstyrelsen finder, at indholdet udgør et væsentligt indlæg i debatten omkring den danske miljøpolitik.

Må citeres med kildeangivelse

Indhold

1.	Resumé	5
2.	Indledning	12
2.1	Formålet med evalueringen	12
2.2	Rapportens struktur	13
3.	Kort præsentation af metode	14
3.1	Forundersøgelse	14
3.2	Minievaluering	14
3.3	Evaluering af tilsynsbekendtgørelsen, ny anmeldeordning og digitalisering	15
3.4	Anbefalinger til og justering af den fremadrettede regulering	16
4.	Evalueringens resultater	17
4.1	Evaluering af miljøtilsynsmodel	17
4.1.1	Mål 1 – Enkel, letforståelig og meningsfuld prioritering	17
4.1.1.1	Opsummering på Mål 1	20
4.1.2	Mål 2 - Prioritering ud fra vurdering af miljø- og sundhedsmæssige risici	21
4.1.2.1	Basistilsyn	21
4.1.2.2	Prioriterede tilsyn	25
4.1.2.3	De fem parametre i Miljøtilsynsbekendtgørelsen	26
4.1.2.4	Opsummering på Mål 2	41
4.1.3	Mål 3 – Fremme fokus på væsentlige miljøforhold uden at føre til miljøforringelser	44
4.1.3.1	Håndtering af forskellige typer af tilsyn	46
4.1.3.2	Opsummering på Mål 3	48
4.1.4	Mål 4 – Sikre kontinuerlig aktivitet på tilsynsområdet	49
4.1.4.1	Opsummering på Mål 4	53
4.1.5	Mål 5 – Bidrage til kompetenceopbygning	53
4.1.5.1	Opsummering på Mål 5	56
4.2	Evaluering af ny anmeldeordning og digitalisering	56
4.2.1	Vision 1 - Det skal være nemmere at være virksomhed	56
4.2.1.1	Samtidighedsbestemmelser	57
4.2.1.2	Branchebekendtgørelsen for maskinværksteder	59
4.2.1.3	Brugen af Byg og Miljø (BOM)	61
4.2.1.4	Opsummering på Vision 1	64
4.2.2	Vision 2 – Miljøbeskyttelsesniveauet skal være uændret	66
4.2.2.1	Opsummering på Vision 2	67
4.2.3	Vision 3 – Der skal være offentlig transparens ift. miljøoplysninger	67
4.2.3.1	Opsummering på Vision 3	72
4.3	Konklusioner	73
5.	Minievaluering	76
5.1	Erfaringerne med at effektvurdere tilsynskampagner	76
5.2	Fastlæggelse af, hvad der er BAT	80
5.3	Brugen af tids- og handleplaner i større godkendelsessager	81
5.4	Brugen af BOM og administrative lettelser	82

6.	Anbefalinger til og justeringer af den fremadrettede regulering	84
6.1	Forslag til justeringer af tilsynsmodellen	84
6.1.1	De fem parametre i risikoscoringsmodellen	85
6.1.1.1	Miljøledelse, systematik og regelefterlevelse	85
6.1.1.2	Regelefterlevelse	86
6.1.1.3	Håndtering og opbevaring af kemikalier og farligt affald for virksomheder, samt forhold, der har betydning for at forebygge forurening fra oplagret husdyrgødning	86
6.1.1.4	Emissioner til luft, jord og/eller vandmiljø samt husdyrbrugets størrelse	86
6.1.1.5	Sårbarhed	86
6.1.1.6	Øvrige justeringer af miljøtilsynsmodellen	86
6.1.1.7	Digitale miljøtilsyn	87
6.2	Forslag til justeringer af den fremadrettede regulering	88
	Bilag 1.Metode	90
	Forundersøgelse	91
	Minievaluering	92
	Evaluering af tilsynsbekendtgørelsen, ny anmeldeordning og digitalisering	93
	Anbefalinger til og justering af den fremadrettede regulering	96
	Bilag 2.Spørgeskemaer	97
Bilag 2.1	Spørgeskema til kommuner	97
Bilag 2.2	Spørgeskema til virksomheder og husdyrbrug	117

1. Resumé

Miljø- og Fødevareministeriet har siden 2010 gennemført en række ændringer af den danske virksomhedsregulering og -kontrol. Rambøll er af Miljøstyrelsen blevet bedt om at gennemføre en uvildig evaluering af ny tilsynsmodel samt ny anmeldeordning og digitalisering.

Som introduktion til evalueringen er der gennemført en forundersøgelse af kommunernes praksis og administration af reglerne på tilsynsområdet. Forundersøgelsen dannede det metodiske grundlag for nærværende evaluering. Undersøgelsen er gennemført primært med udgangspunkt i interviews med kommunerne, samt data fra Digital MiljøAdministration (DMA) vedrørende kommunernes indberetninger i fagsystemerne og kommunernes miljøtilsynsplanner.

Formålene med den gennemførte evaluering er:

1. At evaluere den nye tilsynsmodel samt ny anmeldeordning og digitaliseringsløsninger. Evalueringen har taget udgangspunkt i Virksomhedsudvalg II's fem mål for tilsynsmodellen samt de tre visioner for anmeldeordningen og digitaliseringsinitiativerne, som senere blev udformet i forbindelse med lovforslaget til anmeldeordningen.
2. At komme med forslag til evt. justeringer/ændringer af den fremtidige virksomhedsregulering og kontrol samt digitalisering, med henblik på at få mere enkle og effektive ordninger.

På denne baggrund blev følgende gennemført:

En minievaluering, som er gennemført som et led i forundersøgelsen. De 15 kommuner, som er indgået i forundersøgelsen, har fået tilsendt en række spørgsmål om effektivitet af tilsynskampagner, fastlæggelse af BAT, udarbejdelse af gensidigt forpligtende tids- og handleplaner samt forbedringer og lettelser som et resultat af BOM. 13 kommuner har svaret på spørgsmålene.

En evaluering af den nye tilsynsmodel samt ny anmeldeordning og digitaliseringsløsninger. Evalueringen bygger primært på to spørgeskemaundersøgelser (en med kommuner og en med virksomheder/husdyrbrug) samt en workshop med kommuner samt data fra Digital MiljøAdministration (DMA) og litteratur i form af relevante evalueringer og studier.

Evalueringen er gennemført med udgangspunkt i følgende fem mål (opstillet i anbefalingerne fra Virksomhedsudvalg II) og tre visioner:

Tilsynsmodel

Mål 1: Prioriteringen af virksomheder skal være enkel, letforståelig og give mening for både virksomheder og myndigheder.

Mål 2: Der skal prioriteres ud fra en vurdering af både miljø- og sundhedsmæssige risici (herunder beliggenhed) og virksomhedernes og husdyrbrugenes egen miljøindsats. Hensigten er, at tilsynsindsatsen skal målrettes de virksomheder, der udgør den største risiko.

Mål 3: Den nye tilsynsmodel skal fremme fokus på de væsentlige miljøforhold, og den må ikke føre til miljøforringelser

Mål 4: Tilsynsmodellen skal sikre kontinuerlig aktivitet på tilsynsområdet, og det skal være muligt at følge op på og evaluere tilsynsindsatsen.

Mål 5: Tilsynsmodellen skal bidrage til kompetenceopbygning hos myndigheder, virksomheder og husdyrbrug.

Anmeldeordning og digitaliseringsinitiativer

Vision 1: Det skal være nemmere at være virksomhed

Vision 2: Miljøbeskyttelsesniveauet skal være uændret

Vision 3: Der skal være offentlig transparens ift. miljøoplysninger

Evaluerings hovedkonklusioner er som følger:

Sammenfattende viser evalueringen, at miljøtilsynsmodellen overordnet opfylder Udvalgets Mål 1 om, at prioriteringen af virksomheder og husdyrbrug, der udvælges til miljøtilsyn, skal være enkel, letforståelig og meningsfuld for virksomheder, husdyrbrug og myndigheder.

I forhold til mål 2 hjælper tilsynsmodellens risikoscore i nogen grad kommunerne til at prioritere tilsynene ud fra miljø- og sundhedsmæssige risici samt virksomhedernes og husdyrbrugenes egen miljøindsats. Dog finder kommunerne det relevant at supplere udvælgelsen med deres kendskab til virksomhederne og husdyrbrugene. Evalueringen indikerer dermed, at risikoscoringsmodellen i sig selv ikke altid sikrer, at de virksomheder og husdyrbrug, der har størst behov for tilsyn, udvælges til tilsyn. Endvidere vurderer kommunerne ikke, at tilsynsindsatsen altid målrettes de virksomheder, der udgør den største risiko, ligesom der er udfordringer med især parametrene om miljøledelse og sårbarhed.

I forhold til de specifikke parametre, som indgår i tilsynsbekendtgørelsens risikoscoremodel, viser evalueringen følgende:

- Parameteren "Miljøledelse, systematik og miljøforbedringer" vurderes af mange kommuner (59 % og 51 % af kommunerne for henholdsvis husdyrbrug og virksomheder) ikke som et godt mål for virksomheders / husdyrbrugs indsats for at mindske sandsynligheden for, at der sker utilsigtet miljøpåvirkning, selv om virksomheden og husdyrbruget arbejder bevidst med miljøforhold. Parameteren findes af kommunerne især ikke egnet for virksomheder og husdyrbrug omfattet af kategori 2. Det foreslås derfor, at det gøres lettere at belønne de virksomheder og husdyrbrug, der reelt gør en miljømæssig indsats. Det er den oprindelige tanke med scoren 3. Bedre vejledning i anvendelsen af denne parameter og hjælp til kommunikation om, hvad miljøledelse kan være, er også et foreslået forbedringstiltag.
- Regelefterlevelse opfattes generelt som en fornuftig parameter at have med i risikoscoren, da den kan afspejle væsentlige miljøproblemer hos virksomheder og husdyrbrug. En gennemgående kommentar fra kommunerne er dog, at der kan være en udfordring med, at mindre overtrædelser, som hurtigt bringes i orden, følger virksomhederne og husdyrbrugene i en periode svarende til frekvensen for basistilsyn. Kommunerne foreslår konkret, at en håndhævelse kun skal følge virksomheden/husdyrbruget, indtil forholdet er efterkommet, samt at der gives mulighed for at skelne mellem alvorlige og mindre alvorlige overtrædelser.
- For parameteren håndtering og opbevaring af kemikalier og farligt affald for virksomheder, samt forhold, der har betydning for at forebygge forurening fra oplagret husdyrgødning angiver 27 % af de 36 kommuner, der er kommet med forslag til forbedringer, at parameteren fungerer tilfredsstillende, som den er. De kommuner, der har forslag til forbedringer, foreslår at fokusere på opbevaring og håndtering af kemikalier, frem for mængden, samt en bedre præcisering af, hvad der forstås ved mindre mængder affald. Der er ikke i samme grad input til justering af parameteren for husdyrbrug.
- Emissioner til luft, jord og/eller vandmiljø samt husdyrbrugets størrelse ses af kommunerne som en god parameter at inddrage i risikoscoren. Der er dog forskellig praksis for, om støj indgår som en emission til luft, og om spildevand scores som en emission. 29 % af de 24 kommuner, der har forslag til forbedring af parameteren angiver, at det for virksomheder med fordel kan udbygges i parameteren, om støj og spildevand skal indgå. Der er ikke i samme grad input til justering af parameteren for husdyrbrug.

- Parameteren sårbarhed er relevant i risikoscoren. 83 % af kommunerne har påpeget, at parameteren sårbarhed er for identisk på tværs af virksomheder og husdyrbrug inden for samme kommune. Forslag til justering af denne parameter fra kommunernes side er, at virksomhedernes og husdyrbrugenes risiko for at påvirke eksempelvis grundvandet bør indarbejdes i sårbarhedsparameteren, og ikke blot afstanden til følsomme områder.

Fokus på de væsentligste miljøforhold (Mål 3) udmønter sig i kravet om, at kommunerne skal udarbejde en miljøtilsynsplan, der blandt andet indeholder en vurdering af de væsentligste miljøforhold i kommunen. Selv om mange af kommunerne udarbejder miljøtilsynsplanen, men ikke bruger den aktivt, har de god fokus på og forståelse for de væsentligste miljøproblemer i kommunen og dens virksomheder og husdyrbrug. Endvidere hjælper de forskellige typer af tilsyn også med at føre tilsyn med de væsentligste miljøforhold. Den del af Mål 3, der drejer sig om fokus på de væsentligste miljøforhold, kan dermed siges at være opfyldt. Den anden del af Mål 3 handler om, at fokus på de væsentligste miljøforhold ikke må føre til miljøforringelser. I den forbindelse er kommunerne blevet bedt om at forholde sig til, hvorvidt opstartstilsynet er med til at bevare miljøbeskyttelsesniveauet. Det mener 71 % af kommunerne, at det i høj eller nogen grad er, hvilket indikerer, at fokus på de væsentligste miljøforhold ikke fører til miljøforringelser. Det skal dog igen understreges, at der er tale om en antagelse baseret på ovenstående input, idet vi ikke har været ude at foretage målinger, før og efter modellen trådte i kraft.

Mål 4 havde som nævnt til formål at sikre en kontinuerlig aktivitet på tilsynsområdet, og at det skal være muligt at følge op på og evaluere tilsynsindsatsen. I tilsynsmodellen giver dette sig især til udtryk i brugen af årsmål. Her vurderer 43 % af kommunerne, at de fastsatte årsmål gør, at de kommer ud på de virksomheder og husdyrbrug, der har de væsentligste miljøforhold. 28 % af kommunerne svarer "andet". 19 % af de kommuner, som har svaret "andet" kommenterer, at årsmålet er passende, men at der ud fra en miljømæssig betragtning også kan være behov for at føre tilsyn med andre typer af virksomheder og husdyrbrug (såsom landbrug, gartnerier og benzinstationer), da disse vurderes også at kunne indebære risiko for forurening. Disse typer af virksomheder/husdyrbrug er ikke omfattet af krav om regelmæssige miljøtilsyn og indgår derfor ikke i tilsynsbekendtgørelsens tilsynsprioriteringer. Det skal bemærkes, at kommunerne i henhold til miljøbeskyttelsesloven skal føre tilsyn med disse i det omfang, de skønner det relevant.

Den anden del af Mål 4 har fokus på, at det skal være muligt at evaluere indsatsen. At indsatsen har været en succes kommer blandt andet til udtryk ved, at 66 % af virksomhederne og husdyrbrugene gennemfører nye miljøtiltag på baggrund af tilsynene, eller hvis tilsynene, eksempelvis i form af kampagner, leder til en dialog om miljø med virksomheder og husdyrbrug. Kommunerne, virksomhederne og husdyrbrugene svarer samstemmende, at der gennemføres nye miljøtiltag på baggrund af tilsynene eller på baggrund af en kombination af tilsyn, håndhævelser og krav i godkendelsen. Endvidere viser evalueringen, at 67 % af kommunerne finder, at tilsynskampagner i høj grad eller i nogen grad er et godt redskab for en dialog om miljø med virksomhederne og husdyrbrugene. Den sidste del af Mål 4 om, at det skal være muligt at evaluere indsatsen, kan dermed siges at være opfyldt.

Mål 5 handler som nævnt om, at tilsynsmodellen skal bidrage til kompetenceopbygning hos myndigheder, virksomheder og husdyrbrug. Overordnet set kan det konkluderes, at både kommuner og virksomheder/husdyrbrug har fået opbygget kompetencer på baggrund af tilsynsmodellen. 73 % af kommunerne finder, at kampagnerne er med til at opbygge kompetencer, og 62 % af kommunerne svarer, at det er deres opfattelse, at tilsyn og kampagner i høj eller nogen grad hjælper med at opbygge kompetencer hos virksomhederne og husdyrbrugene. Mål 5 kan dermed siges at være opnået.

I evalueringen af, om det med den nye anmeldeordning og digitaliseringsinitiativer er blevet nemmere at være virksomhed (Vision 1), er der i denne evaluering fokus på samtidighedsbe-

stemmelserne for bilag 2 virksomheder for afgørelse om miljøgodkendelse og spildevandstilladelse samt den tilstræbte samtidighed for VVM-screening, den nye branchebekendtgørelse med anmeldeproces for maskinværksteder samt virksomheder og kommuners brug af Byg og Miljø (BOM). Evalueringen viser, at samtidighedsbestemmelserne og maskinværkstedsbekendtgørelsen bidrager til at gøre det nemmere at være virksomhed, mens BOM på nuværende tidspunkt ikke bidrager.

Vision 2 havde til formål at sikre, at miljøbeskyttelsesniveauet skal være uændret med indførelsen af den nye anmeldeordning og digitalisering. Af de kommuner, der har en holdning til dette spørgsmål, angiver hhv. 48 % (ny anmeldeordning) og 44 % (maskinværkstedsbekendtgørelsen) af kommunerne, at der ikke har været en ændring i miljøbeskyttelsesniveauet. Der er dog også hhv. 40 % og 44 % af kommunerne, der svarer "ved ikke" til dette spørgsmål. Få kommuner (11 % i begge tilfælde) oplever en form for ændring i miljøbeskyttelsesniveauet (positiv og negativ retning). Det kan dermed antages, at miljøbeskyttelsesniveauet er uændret.

Vision 3 har til formål at sikre offentlig transparens i forhold til miljøoplysninger. Vision 3 er evalueret med udgangspunkt i portalen Digital MiljøAdministration, som blev åbnet 1. maj 2016. Evalueringen viser, at der som udgangspunkt er offentlig transparens i forhold til miljøoplysninger gennem DMA, men evalueringen viser også, at hverken kommuner, virksomheder eller husdyrbrug udnytter denne adgang optimalt. Forudsætningerne for at nå vision 3 er dermed til stede, men en indsats er påkrævet i form af eksempelvis øget information om eller træning i brugen af DMA, hvis brugen af denne skal øges.

Minievalueringens hovedkonklusioner er som følger:

I forhold til **erfaringerne med at effektvurdere tilsynskampagner** var det Virksomhedsudvalg II's anbefaling, at en af tilsynsmodellens grundsten var 1-2 tilsynskampagner, en anbefaling, der er afspejlet i miljøtilsynsbekendtgørelsens § 7. Virksomhedsudvalg II anbefalede ligeledes, at der foretages effektvurderinger af tilsynsindsatsen. Overordnet ses det, at kommunerne gennemfører to tilsynskampagner årligt. Minievalueringen viser, at langt de fleste kommuner opgør resultater af tilsynskampagnerne (eksempelvis antal besøgte virksomheder/husdyrbrug, antal håndhævelser mv.). Minievalueringen viser endvidere, at forskellen mellem resultater og effekter sjældent er tydelig i kommunerne, og miljømæssige effekter tolkes bredt i kommunerne og ofte også som resultater. Denne brede tolkning vurderes at være en vigtig grund til, at 65 % af respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen blandt kommuner angiver, at de konkluderer på miljømæssige effekter. Minievalueringen viste også, at ni ud af de elleve kommuner fandt det svært at opgøre effekter. Det kan derfor konkluderes, at kommunerne især opgør resultater af tilsynskampagnerne og i mindre grad effekter.

Fastlæggelse af, hvad der er BAT: Virksomhedsudvalg II anbefalede i deres rapport, at der udarbejdes BAT-tjeklister på miljøgodkendelsesområdet, samt at det undersøges, i hvilket omfang BAT-tjeklisterne anvendes, og hvilke erfaringer kommunerne har med at bruge dem. Det ses af minievalueringen, at ni af kommunerne kender og anvender BAT-tjeklisterne for bilag 1-virksomheder i varierende grad. Alle de ni kommuner orienterer sig dog i dem, når de skal lave en godkendelse eller en revurdering af bilag 1 virksomheder. Fire kommuner anvender dem systematisk.

For bilag 2-virksomheder uden standardvilkår har virksomhederne og myndighederne begrænset udbytte af den lovkrævede BAT-redegørelse, som virksomheden skal udarbejde. Reglerne om udarbejdelse af BAT redegørelser for disse virksomheder bør derfor ændres, så disse bliver mere enkle, forståelige og anvendelige for både virksomheder og myndigheder.

I forhold til **brugen af tids- og handleplaner i større godkendelsessager** anbefalede Virksomhedsudvalg II i deres rapport, at der i miljøgodkendelsessager, hvor der ikke hurtigt kan

træffes en afgørelse, udarbejdes gensidigt forpligtende tids- og handleplaner for forløbet, samt at tiltaget efterfølgende evalueres. Otte kommuner i minievalueringen anvender i et vist omfang gensidigt forpligtende tids- og handleplaner i forbindelse med større godkendelsessager. Kun to af disse anvender dem konsekvent. En enkelt kommune prioriterer i stedet en løbende dialog. Det ses dog også, at den gensidige forpligtelse, som dermed også forpligter virksomhederne til at overholde deadlines, kunne være en hjælp i nogle kommuner. Som udgangspunkt vurderes anbefalingen om brug af tids- og handleplaner som fremmede for dialogen mellem kommune og virksomhed, og det anbefales, at de anvendes i højere grad især i sager, hvor det drejer sig om at få virksomhederne til at overholde fristerne.

Brugen af BOM og administrative lettelser i kommunerne: Virksomhedsudvalg II har i deres rapport anbefalet, at det som opfølgning på de iværksatte digitaliseringstiltag bør evalueres, i hvilket omfang disse fører til forbedringer og lettelser hos myndigheder og virksomheder. Spørgsmålet om, hvorvidt ansøgninger og anmeldelser via BOM fører til forbedringer og lettelser hos kommunerne, var en del af minievalueringen. Kun en enkelt kommune opfatter BOM som en administrativ lettelse. Ovenstående svar bærer dog præg af, at BOM er nyt for kommunerne, samt at mange kommuner har relativt få godkendelsessager årligt og derfor ikke har brugt systemet ret meget endnu. Rambøll vurderer, at der vil kunne gives et mere retvisende billede af fordele og ulemper ved BOM, når kommunerne og virksomhederne har anvendt systemet i flere år.

Evalueringens anbefalinger er som følger:

Forslagene til justeringer af tilsynsmodellen har ikke til formål at lave om på princippet med en tilsynsmodel, eftersom det findes fordelagtigt at have en model, der hjælper med prioriteringen af tilsyn. Kommunerne har forslag til justeringer af parametrene i tilsynsmodellen.

Justeringen af tilsynsmodellen fordrer en mere principiel diskussion, nemlig om risikoscoringsmodellen skal være en screeningsmodel med rum for fortolkning og myndigheders egen vurdering, eller om den skal være en model, som ikke kan fraviges. Som det er nu, viser evalueringen, at kommunerne er usikre på, i hvor høj grad der er "fortolkningsfrihed" i lovgivningen, hvilket gør, at flere af parametrene opfattes som for statiske.

Endvidere er der en principiel diskussion, der handler om, hvorvidt der bør arbejdes med den samme model for kategori 1 og kategori 2 virksomheder, som anbefalet af Virksomhedsudvalg II, eller om man bør skele til en differentieret model, som den ses i flere af de lande, vi sammenligner os med. Virksomhedsudvalg II lagde vægt på, at der med den nye tilsynsmodel ikke blev udviklet to parallelle systemer til risikovurdering; et for IED-virksomheder og -husdyrbrug og et andet for resten. Ud over parameteren miljøledelse, som er belyst nedenfor, giver evalueringen ikke anledning til, at modellen grundlæggende laves om til en differentieret model.

Uagtet den fremadrettede model er der i evalueringen fremkommet forslag til justering af parametrene, som anbefalingerne nedenfor tager udgangspunkt i.

De fem parametre i risikoscoringsmodellen

De fem parametre er genstand for forslag til justeringer, både i spørgeskemaundersøgelsen, i workshoppen og som resultat af forundersøgelsen. Her er de væsentligste anbefalinger taget med.

I den eventuelle justering af parametrene bør det tages med i overvejelserne, at selvom miljøtilsynsbekendtgørelsen trådte i kraft i 2013, indeholdt bekendtgørelsen en række overgangsbestemmelser, hvilket betyder, at reglerne i Miljøtilsynsbekendtgørelsen i perioden fra bekendtgørelsens ikrafttræden og frem til 1. november 2015 blev foldet gradvist ud. Det skal derfor tages med i overvejelserne, om kommunerne har haft for kort tid til at benytte paramet-

rene på denne type virksomheder til, at en eventuel ændring ønskes. Omvendt har kommunerne haft 3 år til at anvende parametrene på kategori 1a og 1b virksomheder og husdyrbrug og kender således parametrene godt. Og endelig bør det også medtages, at modellen på evalueringstidspunktet ikke har fungeret fuldt ud i en hel tilsynsperiode, hverken for kategori 1 eller kategori 2 virksomheder.

Miljøledelse, systematik og regelefterlevelse

I forhold til en justering af parameteren oplever kommunerne, at det er vanskeligt at gøre brug af den fulde score for miljøledelse, primært på grund af kravene om dokumentation, certificeret miljøledelse og i nogen grad kravet om løbende forbedringer. Der anbefales derfor en **bedre vejledning af, hvordan kommunerne kan give virksomheder og husdyrbrug en score 3** og dermed belønne virksomheder og husdyrbrug, der gør en miljømæssig indsats.

10 kommuner oplever det ikke som hensigtsmæssigt, at virksomheder og husdyrbrug uanset kategorisering skal risikobedømmes efter ens regler i denne parameter. Når der for alle bilag 1-virksomheder og husdyrbrug med BAT-konklusionerne kommer krav om miljøledelse, får disse virksomheder og husdyrbrug om få år automatisk scoren 1. Når miljøledelse således bliver et krav for IED-virksomheder og –husdyrbrug, bør det overvejes, om der er brug for en yderligere revision af parameteren, som handler om miljøledelse.

Regelefterlevelse

En anbefaling på baggrund af input fra kommunerne (både i spørgeskemaundersøgelsen og på workshopen) er at **overveje, hvorvidt mindre overtrædelser, som hurtigt bringes i orden, kan undgå at følge virksomhederne og husdyrbrugene i en periode svarende til frekvensen for basistilsyn (hhv. 3 eller 6 år).**

Håndtering og opbevaring af kemikalier og farligt affald for virksomheder, samt forhold, der har betydning for at forebygge forurening fra oplagret husdyrgødning

I forhold til parameteren håndtering og opbevaring af kemikalier og farligt affald for virksomheder, samt forhold, der har betydning for at forebygge forurening fra oplagret husdyrgødning, anbefales det, på baggrund af kommentarer fra kommunerne, at **eksemplificere, hvad der forstås ved mindre mængder affald.**

Emissioner til luft, jord og/eller vandmiljø samt husdyrbrugets støj

Under denne parameter er der forskellig praksis for, om støj indgår som en emission til luft, og om spildevand scores som en emission. Det anbefales derfor, at **det med fordel kan uddybes i parameteren, hvordan støj og spildevand skal indgå i risikovurderingen.**

Sårbarhed

I forhold til parameteren sårbarhed anbefales det, at **virksomhedernes og husdyrbrugenes risiko for at påvirke eksempelvis grundvandet, samt hvor påvirkeligt området er (eks. i forhold til lerlagets tykkelse over grundvandet) indarbejdes i sårbarhedsparameteren,** og ikke blot afstanden til følsomme områder. Dette er for at sikre en større spredning i scoren i parameteren blandt virksomheder og husdyrbrug inden for samme kommune.

Øvrige justeringer af miljøtilsynsmodellen

Derudover er der fremkommet følgende forslag til justeringer af miljøtilsynsmodellen:

Miljøtilsyn hvert 6. år er for sjældent til at bevare kontakt og dialog med virksomheden om miljøforhold, og **hyppigheden af disse tilsyn foreslås derfor øget,** såfremt virksomheder og husdyrbrug ikke trækkes ud til prioriteret tilsyn.

Listen over brancher, som er omfattet af regelmæssige tilsyn, foreslås revideret. Bl.a. nævnte kommunerne, at benzinstationer og maskinstationer (større forureningsrisiko end for

autoværksteder, da disse også håndterer pesticider) burde være omfattet af kravet om regelmæssige tilsyn. Det skal bemærkes, at kommunerne i henhold til miljøbeskyttelsesloven i dag over for disse typer af virksomheder og husdyrbrug har en forpligtigelse til at føre et aktivt tilsyn.

Differentiering mellem basistilsyn og prioriterede tilsyn fungerer ikke altid i praksis, idet mange kommuner eksempelvis gennemgår alt på virksomheden, selvom de er på prioriteret tilsyn. Det anbefales derfor at undersøge nærmere, **om differentieringen mellem basistilsyn og prioriteret tilsyn skal fastholdes, eller om der kan være mere flydende grænser for, hvilke typer af tilsyn kommunerne anvender**, som det ses i visse af vores nabolande.

Sluttelig giver evalueringen ikke belæg for at reducere antallet af fysiske tilsyn, idet kommunerne bemærker, at hvis virksomheder og husdyrbrug kun har basistilsyn hvert 6. år, opfattes dette som for sjældent, samt at virksomhederne og husdyrbrugene overordnet er tilfredse med frekvensen af tilsyn. Dette hindrer dog ikke et kontinuerligt fokus på at øge virksomhedernes egne indberetninger.

Forslag til justeringer af den fremadrettede regulering

I selve evalueringen var kommunernes fokus på justeringer af den fremadrettede regulering primært på BOM. BOM fungerer endnu ikke optimalt og har effekt på kommuners og virksomheders oplevelse af godkendelses-/anmeldelsesproceduren.

Det anbefales derfor at **arbejde med at gøre BOM mere brugervenlig og simpel**. Kommunerne oplever, at virksomhederne og de selv har vanskeligt ved at navigere i BOM. Endvidere opleves det som en udfordring, at det er vanskeligt at rette fejl i BOM.

På workshoppen blev følgende input til den fremadrettede virksomhedsregulering endvidere fremhævet: Det anbefales at **øge fokus på affaldshåndtering og koordinering af tilsynsindsats på virksomheder, hvor Miljøstyrelsen er myndigheden for virksomhedens miljøforhold, mens kommunen er myndighed for spildevandsafledning og affaldshåndtering**. Kommunerne og MST Virksomheder deler en oplevelse af, at det ikke er entydigt, hvem der har ansvar for hvad ift. affald. I praksis betyder det, at det i højere grad skal uddybes, hvor ansvaret for affaldshåndtering ligger.

2. Indledning

Miljø- og Fødevarerministeriet har siden 2010 gennemført en række ændringer af den danske virksomhedsregulering og -kontrol. En markant ændring kom som følge af Virksomhedsudvalg II. Udvalget havde til formål at pege på forslag til forenkling og opdatering af miljøreguleringen af virksomheder. Miljøreguleringer i forhold til husdyrbrug, havbrug og dambrug indgik ikke i udvalgets gennemgang.

Udvalgets anbefalinger blev blandt andet omsat til en ny **tilsynsmodel**, som blev indført i dansk lovgivning med miljøtilsynsbekendtgørelsen, som udkom i 2013.

Endvidere udmøntede udvalget sine anbefalinger i en ny **digital anmeldeordning** for godkendelsespligtige virksomheder og maskinværksteder, som blandt andet omfatter etablering af en digital selvbetjeningsløsning, indført januar 2016. Samtidig blev den nye anmeldeordning som følge af initiativer i den daværende regerings vækstpakke udvidet med forenklingstiltag, som bl.a. omfattede en branchebekendtgørelse for maskinværksteder, indført januar 2016.

Endelig anbefalede udvalget en række **digitaliseringsinitiativer** ud over ovennævnte anmeldeordning. Der er således indført regler om, at kommunerne fra maj 2016 løbende skal indberette godkendelses- og tilsynsdata til en fælles digital platform.

I takt med at disse ændringer er udarbejdet og gennemført, har ministeren lovet at gennemføre evalueringer af disse, herunder af:

- ✓ Anvendelsen af tilsynsmodellen i kommunerne
- ✓ Den digitale anmeldeordning
- ✓ Digitaliseringsløsninger, herunder fælles digitale systemer i kommunerne.

Rambøll er af Miljøstyrelsen blevet bedt om at gennemføre en uvildig evaluering af centrale anbefalinger fra Virksomhedsudvalg II, ny tilsynsmodel samt ny anmeldeordning og digitalisering. Nærværende rapport omhandler således Rambølls uvildige evaluering af de tiltag, som er implementeret som opfølgning på Virksomhedsudvalg II's anbefalinger.

2.1 Formålet med evalueringen

Som introduktion til evalueringen er der gennemført en forundersøgelse af kommunernes praksis og administration af reglerne på tilsynsområdet. Forundersøgelsen viste, at kommunernes praksis i høj grad følger regelsættet i bekendtgørelsen. På baggrund heraf var det anbefalingen, at evalueringen gennemføres som en klassisk evaluering, hvor de udvalgte, centrale anbefalinger fra Virksomhedsudvalg II - ny tilsynsmodel samt ny anmeldeordning og digitaliseringsløsninger - evalueres med udgangspunkt i Udvalgets mål med de nye ordninger.

Formålene med den gennemførte evaluering er således:

1. At evaluere udvalgte, centrale anbefalinger fra Virksomhedsudvalg II, ny tilsynsmodel samt ny anmeldeordning og digitaliseringsløsninger. Evalueringen har taget udgangspunkt i Udvalgets fem mål for tilsynsmodellen samt de tre visioner for anmeldeordningen og digitaliseringsinitiativerne, som senere blev udformet i forbindelse med lovforslaget til anmeldeordningen. Evalueringen har endvidere haft fokus på læring af indsatsen på udvalgte områder.

2. At komme med forslag til evt. justeringer/ændringer af den fremtidige virksomhedsregulering og kontrol samt digitalisering, med henblik på at få mere enkle og effektive ordninger.

På baggrund af ovenstående blev følgende gennemført:

1. En **minievaluering** af udvalgte anbefalinger af Virksomhedsudvalg II. Minievalueringen omfattede fire emner: erfaringerne med at effektivisere tilsynskampagner, erfaringerne med at fastlægge, hvad der er BAT, brugen af tids- og handleplaner i større godkendelsessager, samt brugen af BOM og hvorvidt BOM har medført administrative lettelser for kommunerne.
2. En **evaluering** af udvalgte, centrale anbefalinger fra Virksomhedsudvalg II, ny tilsynsmodel samt ny anmeldeordning og digitaliseringsløsninger, som evalueres med udgangspunkt i Udvalgets mål med de nye ordninger.
3. **Anbefalinger til justering** af tilsynsmodellen og den fremtidige regulering af virksomheder.

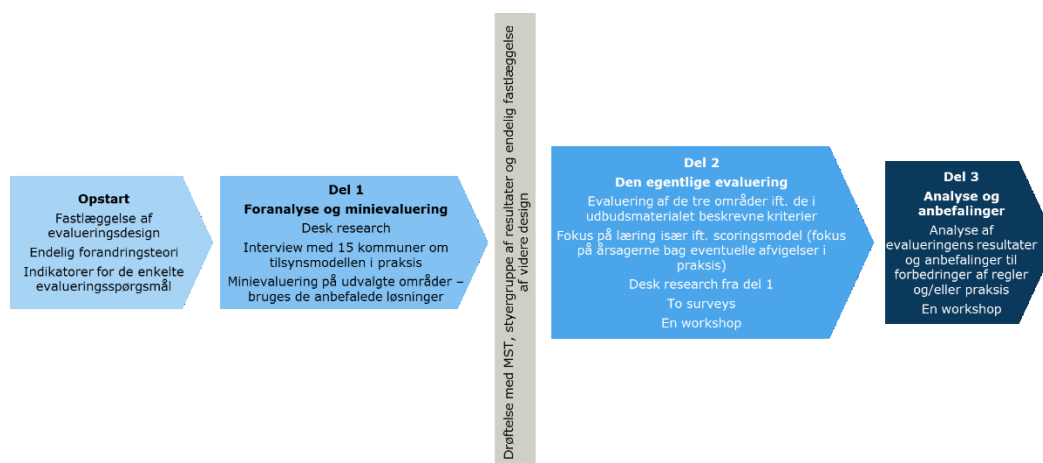
2.2 Rapportens struktur

Rapporten er struktureret som følger: Efter resuméet (kapitel 1) og indledningen (kapitel 2) beskriver kapitel 3 kort den metode, der ligger til grund for evalueringen og indsamling af data til justering af den fremadrettede regulering. En fuldstændig gennemgang af metoden forefindes i bilag 1. Kapitel 4 præsenterer resultaterne af evalueringen af tilsynsbekendtgørelsen, ny anmeldeordning samt digitaliseringsinitiativer. Evalueringen er afrapporteret i forhold til fem af de seks mål, som Virksomhedsudvalg II satte op i deres rapport (målet om overensstemmelse med kravene i artikel 23 i IE-Direktivet behandles ikke her), samt de tre visioner for ny anmeldeordning og digitalisering. Endvidere præsenteres evalueringens konklusioner i dette kapitel. I kapitel 5 præsenteres resultaterne af minievalueringen med de emner, som Virksomhedsudvalg II anbefalede at evaluere på. Endelig gives der i kapitel 6 anbefalinger til justeringer af den fremadrettede regulering.

3. Kort præsentation af metode

I det følgende præsenteres den anvendte metode kort. Det overordnede design for evalueringen er skitseret i figuren nedenfor.

Figur 1: Overordnet design for evalueringen

Kilde: Rambøll

I det følgende vil de enkelte elementer blive gennemgået.

3.1 Forundersøgelse

Forundersøgelsen udgjorde grundlaget for nærværende evaluering og blev udelukkende udarbejdet til internt brug i Miljøstyrelsen. Den har dannet det metodiske grundlag for udformningen af den videre evaluering, og ikke mindst dannet grundlag for udarbejdelsen af spørgeskemaerne. Undersøgelsen er gennemført primært med udgangspunkt i interview med kommuner. Informationen fra disse interview er krydstjekket dels med data fra Digital MiljøAdministration (DMA) vedrørende kommunernes indberetninger i fagsystemerne, dels med de miljøtilsynsplaner, der er tilgængelig på kommunernes hjemmesider. Der er gennemført 15 interview med kommuner.

3.2 Minievaluering

Minievalueringen er gennemført som et led i forundersøgelsen. De 15 kommuner, som er indgået i forundersøgelsen har fået tilsendt en række spørgsmål om effektivvurdering af tilsynskampagner, fastlæggelse af BAT, udarbejdelse af gensidigt forpligtende tids- og handleplaner, samt forbedringer og lettelser som et resultat af BOM. 13 kommuner har returneret spørgsmålene. 2 kommuner har ikke svaret, trods gentagne opfølgninger. Evalueringen har haft til formål at vurdere kommunernes arbejde og erfaring med:

- At effektivvurdere tilsynskampagner
- At fastlægge, hvad der er BAT, herunder brug af BAT-tjeklister og andre værktøjer
- At udarbejde gensidigt forpligtende tids- og handleplaner i visse godkendelsessager

- Hvorvidt ansøgninger/anmeldelser via BOM har medført forbedringer og lettelser i kommunen

3.3 Evaluering af tilsynsbekendtgørelsen, ny anmeldeordning og digitalisering

Evalueringen er gennemført med udgangspunkt i følgende fem mål (opstillet i anbefalingerne fra Virksomhedsudvalg II) og tre visioner:

Tilsynsmodel

1. Prioriteringen af virksomheder skal være enkel, letforståelig og give mening for både virksomheder og myndigheder.
2. Der skal prioriteres ud fra en vurdering af både miljø- og sundhedsmæssige risici (herunder beliggenhed) og virksomhedernes og husdyrbrugenes egen miljøindsats. Hensigten er, at tilsynsindsatsen skal målrettes de virksomheder, der udgør den største risiko.
3. Den nye tilsynsmodel skal fremme fokus på de væsentlige miljøforhold, og den må ikke føre til miljøforringelser
4. Tilsynsmodellen skal sikre kontinuerlig aktivitet på tilsynsområdet, og det skal være muligt at følge op på og evaluere tilsynsindsatsen.
5. Tilsynsmodellen skal bidrage til kompetenceopbygning hos myndigheder, virksomheder og husdyrbrug.

Anmeldeordning og digitaliseringsinitiativer

1. Det skal være nemmere at være virksomhed
2. Miljøbeskyttelsesniveauet skal være uændret
3. Der skal være offentlig transparens ift. miljøoplysninger

Med andre ord betyder det, at der er fokus på relevansen af tilsynsmodellen, ny anmeldeordning og digitaliseringsinitiativer samt resultaterne af disse.

Evalueringen bygger primært på to spørgeskemaundersøgelser (en med kommuner og en med virksomheder/husdyrbrug) samt en workshop med kommuner. På workshoppen deltog repræsentanter fra 22 kommuner samt repræsentanter fra KL og Danmarks Naturfredningsforening. Endvidere er data fra Digital MiljøAdministration (DMA) og litteratur i form af relevante evalueringer og studier inddraget i evalueringen.

Spørgeskemaundersøgelserne er gennemført dels med kommunerne, og dels med virksomheder og husdyrbrug. Alle 98 kommuner har modtaget spørgeskemaet. 75 kommuner samt MST Virksomheder har svaret, hvilket giver en svarprocent på 78. Der er kommet svar fra et bredt udsnit af kommunerne fordelt på følgende parametre:

- Geografisk beliggenhed
- Antallet af henholdsvis husdyrbrug og virksomheder i kommunen
- Brug af fagsystem (Geoenviron, Structura eller intet fagsystem)

Populationen varierer en smule i de forskellige figurer. Det skyldes, at vi har givet kommunernes medarbejdere mulighed for at springe mellem spørgsmålene fremfor at gå i stå, hvis enkelte spørgsmål bedre blev besvaret af kolleger. Alle kommuner har fået tilsendt alle spørgsmål, men enkelte kommuner har sprunget enkelte spørgsmål helt over.

Kommunerne har været overordentlige samarbejdsvillige og svarprocenten må betegnes som yderst tilfredsstillende, ikke mindst set i lyset af et relativt langt spørgeskema med en kort frist.

Spørgeskemaerne er endvidere sendt til 200 virksomheder og husdyrbrug. Sammenlagt 9 procent af virksomhederne og husdyrbrugene har svaret, heraf 64 % virksomheder og 36 % husdyrbrug. Det er repræsentanter fra virksomhederne og landmænd, der har svaret. Der er telefonisk fulgt op hos de udvalgte virksomheder og husdyrbrug, ligesom de har modtaget en skriftlig påmindelse. Den lave svarprocent er forventelig og acceptabel, idet svarene primært vil blive brugt i analysen til at underbygge eller udfordre svarene fra kommunerne. Ved den telefoniske opfølgning har virksomhederne eller husdyrbrugene, hvis de har angivet en grund til manglende svar, ofte enten ikke ønsket at deltage uden at specificere dette nærmere, eller tilkendegivet at de var udmærket tilfredse med tilsynet og ikke havde noget at tilføje (og dermed ikke ønskede at bruge tiden på at deltage).

3.4 **Anbefalinger til og justering af den fremadrettede regulering**

Den tredje del af evalueringen sigter på at give informanterne mulighed for at komme med forslag til ændringer af tilsynsmodellen samt den fremtidige regulering af virksomheder. Denne fase bygger på evalueringens resultater samt på input fra workshopen med kommuner. Igennem evalueringen har vi både i de kvalitative interview samt i spørgeskemaundersøgelserne givet respondenterne mulighed for at komme med input til forbedringer. Endvidere har læringspunkter og anbefalinger til justeringer været en del af drøftelserne i ovenstående workshop.

4. Evalueringens resultater

Evalueringen omfatter som tidligere nævnt den nye tilsynsmodel, ny anmeldeordning og digitalisering.

I evalueringen af **tilsynsmodellen** er der taget udgangspunkt i de fem mål, som Virksomhedsudvalg II opstillede i deres rapport¹, som er nævnt i kapitel 3.3.

I det følgende gennemgås resultaterne af evalueringen med udgangspunkt i de fem mål og de tre visioner.

4.1 Evaluering af miljøtilsynsmodel

Hvert enkelt af målene vil blive gennemgået nedenfor:

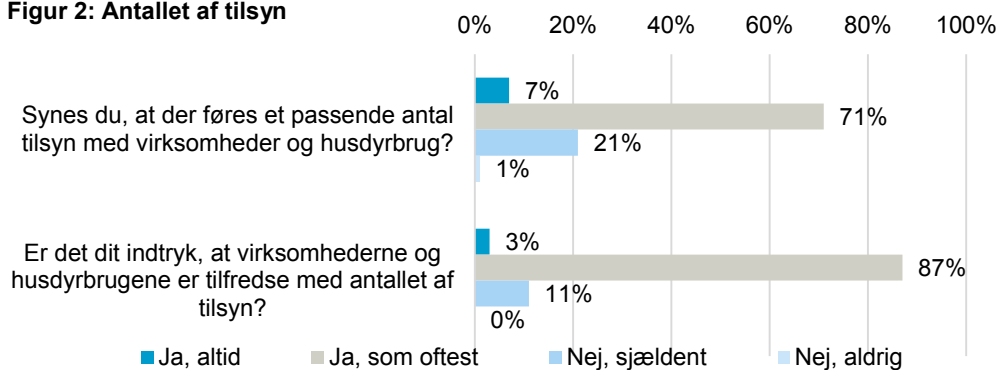
4.1.1 Mål 1 – Enkel, letforståelig og meningsfuld prioritering

Det første mål er, at prioriteringen af virksomheder og husdyrbrug, der udvælges til miljøtilsyn, skal være enkel, letforståelig og give mening for både virksomheder, husdyrbrug og myndigheder.

I tilsynsmodellen sker prioriteringen af virksomheder og husdyrbrug til tilsyn på baggrund af en risikobaseret tilgang, som resulterer i en samlet score. På baggrund af scoren, det samlede antal virksomheder og husdyrbrug i den enkelte kommune og det årlige aktivitetsmål fastsætter tilsynsmodellen en tilsynsfrekvens for de enkelte virksomheder og husdyrbrug. Hvis denne findes passende, er det en indikator for, at metoden til at udvælge virksomheder og husdyrbrug til tilsyn er forståelig, giver mening og er enkel for myndighederne at anvende, og at virksomheder og husdyrbrug er tilfredse med den resulterende tilsynsfrekvens. Endvidere er brugen af fagsystemet til at fastlægge tilsynsfrekvensen et redskab til at gøre prioriteringen af virksomheder og husdyrbrug enkel.

Kommunerne samt virksomhederne og husdyrbrugene er derfor blevet spurgt, om de finder, at der føres et passende antal tilsyn med virksomheder og husdyrbrug. 78 % af kommunerne, som har svaret, mener, at der altid eller som oftest føres et passende antal tilsyn. Endvidere vurderer 90 % af kommunerne, som har svaret på spørgeskemaundersøgelsen, at virksomhederne og husdyrbrugene altid eller som oftest er tilfredse med antallet af tilsyn.

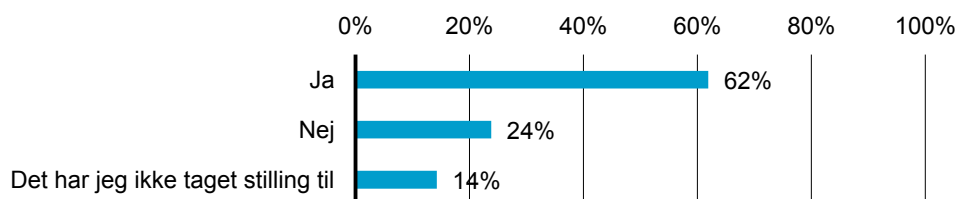
¹ Oprindeligt var der seks mål, men målet "Der skal være overensstemmelse med kravene i artikel 23 in IE-direktivet" er ikke medtaget i denne evaluering, jf. udbudsmaterialet.

Figur 2: Antallet af tilsyn

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N= 76

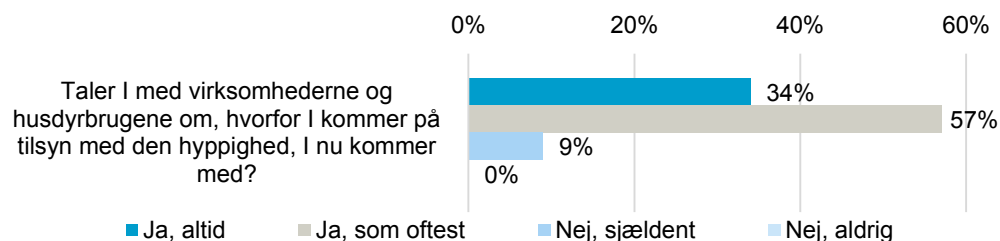
Virksomhederne og husdyrbrugene er blevet stillet det samme spørgsmål. Af de virksomheder og husdyrbrug, som har besvaret spørgsmålet, svarer 62 %, at de finder frekvensen passende. Det er dog i denne henseende vigtigt at fremhæve den lave svarprocent (9 % ud af 200 virksomheder og husdyrbrug, som spørgeskemaundersøgelsen er sendt til). Endvidere påpegede flere virksomheder og husdyrbrug, da vi fulgte op hos dem i spørgeskemaundersøgelsen telefonisk, at de var udmærket tilfredse med tilsynene og derfor ikke ønskede at bruge tid på at deltage. Dette indikerer, at virksomhederne og husdyrbrugene ikke oplever store udfordringer med tilsynene og dermed heller ikke med tilsynsfrekvensen.

Figur 3: Synes du, at myndighederne foretager miljøtilsyn på din virksomhed eller dit husdyrbrug med passende tidsintervaller?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt virksomheder og husdyrbrug

N=21

Kommunerne er endvidere blevet spurgt om, hvorvidt de orienterer virksomhederne og husdyrbrugene om frekvensen af tilsynene. 91 % af kommunerne orienterer altid eller som oftest virksomhederne og husdyrbrugene om tilsynsfrekvensen.

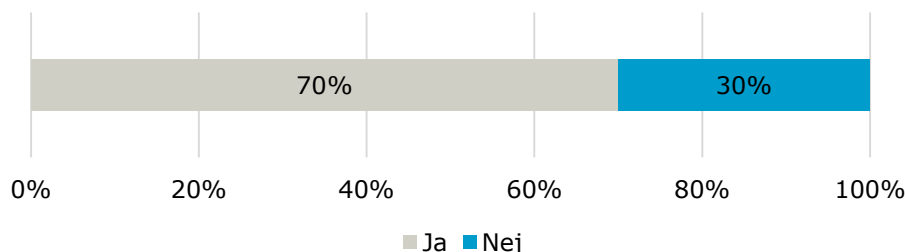
Figur 4: Kommunikation med virksomheder og husdyrbrug om hyppighed

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N= 76

Kommunernes svar stemmer godt overens med de svar, som virksomhederne og husdyrbrugene angiver i deres spørgeskemaundersøgelse. 70 % af virksomhederne og husdyrbrugene angiver, at de bliver orienteret om baggrunden for tilsynet.

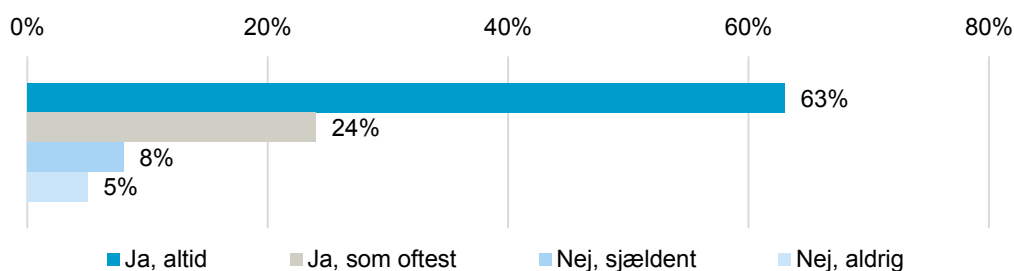
Figur 5: Bliver du inden miljøtilsynet orienteret om baggrunden for tilsynet?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt virksomheder og husdyrbrug
N= 21

Sluttelig er kommunerne blevet spurgt, om de bruger deres fagsystem til at fastlægge en tilsynsfrekvens. 87 % af kommunerne bruger altid eller som oftest fagsystemet.

Figur 6: Brug af fagsystem til fastlæggelse af tilsynsfrekvens

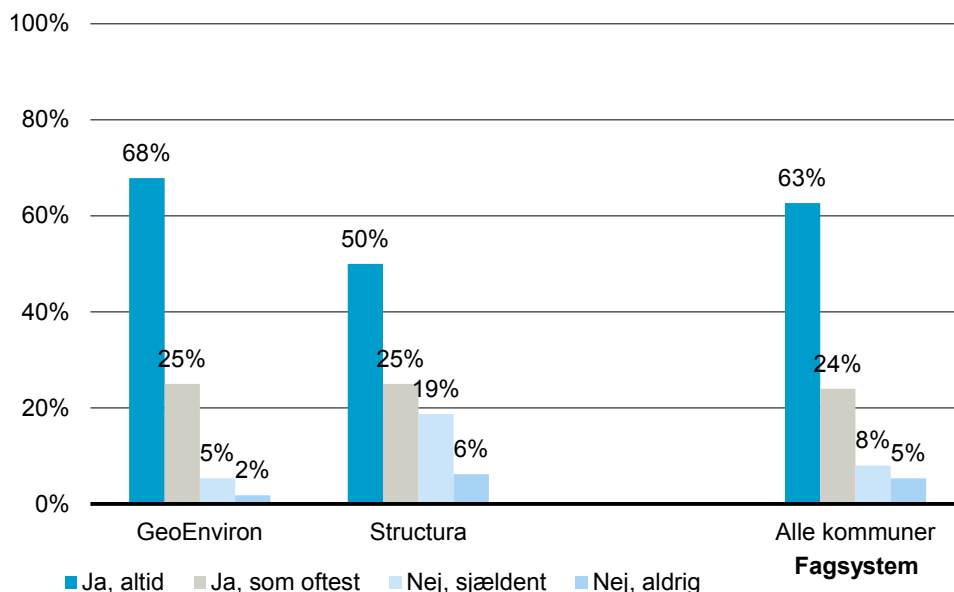

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner
N=76

13 % af kommunerne svarede "Nej, sjældent" eller "Nej, aldrig" til ovenstående spørgsmål. Disse blev yderligere bedt om at svare på følgende: *Hvis du ikke bruger dit fagsystem, hvad bruger du så?* Her svarede seks kommuner, at de i stedet bruger regneark, og to kommuner svarede, at de udvælger virksomheder og husdyrbrug til tilsyn alene på baggrund af kommunens kendskab til dem. En enkelt kommune vurderede, at de laver så mange kampagnetilsyn, at de kun i mindre grad anvender fagsystemet til at fastlægge en tilsynsfrekvens, og den sidste kommune anvender fagsystemet til at fastlægge tilsynsfrekvenser for kategori 1a virksomheder og husdyrbrug samt basistilsyn. Til kategori 2 virksomheder og husdyrbrug bruger denne kommune regneark.

Som det kan ses af nedenstående figur er der procentvis flere kommuner, som har Structura som fagsystem, der sjældent bruger det til at fastlægge tilsynsfrekvensen. 19 % af de kommuner, der har Structura, bruger således sjældent fagsystemet til at fastlægge en tilsynsfrekvens, mens det kun er tilfældet for 5 % af de kommuner, der anvender Geoenviron. 6 % af kommunerne, der anvender Structura, bruger aldrig fagsystemet til at fastlægge tilsynsfrekvensen, mens det er tilfældet for 2 % af de virksomheder, der har Geoenviron som fagsystem.

Figur 7: Brug af fagsystem til fastlæggelse af tilsynsfrekvens fordelt på type af fagsystem

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner og data fra DMA

N=75

4.1.1.1 Opsummering på Mål 1

Mål 1 fastlægger, at prioriteringen af virksomheder og husdyrbrug, der udvælges til miljøtilsyn, skal være enkel, letforståelig og give mening for både virksomheder, husdyrbrug og myndigheder. Prioriteringen af virksomheder og husdyrbrug, der udvælges til tilsyn sker på baggrund af en risikobaseret tilgang, som resulterer i en samlet score. På baggrund af scoren, det samlede antal virksomheder og husdyrbrug i den enkelte kommune og det årlige aktivitetsmål fastsættes en tilsynsfrekvens for de enkelte virksomheder og husdyrbrug. Hvis denne findes passende, er det en indikator for, at metoden til at udvælge virksomheder til tilsyn er forståelig, giver mening og er enkel for myndighederne at anvende, og at virksomheder og husdyrbrug er tilfredse med den resulterende tilsynsfrekvens. Endvidere er brugen af fagsystemet til at fastlægge tilsynsfrekvensen et redskab til at gøre prioriteringen af virksomheder og husdyrbrug enkel.

Kommunerne finder overordnet, at der føres et passende antal tilsyn med virksomhederne og husdyrbrugene, og det er også kommunernes indtryk, at virksomhederne og husdyrbrugene er tilfredse med frekvensen. Dette bakkes til dels op af spørgeskemaundersøgelsen blandt virksomheder og husdyrbrug. 62 % af de virksomheder og husdyrbrug, der har svaret på undersøgelsen, udtrykker tilfredshed med frekvensen. Det skal dog understreges, at svarprocenten blandt virksomheder og husdyrbrug er lav. Men sammenholdt med, at flere virksomheder og husdyrbrug har nævnt, at de er udmærket tilfredse med tilsynene (herunder også frekvensen) og derfor ikke har ønsket at bruge tid på at deltage i spørgeskemaundersøgelsen, giver det alligevel et fingerpeg om, at også virksomheder og husdyrbrug overvejende finder frekvensen passende.

Endvidere er brugen af fagsystemet til at fastlægge tilsynsfrekvensen en måde at gøre prioriteringen af virksomheder og husdyrbrug enkel. 87 % af kommunerne benytter altid eller som oftest fagsystemet til at fastlægge frekvensen.

Sammenfattende viser evalueringen således, at miljøtilsynsmodellen overordnet opfylder Udvalgets Mål 1 om, at prioriteringen af virksomheder og husdyrbrug, der udvælges til miljøtilsyn, skal være enkel, letforståelig og meningsfuld for virksomheder, husdyrbrug og myndigheder.

4.1.2 Mål 2 - Prioritering ud fra vurdering af miljø- og sundhedsmæssige risici

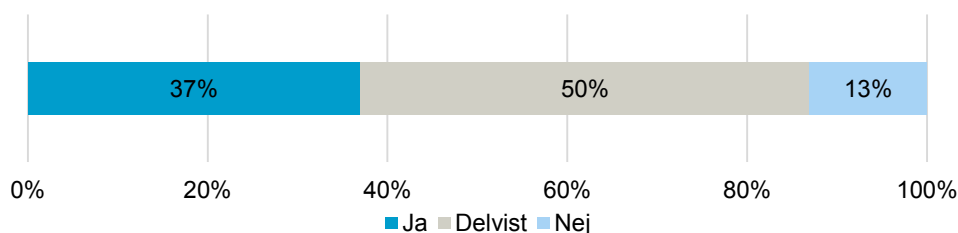
Det andet mål handler om, at der skal prioriteres ud fra en vurdering af både miljø- og sundhedsmæssige risici (herunder beliggenhed) og virksomhedernes og husdyrbrugenes egen miljøindsats. Hensigten er, at tilsynsindsatsen skal målrettes de virksomheder, der udgør den største risiko.

For at målrette tilsynsindsatsen mod de virksomheder, der udgør den største miljømæssige risiko, blev risikoscoringsmodellen i tilsynsbekendtgørelsen udarbejdet. Kommunerne er derfor blevet stillet en række spørgsmål, som handler om tilsynsplanlægning, miljørisikovurdering og scoringsmodellen.

4.1.2.1 Basistilsyn

Kommunerne er blevet spurgt om, hvorvidt de finder hyppigheden for et basistilsyn passende. Her svarer 37 %, at de finder hyppigheden passende, 50 %, at hyppigheden er delvist passende og 13 %, at hyppigheden ikke er passende.

Figur 8: Er hyppigheden for et basistilsyn passende?

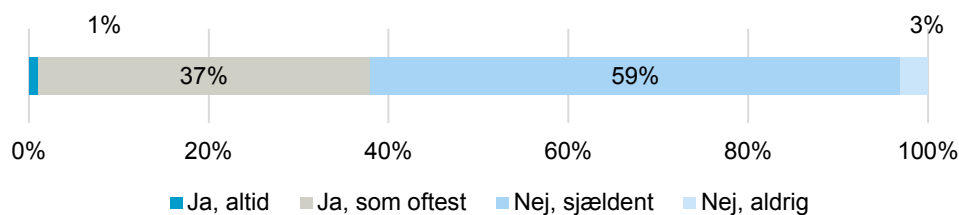
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N=76

De kommuner, der svarer nej til dette spørgsmål, uddyber det især med, at det er for sjældent at komme på tilsyn hvert 6. år hos mange virksomheder og husdyrbrug i kategori 2, bl.a. autoværksteder og mindre og mellemstore husdyrbrug. Det fremhæves, at basistilsyn hvert 6. år gør det vanskeligt at opretholde en kontinuerlig miljøfaglig dialog med disse virksomheder.

Kommunerne er efterfølgende blevet bedt om at angive, hvorvidt de virksomheder og husdyrbrug, der har størst behov for tilsyn, udvælges. 62 % af kommunerne vurderer, at de sjældent eller aldrig på baggrund af risikovurderingen udvælger de virksomheder og husdyrbrug, som har det største behov for tilsyn, mens 38 % finder, at dette oftest eller altid er tilfældet.

Figur 9: Udvælges de virksomheder og husdyrbrug, der har størst behov for tilsyn?

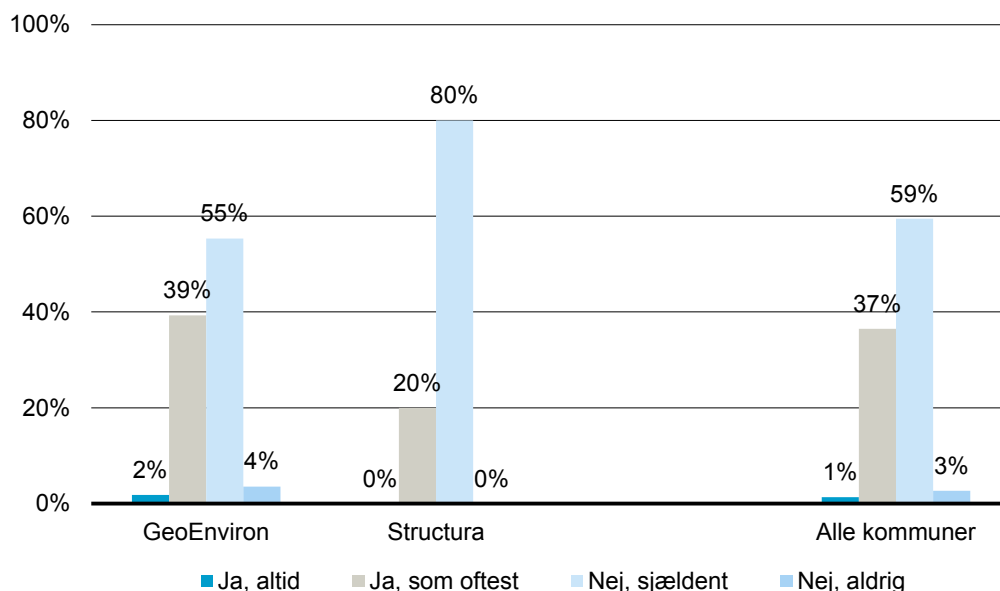

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N= 75

Sammenholdes besvarelserne med oplysninger om kommunernes fagdatasystem ses det, at kommuner, der har Geoenviron, i højere grad vurderer, at de på baggrund af risikovurderingen udvælger de virksomheder og husdyrbrug, som har størst behov for tilsyn. Her ses det, at 39 % af de kommuner, der har Geoenviron, som oftest eller altid finder, at de rette virksomheder udvælges til tilsyn, mens det kun er tilfældet for 20 % af de kommuner, der har Structura.

Figur 10: Udvælgelse af virksomheder og husdyrbrug med størst behov for tilsyn, fordelt på type af fagsystem

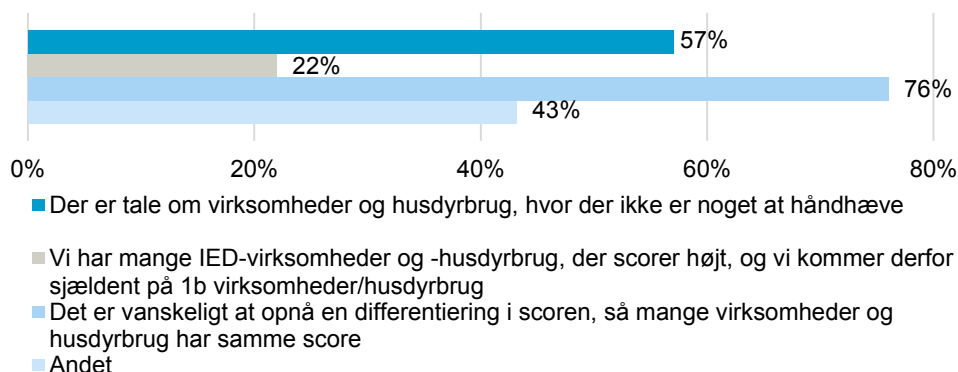

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner og data fra DMA

N=74

Hos de 62 % af kommunerne, der sjældent eller aldrig finder, at de på baggrund af risikovurderingen udvælger de virksomheder og husdyrbrug, som har det største behov for tilsyn, udtrykkes svarene især med, at det er vanskeligt at opnå en differentiering i scoren, samt at de virksomheder, der udvælges, ofte er virksomheder, hvor der ikke er noget at håndhæve, jf. figur 11.

Figur 11: Uddybning af, hvorfor det ikke vurderes, at de rette virksomheder og husdyrbrug udvælges til tilsyn

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N=46. Bemærk at respondenterne har kunnet vælge mere end et svar.

76 % af kommunerne, som sjældent eller aldrig finder, at de rette virksomheder og husdyrbrug udvælges til tilsyn oplever således, at det er vanskeligt at opnå en differentiering i scoren, idet tilsynsmodellens risikovurdering resulterer i et bredt midterfelt af virksomheder og husdyrbrug med samme risikoscore, hvor modellen ikke kan udvælge, hvilke af disse virksomheder eller husdyrbrug der reelt behøver et tilsyn. Frem til 2016 var disse virksomheder rangeret alfabetisk, hvilket betød, at de kommuner, som ikke foretog manuelle ændringer i systemets udvalgte virksomheder og husdyrbrug, år efter år skulle ud på tilsyn på de samme virksomheder og husdyrbrug. Flere kommuner var ikke opmærksomme på dette og/eller ville ikke ændre i systemets udvælgelse, da de ikke forventede, at tilsynsmodellen tillod dette.

En relativt stor del af kommunerne har svaret "andet" (43 % ud af de 62 % af kommunerne, der svarede "nej, sjældent" eller "nej, aldrig" til spørgsmålet om, hvorvidt de rette virksomheder og husdyrbrug udvælges til tilsyn) og haft mulighed for at uddybe deres svar. Kommunernes svar falder i fem hovedkategorier: nogle overordnede betragtninger, mulighed for at inddrage lokalkendskab/kendskab til virksomheder og husdyrbrug, og kommentarer til tre parametre i scoringsmodellen: Miljøledelse, Regelefterlevelse og Sårbarhed/beliggenhed.

De **overordnede betragtninger** handler især om, at modellen kan give virksomheder eller husdyrbrug en høj risikoscore indenfor parametrene miljøledelse og sårbarhed. I forhold til miljøledelse oplever kommunerne, at virksomheder og husdyrbrug, der ikke har miljøledelse (og dermed får en høj score), alligevel godt kan have styr på miljøforhold. I forhold til sårbarhed angiver kommunerne, at modellen tildeler virksomheder og husdyrbrug, der ligger tæt på natur eller bebyggelse, en høj score – også selvom aktiviteter ikke giver anledning til påvirkning af det sårbare område. Kommunerne finder det vanskeligt at forklare disse virksomheder og husdyrbrug, hvorfor tilsynsmodellen udpeger disse til hyppigere tilsyn, når kommunen ikke vurderer behov for dette. En kommune foreslår, at risikoscoren er noget, der tages udgangspunkt i under planlægning af tilsynsindsatsen, men at den ikke bør være endeligt definerende for tilsynsfrekvensen på den enkelte virksomhed eller husdyrbrug.

Muligheden for at inddrage kommunens kendskab til virksomhederne eller husdyrbrugene efterlyses af fire kommuner. Det handler om, hvilke virksomheder og husdyrbrug kommunen på forhånd ved, at der ofte er problemer på, og hvilke der altid overholder reglerne, samt hvilke virksomheder og husdyrbrug der lige er blevet besøgt, og som har samme score som de, der ikke har været besøgt i noget tid. Kommunerne ønsker i højere grad at kunne

lægge denne vurdering ind i planlægningen af tilsynsindsatsen og opfatter ikke dette på nuværende tidspunkt som en mulighed.

Kommunerne kommenterer også på **tre af parametrene i scoringsmodellen, nemlig miljøledelse, regelefterlevelse og sårbarhed**. De enkelte parametre og kommunernes forslag til forbedring af disse vil blive gennemgået i de næste afsnit, så her skal hovedpointerne blot kort opsummeres.

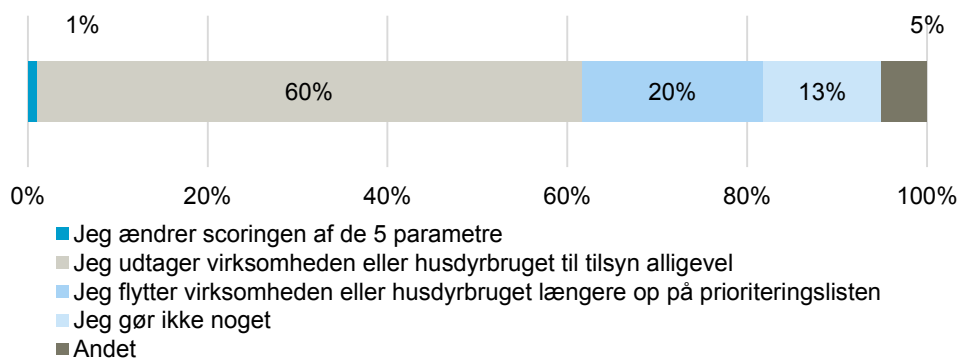
Seks kommuner finder, at miljøledelse som en parameter i scoringsmodellen ikke giver et retvisende billede af virksomhedernes og husdyrbrugenes miljøbevidsthed. Mange virksomheder og husdyrbrug har efter kommunernes opfattelse godt styr på reglerne og er bevidste om at fokusere på miljøbevidsthed, også selvom de ikke har et etableret miljøledelsessystem.

Fem kommuner fremhæver parameteren regelefterlevelse. Kommentarerne går på, at en håndhævelse følger virksomhederne eller husdyrbrugene frem til næste basistilsyn, og at dette bør laves om til, at håndhævelsen kun følger virksomheden, indtil denne er efterkommet. Endvidere kommenteres det, at der ikke skelnes imellem, hvor miljøtunge de meddelte håndhævelser er, og at det burde være muligt at skelne mellem brancher, hvor der sjældent er alvorlige overtrædelser, og brancher, hvor der tit forekommer alvorlige overtrædelser (respondenten kalder det "hvide og sorte brancher"). Endelig foreslår en enkelt kommune, at regelefterlevelse bør vægte højere i risikoscoren, eftersom det især er denne parameter, det er muligt for virksomhederne og husdyrbrugene at påvirke.

Endelig vurderer ni kommuner, at sårbarhedsparameteren er en grund til, at det ikke er de rette virksomheder og husdyrbrug, der udvælges til tilsyn. I mange kommuner ligger alle virksomheder og husdyrbrug i OSD-områder, hvilket giver dem en høj score i risikoscoringsmodellen, uagtet at deres aktiviteter ikke nødvendigvis udgør en forureningsrisiko for jord og grundvand.

Kommunerne, der sjældent eller aldrig finder, at de på baggrund af risikovurderingen udvælger de virksomheder og husdyrbrug, der har det største behov for tilsyn (62 % af kommunerne, se Figur 9), udtager typisk virksomhederne og husdyrbrugene til tilsyn alligevel (60 %). 20 % af kommunerne flytter en virksomhed eller et husdyrbrug, der har behov for tilsyn, længere op ad prioriteringslisten og inddrager dermed egen vurdering af tilsynsbehov i tilsynsplanlægningen, jf. Figur 12 nedenfor.

Figur 12: Hvad gør du/I for at udvælge de virksomheder og husdyrbrug, der efter din/jeres mening har det største behov for tilsyn?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N=46

42 % af virksomhederne og husdyrbrugene i spørgeskemaundersøgelsen oplever ikke, at de er orienteret om den *model*, som tilsynsmyndigheden bruger til at prioriterer de virksomheder/husdyrbrug, der skal have miljøtilsyn. 32 % er orienterede, mens 26 % angiver "ved ikke".

Det varierer meget, i hvor høj grad virksomhederne og husdyrbrugene finder, at de er orienterede om deres *risikoscore*, og hvad denne indebærer i relation til, hvor hyppigt myndighederne kommer på tilsyn. 5 % svarer "i høj grad", 26 % svarer "i nogen grad", 11 % "i mindre grad" og 37 % "slet ikke". 63 % af virksomhederne og husdyrbrugene i spørgeskemaundersøgelsen angiver, at de ikke får vejledning af myndigheden i forhold til, hvordan de kan forbedre deres risikoscore, mens 37 % svarer ja til dette.

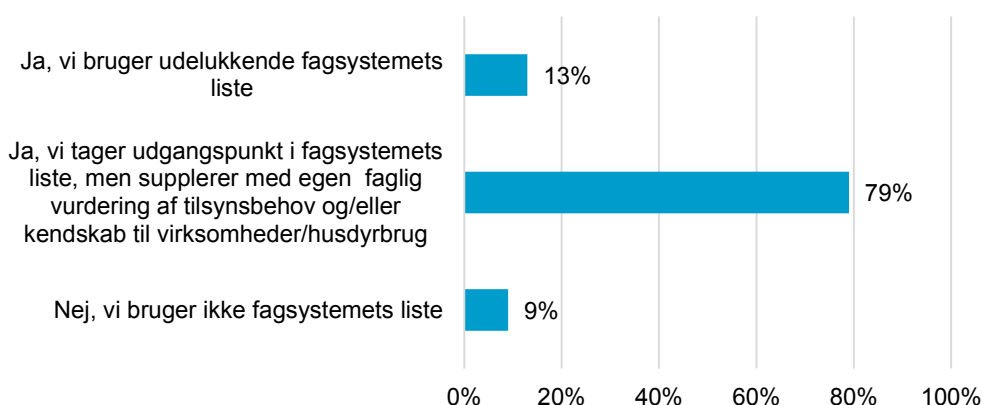
4.1.2.2 Prioriterede tilsyn

Kommunerne er her blevet spurgt, om de bruger fagsystemets liste (fremkommet på baggrund af prioriteringslisterne, årsmålene og frekvensen for basistilsyn), når de skal fastlægge, hvilke virksomheder og husdyrbrug der skal have ekstra (prioriterede) tilsyn ud over basistilsynet.

Her ses det, at 79 % af kommunerne tager udgangspunkt i fagsystemets liste, men supplerer med kommunens kendskab til de lokale virksomheder og husdyrbrug, jf.

Figur 13. Når kommunerne taler om "faglig vurdering", mener de kendskabet til kommunens virksomheder og husdyrbrug, herunder hvilke virksomheder og husdyrbrug der ofte er problemer med, og hvilke der overholder reglerne og ikke behøver ekstra fokus.

Figur 13: Bruger I fagsystemets liste (fremkommet på baggrund af prioriteringslisterne, årsmålene og frekvensen for basistilsyn), når I skal fastlægge, hvilke virksomheder og husdyrbrug der skal have ekstra tilsyn ud over basistilsynet?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner
N=75

Der er en lille forskel på fremgangsmåden, hvad enten kommunen har Geoenviron eller Structura som fagsystem. Procentvis er der lige mange uanset fagsystem, der udelukkende bruger fagsystemets liste (13 %). For de kommuner, der anvender Structura, tager 67 % udgangspunkt i fagsystemets liste, men supplerer med kommunens kendskab til de lokale virksomheder og husdyrbrug. For de virksomheder, der har Geoenviron, tager 84 % udgangspunkt i fagsystemets liste, men supplerer med kommunens kendskab til de lokale virksomheder og husdyrbrug. 20 % af de kommuner, der har Structura, anvender ikke fagsystemets liste, mens det samme er tilfældet for 4 % af de kommuner, der har Geoenviron.

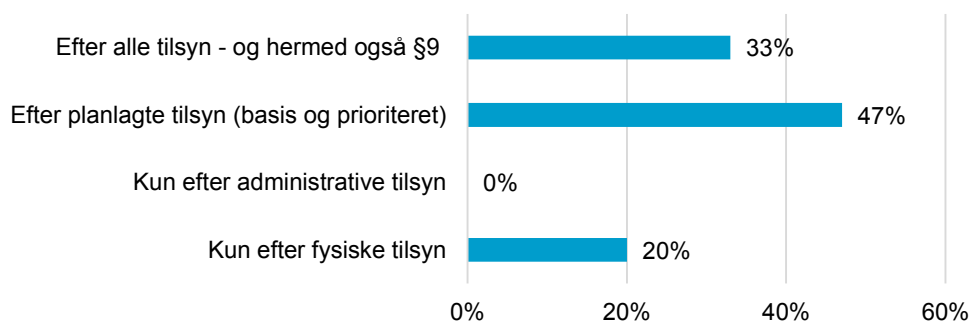
Ud af de 13 % af kommunerne, der svarer, at de udelukkende bruger fagsystemets liste, finder 33 %, at fagsystemet sikrer, at kommunen udfører tilsyn med de virksomheder og husdyrbrug, hvor det giver mest miljømæssig værdi, mens 67 % mener det modsatte.

De 79 % af kommunerne, der supplerer fagsystemets liste med lokalkendskab til virksomheder og husdyrbrug, begrundet det primært med, at det ikke er de rette virksomheder og husdyrbrug, der udvælges (76 %) mens 24 % svarer "Andet". De kommuner, der svarer "andet", uddyber samstemmende, at de udpeger virksomheder og husdyrbrug, hvor de af erfaring ved, at der er miljøproblemer, og fravælger virksomheder og husdyrbrug, som ikke kræver opmærksomhed, eller hvor det er kort tid siden, de sidst har været på miljøtilsyn.

De 9 % af kommunerne, der ikke anvender fagsystemets liste, gør det ikke, enten fordi de ikke har noget fagsystem, eller fordi de foretrækker at udvælge virksomhederne på baggrund af deres kendskab til dem.

Endelig har kommunerne svaret på, hvornår de risikovurderer virksomhederne og husdyrbrugene på ny. 47 % af kommunerne gør det efter planlagte tilsyn, mens 33 % gør det efter alle tilsyn. 20 % svarer, at de kun gør det efter fysiske tilsyn, jf. Figur 14.

Figur 14: Hvornår risikovurderer du virksomheden og husdyrbruget på ny?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner
N=76

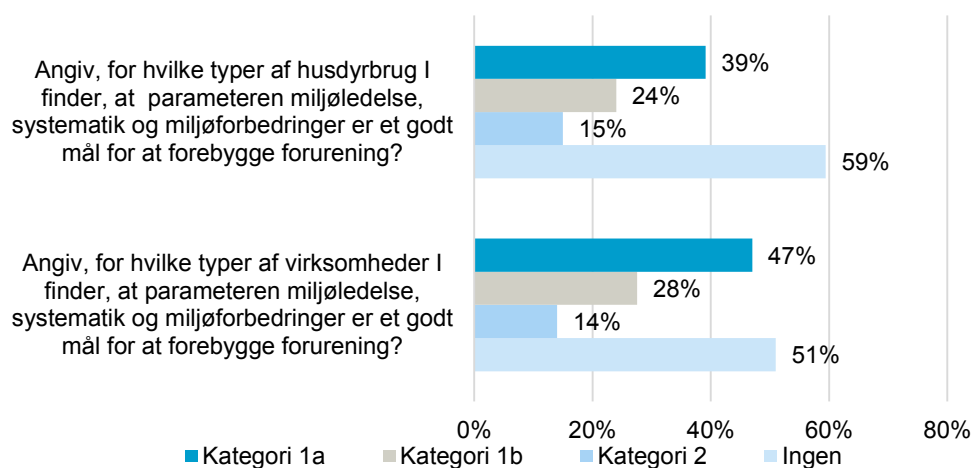
4.1.2.3 De fem parametre i Miljøtilsynsbekendtgørelsen

Kommunerne er efterfølgende blevet bedt om at forholde sig til de fem parametre, som er fastsat i Miljøtilsynsbekendtgørelsen. Parametrene har til formål at identificere de virksomheder og husdyrbrug, hvor der er størst miljømæssig og sundhedsmæssig risiko, under hensyntagen til virksomhedernes og husdyrbrugenes egen miljøindsats.

Miljøledelse, systematik og miljøforbedringer

For at få et grundigere indtryk af, for hvilke typer af virksomheder og husdyrbrug kommunerne vurderer, at miljøledelse især er en relevant parameter, har vi bedt kommunerne svare på dette.

Figur 15: For hvilke typer af virksomheder og husdyrbrug er miljøledelse en god parameter?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

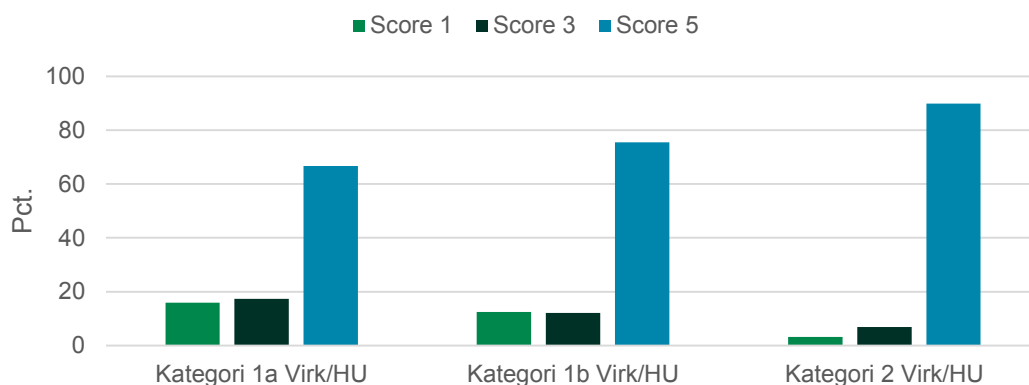
N=75

Som det ses af ovenstående figurer, er svartendensen i spørgsmålet meget ens for husdyrbrug og virksomheder. Hhv. 59 % og 51 % af kommunerne finder, at miljøledelse ikke er en egnet parameter. Hhv. 39 % og 47 % af kommunerne, mener, at miljøledelse er en god parameter for Kategori 1a virksomheder og husdyrbrug (aktiviteter omfattet af IE-Direktivet og som konsekvens heraf er underlagt BAT-krav om miljøledelse), mens færre finder parameteren egnet for Kategori 1b og Kategori 2 virksomheder og husdyrbrug.

I vurderingen af denne parameter er det dog relevant at holde sig for øje, at der for alle bilag 1-virksomheder og husdyrbrug med BAT-konklusionerne kommer krav om miljøledelse. Det betyder, at disse virksomheder og husdyrbrug om få år automatisk får scoren 1.

Kommunernes indtryk af, at miljøledelse primært er for de større virksomheder og husdyrbrug, stemmer overens med kommunernes samlede scoring af miljøledelse. Der er således en større andel af virksomhederne og husdyrbrugene i Kategori 1a, der får scoren 1 eller 3 i forhold til virksomheder i kategori 1b, mens der er færrest virksomheder og husdyrbrug i kategori 2, der får scoren 1 eller 3. Det er dog kun en mindre del af virksomheder og husdyrbrug i kategori 1a, der har miljøledelse, idet ca. 66 pct. af virksomheder og husdyrbrug får scoren 5. For kategori 1b får ca. 75 pct. af virksomhederne og husdyrbrugene scoren 5, mens det tilsvarende tal for kategori 2 er ca. 90 pct. Tallene understøtter dermed, at miljøledelse ikke er anvendt i særlig høj grad af virksomhederne og husdyrbrugene, uagtet hvilken kategori de tilhører, se figur 16.

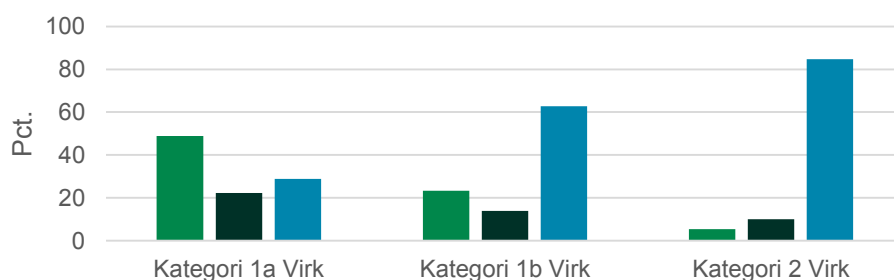
Figur 16 Miljøledelse - fordeling af score på virksomheds-/husdyrbrugskategorier

Kilde: Miljøstyrelsen, DMA og egne beregninger

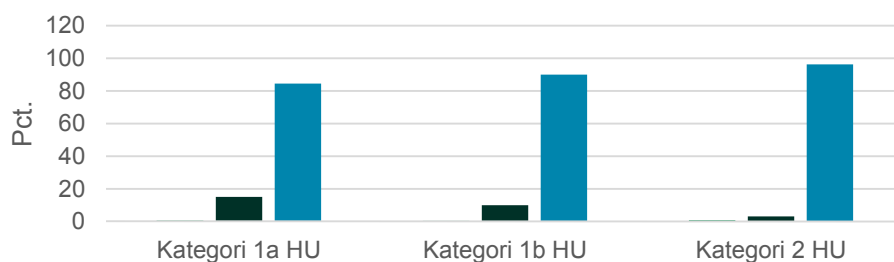
Dog kan det ses ud af de to nedenstående tabeller, at det især er husdyrbrugene, der scorer 5 i miljøledelse. For virksomheder anvendes de tre kategorier noget mere, især for kategori 1a-virksomheder.

Figur 17 Miljøledelse – Fordeling af score på virksomhedskategorier

Kilde: Miljøstyrelsen, DMA og egne beregninger

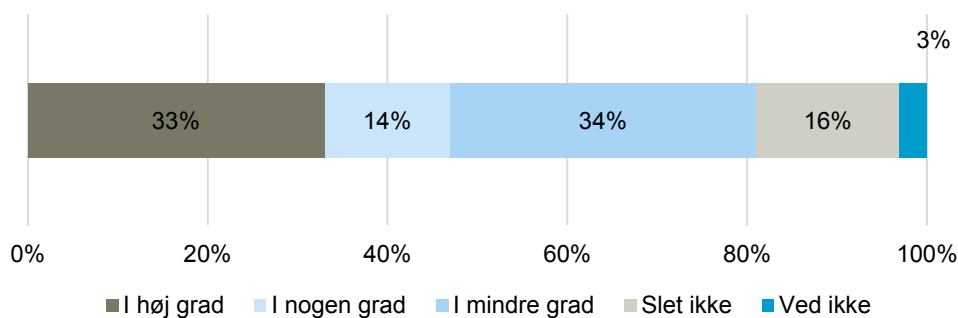
Figur 18 Miljøledelse – Fordeling af score på husdyrbrugskategorier

Kilde: Miljøstyrelsen, DMA og egne beregninger

Evalueringen har haft som hypotese, at virksomhederne og husdyrbrugene enten havde et miljøledelsessystem (der berettiger til scoren 1) eller ikke havde nedskrevne mål og/eller kunne dokumentere løbende forbedringer (der berettiger til scoren 5). Scoren 3 var sjældent i spil. Kommunerne har derfor i spørgeskemaundersøgelsen svaret på, hvorvidt de bruger alle tre kategorier (1, 3 og 5), når de vurderer miljøledelse, systematik og miljøforbedringer. 33 % af kommunerne svarer "i høj grad", 14 % svarer "i nogen grad", 34 % svarer "i mindre grad" og 16 % svarer "slet ikke".

Figur 19: I hvilken grad bruger du alle tre kategorier (1, 3 og 5), når du skal vurdere miljøledelse, systematik og miljøforbedringer?

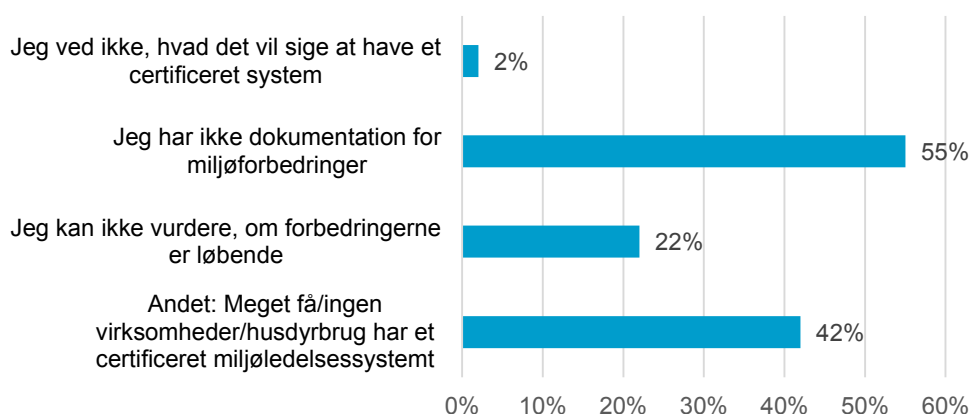
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N=76

De kommuner, der har svaret, at de i nogen grad, i mindre grad eller slet ikke anvender de tre kategorier, uddyber, at når de ikke bruger alle tre kategorier, skyldes det følgende:

Figur 20: Årsager til, at kommunerne ikke bruger alle tre kategorier

Du har enten svaret "I nogen grad" "I mindre grad" eller "Slet ikke", hvad skyldes det?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N=49. Bemærk at respondenterne har kunnet vælge mere end et svar

Som det kan ses af figuren ovenfor, skyldes den manglende eller begrænsede anvendelse af alle tre kategorier især, at kommunerne ikke kan få eller efterspørger dokumentation for miljøforbedringer hos virksomhederne og husdyrbrugene, samt at få eller ingen virksomheder og/eller husdyrbrug har et certificeret miljøledelsessystem. Hver femte kommune har endvidere vanskeligt ved at vurdere, om miljøforbedringerne er løbende.

Input til justering af parameteren

Input til justering af parameteren falder primært i tre kategorier: Overordnede betragtninger, forslag til at gøre det lettere at belønne de virksomheder, der gør en indsats for miljø, samt forslag om, at parameteren kun bør gælde for IED-virksomheder.

De **overordnede betragtninger** fokuserer på, at miljøledelse ikke nødvendigvis er et godt mål for, hvor gode virksomheder og husdyrbrug er til at overholde miljøregler, eller hvor mange indskærpelser de får.

Af forslag, der skal gøre det **lettere at belønne virksomheder og husdyrbrug**, der gør en miljømæssig indsats, foreslår kommunerne blandt andet, at det skal være muligt at belønne en systematisk indsats, uden at den nødvendigvis er dokumenteret, eller generelt åbne op for en fleksibilitet i parameteren i forhold til at "belønne" virksomheder/husdyrbrug, som forsøger - med de midler de har - at gøre en indsats for miljø, begrænse forurening/affaldsproblemer osv.

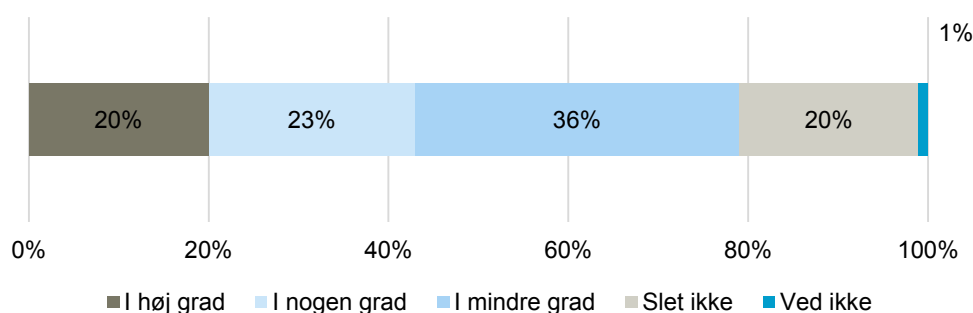
Slutteligt nævner kommunerne som forslag til forbedring, at parameteren kun bør gælde for IED-virksomheder og -husdyrbrug, idet den primært er relevant for disse. Dette er også i tråd med billedet i Figur 15. Dog er det i den forbindelse væsentligt at holde sig for øje, at alle IED-virksomheder og -husdyrbrug inden få år skal have miljøledelse, svarende til score 1. Når miljøledelse således bliver et krav for IED-virksomheder og -husdyrbrug, bør det overvejes, om der er brug for en yderligere revision af parameteren, som handler om miljøledelse. Det skal dog præciseres, at vi ikke har spurgt kommunerne direkte, om de foretrækker to modeller, men blot spurgt bredt om forslag til forbedringer af denne parameter. I dette spørgsmål har denne kommentar været hyppigt forekommende.

Overordnet ses det, at som parameteren er formuleret i Miljøtilsynsbekendtgørelsen for øjeblikket, oplever en stor del af kommunerne det som vanskeligt at anvende alle tre kategorier, primært på grund af kravene om dokumentation, certificeret miljøledelse og i nogen grad kravet om løbende forbedringer. Endvidere foreslår syv kommuner, at det gøres nemmere at belønne de virksomheder og husdyrbrug, der gør en indsats for at indføre miljømæssige forbedringer – også selvom disse ikke er certificerede, er løbende eller kan dokumenteres.

Regelefterlevelse

Parameteren regelefterlevelse kan afspejle væsentlige miljøproblemer hos virksomheder og husdyrbrug. Lever virksomhederne og husdyrbrugene op til alle regler, får de således scoren 1. Men såfremt en virksomhed eller et husdyrbrug får en eller flere indskærpelser, gives ofte en score på 3 eller 5, og denne score følger virksomheden/husdyrbruget i op til 6 år (for kategori 2). Dette er uagtet, om virksomheden eller husdyrbruget umiddelbart efter påtalen har efterkommet indskærpelsen.

Figur 21: En håndhævelse følger en virksomhed/ husdyrbrug i tidsperioden svarende til frekvensen for et basistilsyn. Finder I dette passende ud fra en miljømæssig vurdering?

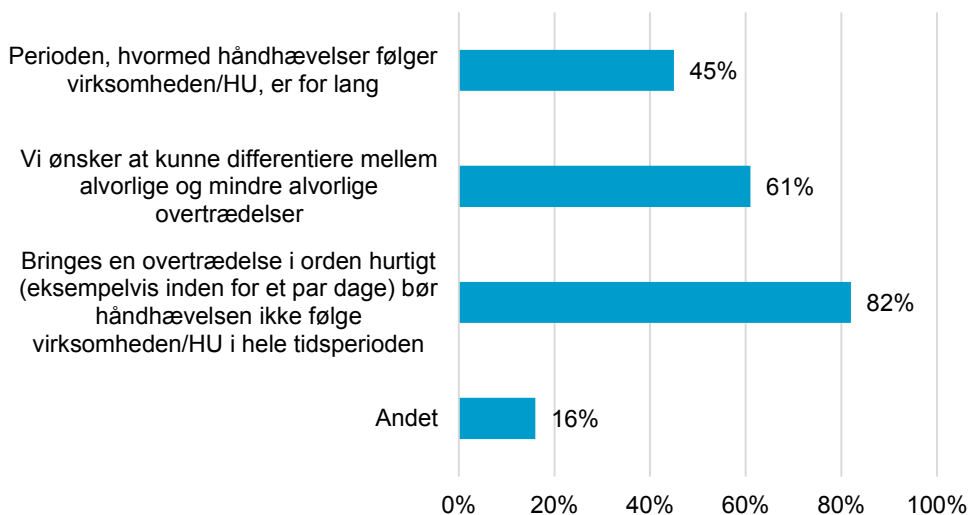
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N=75

Som det ses ud af ovenstående figur, finder 20 % af kommunerne det i høj grad passende, at en håndhævelse følger en virksomhed eller et husdyrbrug i tidsperioden svarende til frekvensen for et basistilsyn, mens 23 % af kommunerne svarer i nogen grad. 36 % af kommunerne finder det i mindre grad passende, at en håndhævelse følger en virksomhed eller et husdyr-

brug i tidsperioden svarende til frekvensen for et basistilsyn. 20 % finder det slet ikke passende. Begrundelsen for, hvorfor kommunerne ikke finder det passende, er angivet nedenfor.

Figur 22: Hvorfor det ikke vurderes som passende, at en håndhævelse følger en virksomhed eller et husdyrbrug i tidsperioden svarende til frekvensen for et basistilsyn

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N=38. Bemærk at respondenterne har kunnet vælge mere end et svar.

Besvarelsen viser, at 82 % af kommunerne finder, at håndhævelsen ikke bør følge virksomheden/husdyrbruget i hele perioden, når overtrædelsen er bragt i orden, samt at 61 % ønsker at kunne differentiere mellem alvorlige og mindre alvorlige overtrædelser.

De kommuner, der svarer "andet", uddyber især deres svar med følgende to pointer:

Frekvensen for basistilsyn for store virksomheder eller husdyrbrug (kategori 1) er 3 år, og håndhævelser følger derfor disse virksomheder i 3 år, mens håndhævelsen følger små virksomheder eller husdyrbrug (kategori 2) i 6 år, svarende til frekvensen for basistilsyn. Dette opfattes ikke nødvendigvis af kommunerne som hensigtsmæssigt.

En enkelt kommune savner, at der er mulighed for at skelne mellem indskærpelser af administrativ karakter (f.eks. manglende logbog, manglende indsendelse af beredskabsplan) og overtrædelser af fysisk karakter (f.eks. manglende overdækning af kompost, manglende flydelag, manglende overholdelse af fodervilkår). Erfaringen i kommunen er, at overtrædelser af administrativ karakter ikke overtrædes igen, når først det er bragt i orden, mens de sidste potentielt kan overtrædes igen året efter. Denne kommentar opfattes som værende et konkret forslag til håndtering af svømmuligheden "Vi ønsker at kunne differentiere mellem alvorlige og mindre alvorlige overtrædelser".

Brugen af henstillinger

Virksomhedsudvalg II lagde i deres rapport op til, at henstillinger så vidt muligt skulle søges undgået, blandt andet med henvisning til, at "det kan være svært for virksomheder at vurdere betydningen af en henstilling, og at henstillingen ikke er bindende, men at sidestille med vejledning. Derudover vurderes det, at henstillinger i nogle tilfælde anvendes, hvor der i stedet burde have været givet en indskærpelse eller påbud."

Ses der på brugen af henstillinger, indskærpelser og påbud i 2016, viser data fra DMA en tendens til, at indskærpelser anvendes mere end henstillinger, mens der stort set ikke gives

påbud og forbud. Der er samtidig en tendens til, at der gives flere indskærpelser pr. tilsyn til kategori 1a og 1b virksomheder/husdyrbrug (34,6 pct.) end til kategori 2 (26,1 pct.). Samlet set gives der en henstilling på ca. 11 pct. af tilsynene, mens der samlet set gives en håndhævelse på ca. 31 pct. af tilsynene, jf. figur 23.

Figur 23 Kommunernes brug af henstillinger, indskærpelser og påbud (antal, 2016)

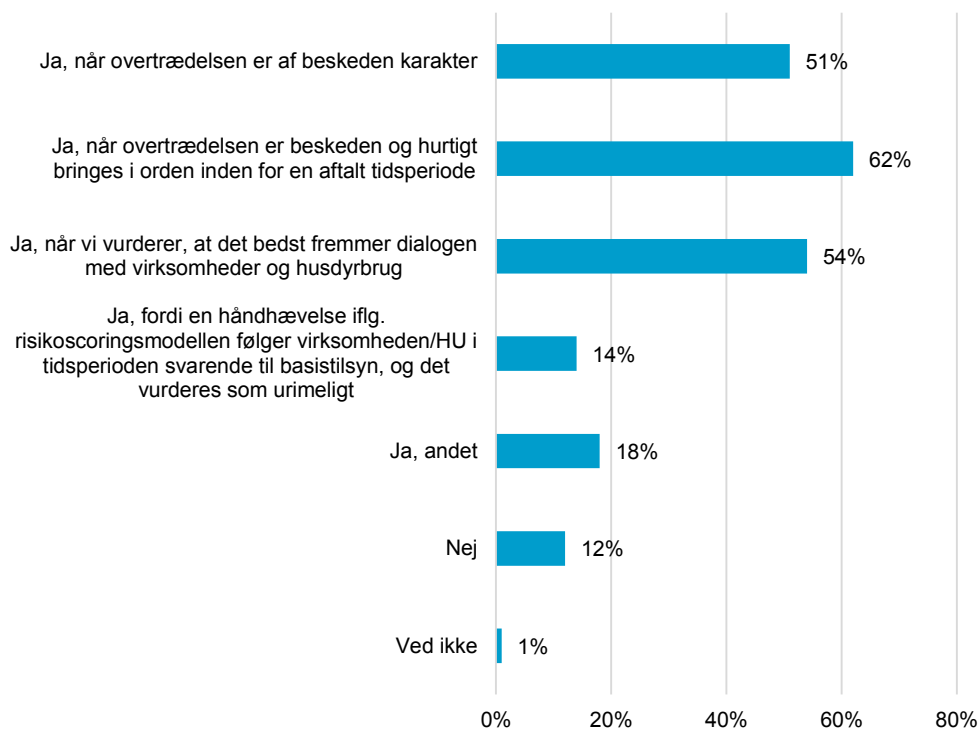
Kategori	Henstilling	Indskærpelse	Påbud	Forbud	Politianmeldelser	Antal tilsyn
Kategori 1a	99	498	26	2	3	1351
Kategori 1b	570	1631	53	2	12	4587
Kategori 2	920	2124	46	3	6	9200
Kategori 1a pct. af tilsyn	7,3%	36,9%	1,9%	0,1%	0,2%	-
Kategori 1b pct. af tilsyn	12,4%	35,6%	1,2%	0,0%	0,3%	-
Kategori 2 pct. af tilsyn	10,0%	23,1%	0,5%	0,0%	0,1%	-
I alt	1.589 (10,5 pct.)	4.253 (28,1 pct.)	125 (0,8 pct.)	7 (0,0 pct.)	21 (0,1 pct.)	14.288

Anm.: Procentsatserne er opgjort i forhold til antal tilsyn. Det bemærkes, at der kan føres flere tilsyn med den enkelte virksomhed/HU i samme år, hvorfor procentsatserne vil være den øvre grænse for, hvor mange virksomheder/HU der har fået en henstilling eller en håndhævelse i 2016. I praksis vil en mindre andel af virksomhederne/HU således have fået en henstilling eller en håndhævelse i 2016.

Kilde: DMA og egne beregninger.

Kommunerne blev endvidere spurgt i spørgeskemaundersøgelsen, om de af og til bruger henstillinger. Kommunerne gør det typisk, hvis overtrædelsen er beskeden og hurtigt bringes i orden, eller når det vurderes, at det bedst fremmer dialogen med virksomheder og husdyrbrug, jf. Figur 24 nedenfor.

Figur 24: Bruger I af og til henstillinger/aftaler?

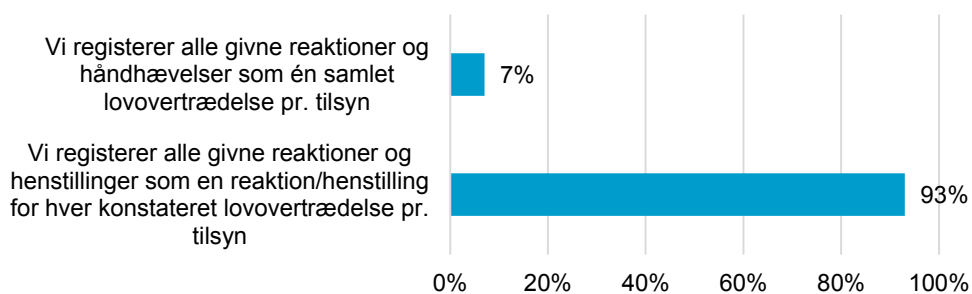
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N=76. Bemærk at respondenterne har kunnet vælge mere end et svar

Flere af de kommuner, der svarer "Ja, andet" begrundes brugen af henstillinger med, at de anvendes, hvis der er tale om, at virksomheden eller husdyrbruget har et forhold, som er miljømæssigt uhensigtsmæssigt, men hvor der ikke er tale om, at forholdet er en lovovertrædelse.

Kommunerne er endvidere blevet spurgt om, hvordan de registrerer reaktioner og håndhævelser. Som det kan ses af figuren nedenfor, registrerer langt størstedelen af kommunerne en reaktion eller henstilling for hver konstateret lovovertrædelse.

Figur 25: Hvordan registrerer I reaktioner og håndhævelser, hvis I på samme tilsyn observerer flere lovovertrædelser, som bliver påtalt?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N=75

Input til justering af parameteren

Input fra kommunerne til justering af denne parameter falder især i tre hovedgrupper: Regelefterlevelse er en god og væsentlig parameter, samt to forslag, der er nært beslægtede: mindre overtrædelser bør ikke følge virksomheden i hele perioden svarende til frekvensen for basistilsyn, samt mulighed for at skelne mellem alvorlige og mindre alvorlige overtrædelser.

Kommunerne karakteriserer parameteren regelefterlevelse som en væsentlig parameter. Den kan også bruges til at motivere virksomheder og husdyrbrug at se, at de kan flytte deres score ved at få eventuelle forhold bragt i orden.

I den forbindelse viser data fra DMA, at virksomhederne/husdyrbrugene er sårbare/påvirkelige over for en stigning i parameteren regelefterlevelse, hvilket er naturligt, da den vægtes højest i risikoscoren (30 pct.). Kategori 1a, 1b og 2 virksomhed/husdyrbrug kan således komme op på en af de højeste risikoscorer (top 7 pct. af virksomhederne med den højeste risikoscore har sandsynlighed for at få et prioriteret tilsyn), alene ved at få en stigning i parameteren regelefterlevelse på 4 point. Det betyder konkret, at virksomheder og husdyrbrug med en høj score i regelefterlevelse ofte får et prioriteret tilsyn.

Alle kategorier af virksomheder eller husdyrbrug kan komme op i top 7/8 pct. af virksomhederne med den højeste risikoscore, alene ved at få en højere score i parameteren regelefterlevelse. Dette skyldes, at en indskærpelse eller et påbud følger virksomheden/husdyrbruget i frekvensen for et basistilsyn. Virksomheder, der får en stigning i risikoparameteren, vil således have høj sandsynlighed for at blive udtrukket til prioriterede tilsyn hvert år, så længe håndhævelsen følger virksomheden eller husdyrbruget.

Tabel 1 Kriterier for, at en virksomhed sandsynligt kan blive udvalgt til prioriteret tilsyn

Ændring i point for parameteren regelefterlevelse	Ændring i point for parameteren håndtering og opbevaring	Kommer en kat. 1a virk. med en gns. risikoscore op i top 7 pct.	Kommer en kat. 1b virk. med en gns. risikoscore op i top 7 pct.	Kommer en kat. 2 virk. med en gns. risikoscore op i top 8 pct.
0	0	Nej	Nej	Nej
0	2	Nej	Nej	Nej
0	4	Nej	Nej	Nej
2	0	Nej	Nej	Nej
2	2	Nej	Nej	Nej
2	4	Ja	Ja	Ja
4	0	Ja	Ja	Ja
4	2	Ja	Ja	Ja
4	4	Ja	Ja	Ja

Kilde: Egne beregninger på baggrund af interview med kommuner og miljøtilsynsbekendtgørelsen.

En gennemgående kommentar fra kommunerne er, at der kan være en udfordring med, at mindre overtrædelser, som hurtigt bringes i orden, følger virksomhederne og husdyrbrugene i en periode svarende til frekvensen for basistilsyn. Det kan være vanskeligt at forklare virksomheden eller husdyrbruget, at der igen er tilsyn, baseret på en gammel, mindre overtrædelse, ligesom det ikke ses som den mest effektive måde at udnytte kommunernes ressourcer på. Beslægtet med dette forslag til forbedringer er kommunernes forslag om, at der gives mulighed for at skelne mellem alvorlige og mindre alvorlige overtrædelser. Her er det fornævnte forslag fra en kommune om at skelne mellem indskærpelser af administrativ karakter (f.eks. manglende logbog, manglende indsendelse af beredskabsplan) og overtrædelser af fysisk karakter (f.eks. manglende overdækning af kompost, manglende flydelag, manglende overholdelse af fodervilkår) et konkret forslag til at håndtere dette behov i kommunerne.

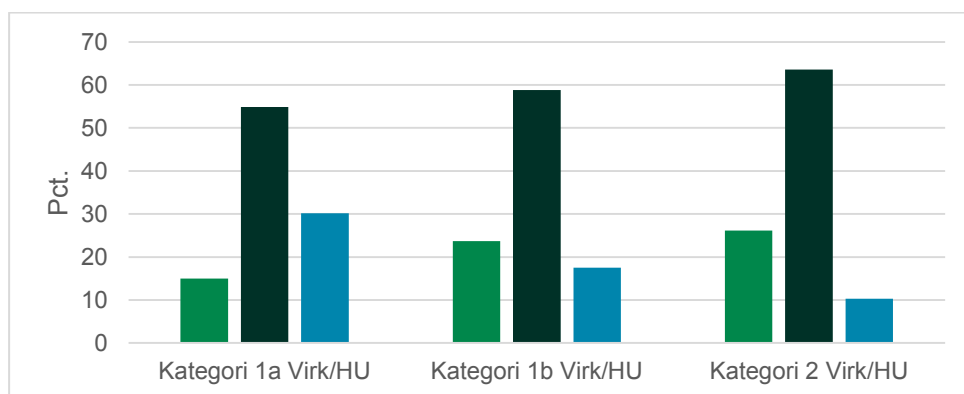
Overordnet ses det, at parameteren regelefterlevelse vurderes af kommunerne som en god parameter, men at det med fordel kan overvejes, om det er hensigtsmæssigt at en lille overtrædelse, som virksomheden eller husdyrbruget hurtigt får styr på, skal følge virksomheden/husdyrbruget i perioden svarende til frekvensen for basistilsyn. Endvidere udtrykker kommunerne ønske om at kunne skelne mellem alvorlige og mindre alvorlige overtrædelser. Endvidere ses det både i spørgeskemaundersøgelsen og i data fra DMA, at selvom indskærperler bruges ofte, bruges henstillinger også af og til, ofte for at kunne håndtere en beskeden overtrædelse uden at skulle give en indskærpelse.

Håndtering og opbevaring af kemikalier og farligt affald for virksomheder, samt forhold, der har betydning for at forebygge forurening fra oplagret husdyrgødning

Datagrundlag fra DMA viser, at langt størstedelen af virksomhederne får scoren 3. Kommunerne scorer virksomhederne nogenlunde ens på tværs af de tre kategorier, hvilket indikerer, at der ikke er forskel på mængden og håndteringen af affald og kemikalier på tværs af de tre virksomhedskategorier, se figur 26.

For husdyrbrugene er parameteren knapt så statisk som for virksomhederne. Det hænger sammen med, at kommunerne ofte oplever uregelmæssigheder i form af manglende fast overdækning af beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning (ofte er der problemer med flydelag). Endvidere oplever tilsynsmedarbejderne af og til, at der er oplag af fast husdyrgødning eller husdyrgødningsbaseret kompost på møddingspladser, eller oplag af husdyrgødningsbaseret kompost i markstakke. I takt med at disse ting bringes i orden, ændres risikoscoren.

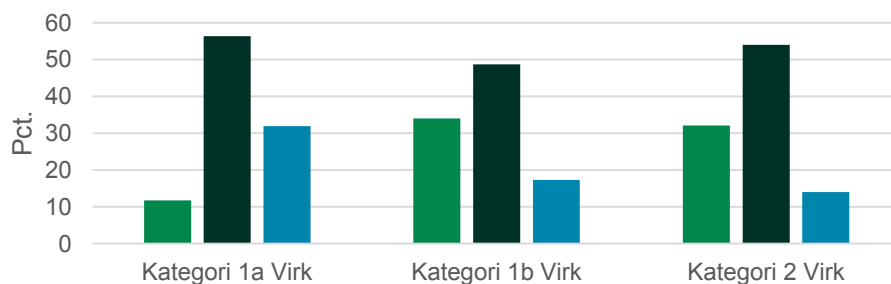
Figur 26 Håndtering og opbevaring - fordeling af score på virksomheds-/husdyrbrugskategorier

Kilde: Miljøstyrelsen, DMA og egne beregninger.

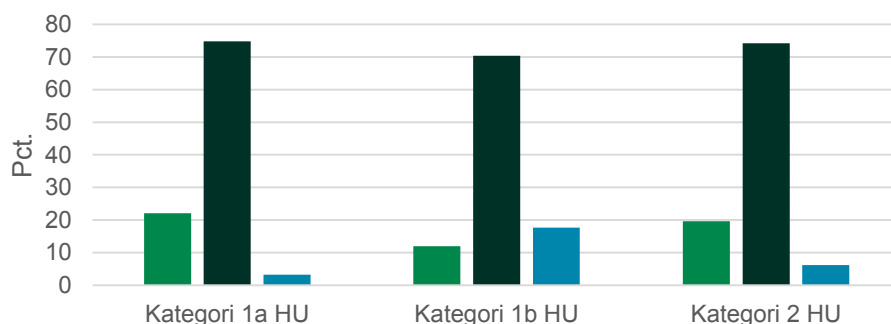
Tendensen med, at størstedelen af virksomheder og husdyrbrug for scoren 3, er også tydelig, når ovenstående data deles op på virksomheder og husdyrbrug. Tendensen er tydeligst for husdyrbrugene. Det bør her noteres, at nedenstående figurer ikke siger noget om, hvor statistisk parameteren er, eftersom der kun er data fra et år (2016).

Figur 27 Håndtering og opbevaring - fordeling af score på virksomhedskategorier

Kilde: Miljøstyrelsen, DMA og egne beregninger.

Figur 28 Håndtering og opbevaring - fordeling af score på husdyrbrugskategorier

Kilde: Miljøstyrelsen, DMA og egne beregninger.

Input til justering af parameteren

Kommunerne er i spørgeskemaundersøgelsen blevet bedt om at pege på forslag til justering af parameteren. 36 kommuner har givet input til dette, Af disse peger 27 % på, at de ikke har forslag til forbedringer, og at parameteren fungerer tilfredsstillende, som den er.

De kommuner, der har forslag til forbedringer, peger på, at for virksomheder opfattes mængden af kemikalier, som indgår for at få score 1, ikke som relevant, i det alle virksomheder bruger en vis mængde kemikalier eller ikke kan ændre på, at de skal bruge større mængder kemikalier eller producerer farligt affald. De har dog indflydelse på placeringen af kemikalier, således at der ikke er risiko for spild til kloak, jord eller vandmiljø. Kommunerne foreslår derfor at fokusere på opbevaring og håndtering af kemikalier frem for mængden.

Endvidere efterlyser nogle kommuner for virksomhederne en bedre præcisering af, hvad der forstås ved mindre mængder affald. Mindst tre kommuner har lavet interne retningslinjer for dette, således at der sikres en ensretning blandt kommunens miljømedarbejdere. Disse retningslinjer varierer dog fra kommune til kommune (en siger <200kg, en anden <500kg, en tredje <300 l). I tråd med denne kommentar nævner to kommuner, at parameteren er meget forskellig for husdyrbrug og for virksomheder. For husdyrbrug er den en konstatering af faktiske forhold, mens den for virksomheder i højere grad beror på en vurdering.

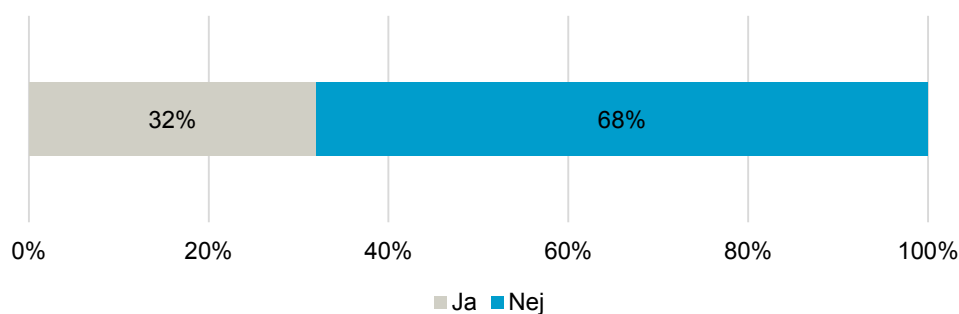
Kommunerne har ikke i samme grad input til en justering af parameteren for husdyrbrug.

Det bør bemærkes, at en overtrædelse inden for denne kategori (samt for emissioner) både tæller på den pågældende miljøparameter samt på regelefterlevelse. Det er fordi, at virksomheden eller husdyrbruget både får en høj score på denne parameter, samt på parameteren regelefterlevelse, hvis der gives en håndhævelse. En overtrædelse tæller således med i flere af de parametre, som indgår i risikoscoren, og der er således en vis samvariation mellem disse parametre.

Emissioner til luft, jord og/eller vandmiljø for virksomheder og husdyrbrugets størrelse

En hypotese i evalueringen har været, at der blandt kommunerne er forskellig praksis for, om støj indgår som en emission til luft, og om spildevand scores som en emission. Dette er der derfor spurgt ind til i spørgeskemaundersøgelsen.

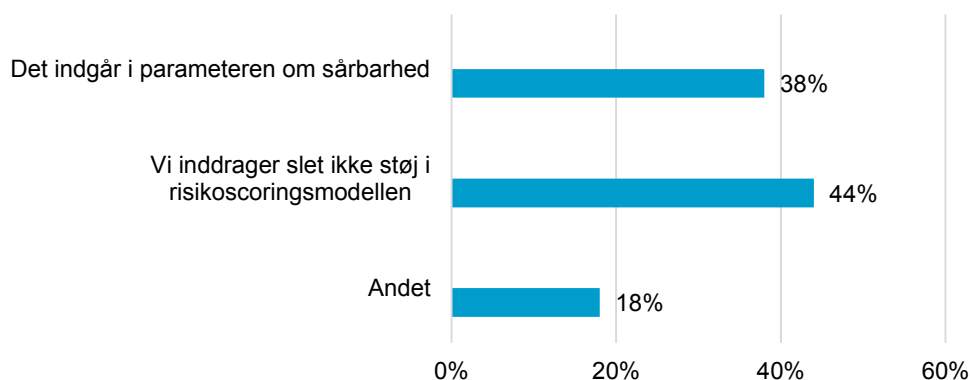
Figur 29: Medregner I støj som en emission til luft under denne parameter?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner
N=75

68 % af kommunerne medregner ikke støj som en emission til luft under denne parameter. De overvejende grunde hertil er, at støj slet ikke inddrages i risikoscoringsmodellen, eller at kommunerne vurderer, at støj indgår i parameteren om sårbarhed (nærhed til boligområder), jf. Figur 30.

Figur 30: Årsager til, at støj ikke medregnes som en emission til luft under denne parameter

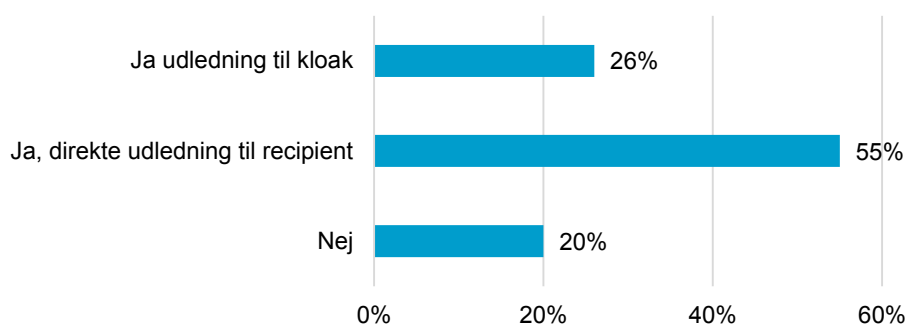

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner
N=50

Når kommunerne svarer "andet" handler det blandt andet om, at nogle kommuner vurderer, at det indgår under regelefterlevelse, hvis de har måttet håndhæve ift. støjende forhold, eller at kommunerne ikke har overvejet, hvor støj indgår.

Endvidere er kommunerne i spørgeskemaundersøgelsen blevet spurgt om, hvorvidt de medregner spildevand som en emission til jord og/eller vandmiljø. 54 % af kommunerne medregner spildevand, når dette afledes direkte til recipient, mens 26 % af kommunerne medregner spildevand, når dette afledes til kloak.

Figur 31: Medregner I spildevand som en emission til jord og/eller vandmiljø?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N=75

De virksomheder, der har svaret nej, begrundet det primært med, at det reguleres i en spildevandstilladelse. Endvidere påpeger to kommuner, at de medregner spildevand som en emission både i forhold til udledning til kloak og som direkte udledning til recipient.

For husdyrbrug handler denne parameter om husdyrbrugets størrelse. Her viser forundersøgelsen, at denne parameter for husdyrbrug bliver meget statisk, idet husdyrbrugets størrelse ikke afviger fra år til år. Har husdyrbrugene eksempelvis fået scoren 3, er det ikke sandsynligt, at denne parameter ændrer sig over tid.

Input til justering af parameteren

Kommunerne har især givet input til, at det for virksomheder med fordel kan uddybes i parameteren, om støj og spildevand skal indgå (29 % af de 24 kommuner, der har forslag til forbedring af parameteren).

For husdyrbrug er der ikke forslag til forbedringer af parameteren.

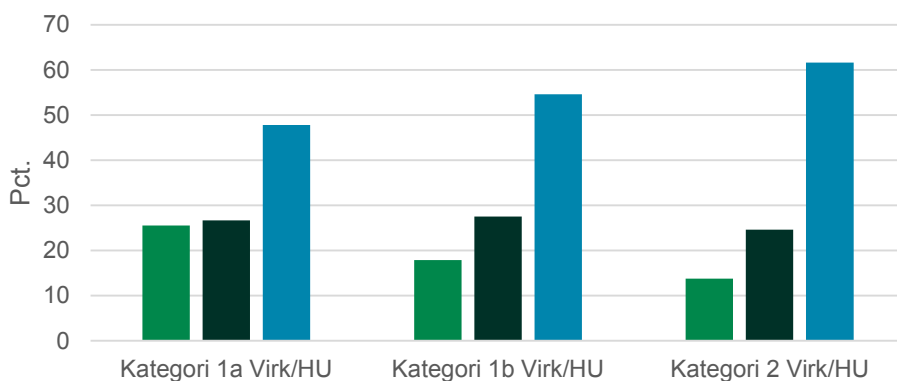
Sårbarhed

Evalueringen har haft som hypotese, at parameteren sårbarhed er for identisk på tværs af virksomheder og husdyrbrug inden for samme kommune, og at man i højere grad skal se på risikoen for miljøpåvirkning.

Mange kommuner har OSD-områder (områder med særlige drikkevandsinteresser), hvormed alle virksomheder og husdyrbrug scorer 5 – uanset om der på virksomheden foregår, eller ikke foregår, aktiviteter, som potentielt kan give anledning til påvirkning af jord og grundvand. Der kan dog være stor forskel på, om der faktisk er en reel risiko for miljøpåvirkning af grundvandet, eksempelvis alt efter, hvor tykt et lerlag der er over grundvandet i det pågældende område, eller hvilken miljøpåvirkning virksomheden eller husdyrbruget giver anledning til. Det er derfor undersøgt i spørgeskemaundersøgelsen med kommuner, hvorvidt den potentielle påvirkningsmulighed bør indarbejdes i parameteren, det vil sige, hvor stor en risiko virksomheden eller husdyrbruget har for at påvirke eksempelvis OSD-områder. Det vil samtidig give mere variation i parameteren sårbarhed på tværs af virksomheder/husdyrbrug inden for samme kommune, og dermed en mere korrekt udvælgelse af virksomheder til tilsyn.

Kommunernes indtryk af, at størstedelen af virksomhederne og husdyrbrugene ligger i sårbare områder, stemmer overens med, hvordan kommunerne scorer virksomhederne/husdyrbrugene. Der er således en overvægt af virksomheder eller husdyrbrug, der får scoren 5 (Kategori 1a: 48 pct. kategori 1b: 55 pct. og kategori 2: 62 pct.) efterfulgt af scoren 3. Dette gælder på tværs af alle tre kategorier, se figur 32.

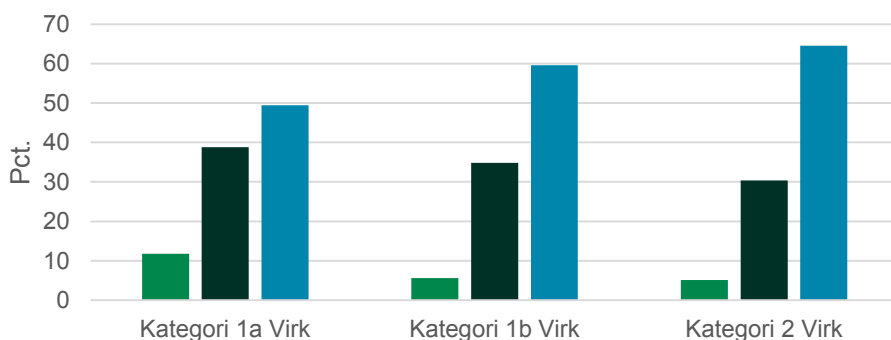
Figur 32 Sårbarhed - fordeling af score på virksomheds-/husdyrbrugskategorier

Kilde: Miljøstyrelsen og egne beregninger.

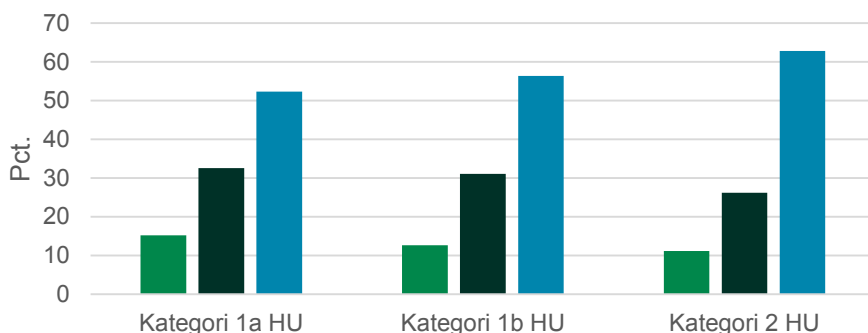
I Figur 33 og Figur 34 nedenfor ses fordelingen af score for henholdsvis virksomheder og husdyrbrug på tværs af de tre kategorier. Her fremgår det at lidt flere husdyrbrug generelt scorer 1 eller 5, mens flere virksomheder scorer 3. Forskellen på tværs er dog relativt beskedent.

Figur 33 Sårbarhed - fordeling af score på virksomhedskategorier

Kilde: Miljøstyrelsen og egne beregninger.

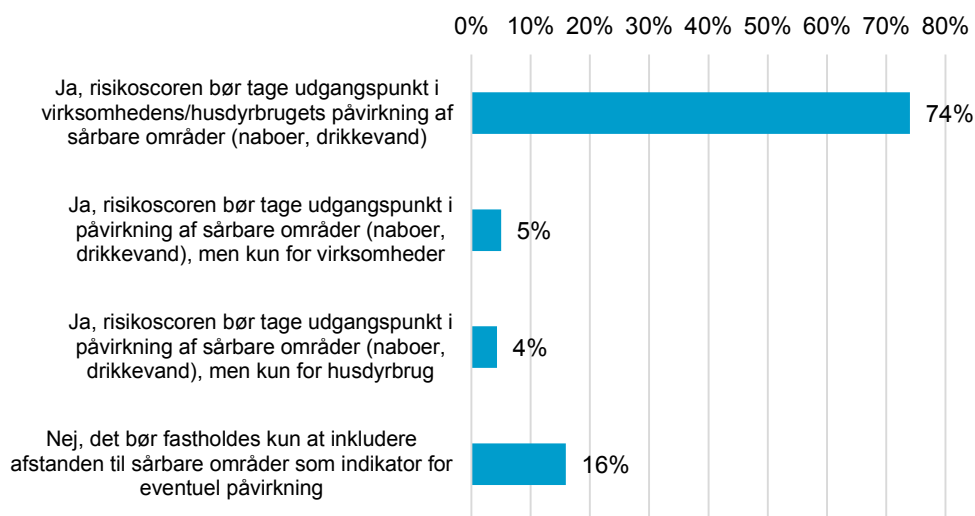
Figur 34 Sårbarhed - fordeling af score på husdyrbrugskategorier

Kilde: Miljøstyrelsen og egne beregninger.

På baggrund af ovenstående har vi i spørgeskemaundersøgelsen spurgt nærmere ind til denne parameter. I tilsynsmodellen opgøres risikoscoren for sårbarhed for nuværende alene ud fra afstanden til sårbare områder og uden hensyntagen til, om virksomhedens eller husdyrbrugs aktiviteter kan give anledning til påvirkning af det sårbare område.

Figur 35: Bør man i parameteren inkludere en vurdering af, om virksomhedens eller husdyrbrugets aktiviteter kan give anledning til påvirkning af det sårbare område?

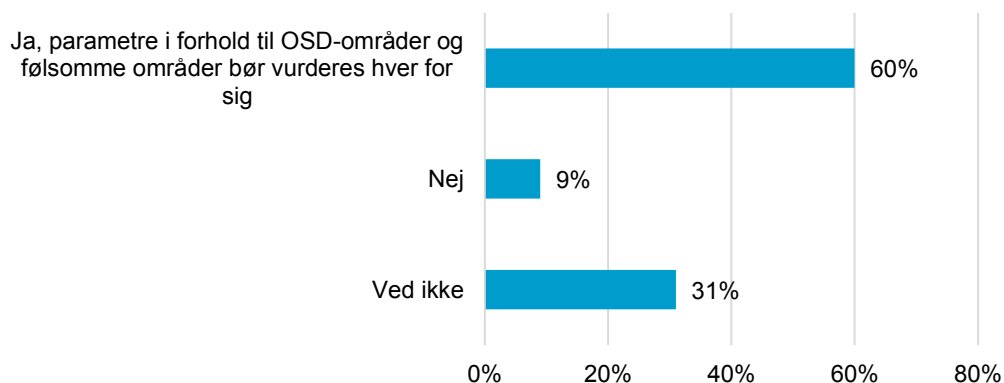
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N=74

Som det kan ses ud af ovenstående, vurderer 83 % af kommunerne, at parameteren bør tage udgangspunkt i virksomhedens eller husdyrbrugets risiko for at påvirke det sårbare område.

Ligeledes er kommunerne blevet spurgt om, hvorvidt parametrene i forhold til OSD-områder og følsomme områder bør vurderes hver for sig. Det siger 60 % ja til, mens 31 % af kommunerne svarer ved ikke.

Figur 36: Sårbarhed i relation til virksomheder/husdyrbrug er målt som afstand fra OSD-områder og/eller følsomme områder som fx støjfølsomme områder. Bør denne parameter adskilles?

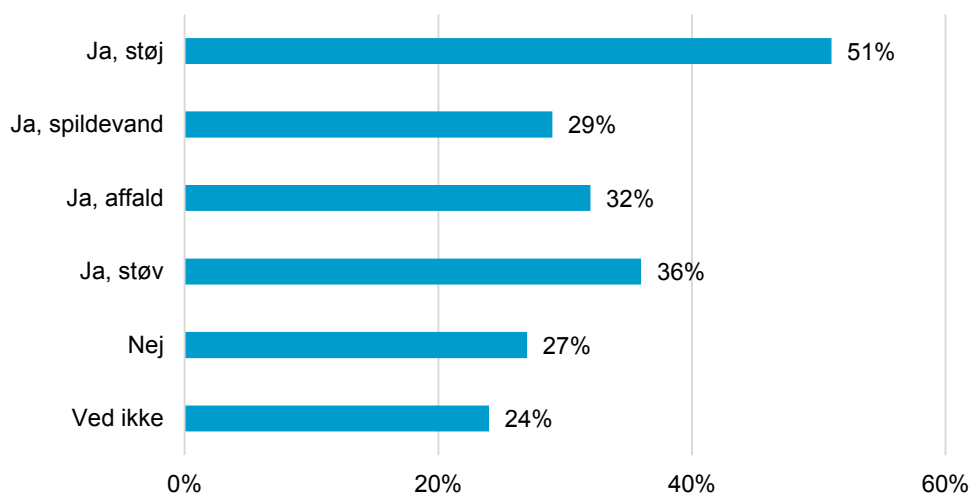

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N=75

Sluttelig er kommunerne blevet spurgt om, hvorvidt sårbarhedsparameteren bør udvides til at omfatte særskilte parametre som støj, spildevand, affald og støv. 51 % af kommunerne svarer nej eller ved ikke, mens den anden halvdel mener det bør udvides. Ifølge kommunerne er det især relevant at inddrage støj, jf. Figur 37.

Figur 37: Bør sårbarhedsparameteren udvides til at omfatte særskilte parametre om støj, spildevand, affald og støv?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N=74. Bemærk at respondenterne har kunnet vælge mere end et svar.

Input til justering af parameteren

Kommunernes svar på dette spørgsmål fokuserer især på, at virksomhedernes og husdyrbrugenes risiko for at påvirke eksempelvis grundvandet bør indarbejdes i sårbarhedsparameteren og ikke blot afstanden til følsomme områder (også afspejlet i Figur 35). De kvalitative svar afspejler, at dette element er det helt centrale output til en justering af denne parameter.

4.1.2.4 Opsummering på Mål 2

Det andet mål går på, at der skal prioriteres ud fra en vurdering af både miljø- og sundhedsmæssige risici (herunder beliggenhed) og virksomhedernes og husdyrbrugenes egen miljøindsats. Hensigten er, at tilsynsindsatsen skal målrettes de virksomheder og husdyrbrug, der udgør den største risiko.

For at målrette tilsynsindsatsen mod de virksomheder og husdyrbrug, der udgør den største miljømæssige risiko, blev risikoscoringsmodellen i tilsynsbekendtgørelsen udarbejdet. Risikoscoringsmodellen tilsiger, at der skal foretages en miljørisikovurdering af alle virksomheder og husdyrbrug, der er omfattet af krav om regelmæssige tilsyn. På baggrund heraf fastsættes en tilsynsfrekvens for hver virksomhed og husdyrbrug, således at kategori 1 virksomheder og husdyrbrug får basistilsyn i løbet af en treårig periode og kategori 2 virksomheder og husdyrbrug får basistilsyn i løbet af en seksårig periode. Risikovurderingen er med til at vurdere, hvilke virksomheder og husdyrbrug der skal have flere tilsyn ud over basistilsynet. Forundersøgelsen tyder på, at kommunerne overordnet er tilfredse med, at der er en risikoscoringsmodel – selvom der er udfordringer med de enkelte parametre.

Evalueringen viser, at 37 % af kommunerne vurderer, at hyppigheden for et basistilsyn på hhv. 3 og 6 år er passende, mens 50 % finder, at hyppigheden er delvist passende. Visse kommuner fremhæver endvidere, at hvis virksomhederne og husdyrbrugene kun får et basistilsyn hvert 6. år, er det for sjældent til at opretholde en kontinuerlig miljødialog med virksomheder og husdyrbrug.

Kommunernes vurdering er holdt op imod tal fra DMA, hvor det ses, at basistilsyn udgør 60 % af de samlede antal tilsyn i 2017. Henholdsvis 18 % (kat. 1) og 21 % (kat. 2) af tilsynene ud-

gjordes af prioriterede tilsyn. For kategori 2 virksomheder og husdyrbrug er det således 21 % af disse, der også får prioriteret tilsyn.

Tabel 2 Fordeling af tilsyn for kategori 1 og 2 virksomheder/HU på type af tilsyn og procentandel af det totale antal tilsyn 2017.

	Antal tilsyn i alt	Basistilsyn	Prioriterede tilsyn	Kampagne	§9 tilsyn
Kategori 1	6240	3735	1144	591	770
Kategori 1 pct. af total antal tilsyn	-	60%	18%	9%	12%
Kategori 2	9547	5759	1982	1131	675
Kategori 2 pct. af total antal tilsyn	-	60%	21%	12%	7%

Kilde: DMA. Data for 2017. Bemærk at tilsynskategoriene "relaterede-, opstarts- og øvrige tilsyn er fratrukket det totale antal tilsyn. Disse tilsyn udgjorde sammenlagt 140 og 112 tilsyn for henholdsvis kategori 1 og kategori 2 tilsyn.

Kommunerne er endvidere blevet spurgt, om de bruger fagsystemets liste (fremkommet på baggrund af prioriteringslisterne, årsmålene og frekvensen for basistilsyn) når de skal fastlægge, hvilke virksomheder og husdyrbrug der skal have ekstra tilsyn (prioriteret tilsyn) ud over basistilsynet. Her ses det, at 79 % af kommunerne tager udgangspunkt i fagsystemets liste, men supplerer med kommunens kendskab til de lokale virksomheder og husdyrbrug. De begrundet det primært med, at det ikke er de rette virksomheder og husdyrbrug, der udvælges, samt at de udpeger virksomheder og husdyrbrug, hvor de af erfaring ved, at der er miljøproblemer og fravælger virksomheder og husdyrbrug, som ikke kræver opmærksomhed, eller hvor det er kort tid siden, de sidst har været på miljøtilsyn, og hvor miljøforholdene er i orden. Sidstnævnte handler blandt andet om, at fagsystemet indtil 2016 oplyste virksomhederne og husdyrbrugene i alfabetisk rækkefølge, således at listerne hvert år startede med virksomheder og husdyrbrug med A, og ikke tog hensyn til, om virksomhederne og husdyrbrugene var blevet udtrukket året før. Denne fejl er nu rettet.

Ovenstående viser, at tilsynsmodellens risikoscore i nogen grad hjælper kommunerne til at prioritere tilsynene ud fra miljø- og sundhedsmæssige risici samt virksomhedernes og husdyrbrugenes egen miljøindsats. 76 % af kommunerne finder, at det er relevant at supplere udvælgelsen med deres kendskab til virksomhederne og husdyrbrugene. Evalueringen indikerer dermed, at risikoscoremodellen i sig selv ikke altid sikrer, at de virksomheder og husdyrbrug, der har størst behov for tilsyn, udvælges til tilsyn.

For at undersøge, hvorvidt tilsynsindsatsen målrettes de virksomheder og husdyrbrug, der udgør den største miljømæssige risiko, er kommunerne efterfølgende blevet bedt om at angive, hvorvidt de virksomheder og husdyrbrug, der har størst behov for tilsyn, udvælges. 62 % af kommunerne vurderer (jf. figur 9), at de sjældent eller aldrig på baggrund af risikovurderingen udvælger de virksomheder og husdyrbrug, som har det største behov for tilsyn, mens 38 % finder, at dette oftest eller altid er tilfældet. Hos de 62 % af kommunerne, der sjældent eller aldrig finder, at de på baggrund af risikovurderingen udvælger de virksomheder og husdyrbrug, som har det største behov for tilsyn, uddybes svarene især med, at risikoscoremodellen gør det vanskeligt at opnå en differentiering i scoren, samt at de virksomheder og husdyrbrug, der udvælges, af og til er virksomheder og husdyrbrug, hvor kommunerne oplever, at der ikke er noget at håndhæve. Vi har dog ikke empirisk belæg for at vide, om der er mere at håndhæve på de virksomheder og husdyrbrug, der ikke udvælges til tilsyn. Kommunerne, der sjældent eller aldrig finder, at de på baggrund af risikovurderingen udvælger de virksomheder og husdyrbrug, der har det største behov for tilsyn, udtager typisk virksomhederne og husdyrbrugene til tilsyn alligevel. Dog er der i de kvalitative svar indikationer på, at kommunerne kender de virksomheder, hvor der tit er noget at håndhæve.

Overordnet vurderer 62 % af kommunerne, at de sjældent eller aldrig på baggrund af risikovurderingen udvælger de virksomheder og husdyrbrug, som har det største behov for tilsyn. Evalueringen indikerer dermed, at risikovurderingen ikke altid udvælger de virksomheder og husdyrbrug, som har det største behov for tilsyn, som var en del af Mål 2.

I forhold til de specifikke parametre, som indgår i tilsynsbekendtgørelsens risikoscoremodel, viser evalueringen følgende:

- Parameteren "Miljøledelse, systematik og miljøforbedringer" vurderes af mange kommuner (59 % og 51 % af kommunerne for henholdsvis husdyrbrug og virksomheder) ikke som et godt mål for virksomheders husdyrbrugs indsats for at mindske sandsynligheden for at der sker utilsigtet miljøpåvirkning, når virksomheden og husdyrbruget arbejder bevidst med miljøforhold. Parameteren findes især ikke egnet for virksomheder og husdyrbrug omfattet af kategori 2. Parameteren foreslås derfor af flere kommuner ændret, så den kun gælder for IED-virksomheder og -husdyrbrug, der er underlagt krav om miljøledelse via EU BAT krav. Dog kommer der for alle bilag 1-virksomheder og husdyrbrug med BAT-konklusionerne krav om miljøledelse. Det betyder, at disse virksomheder og husdyrbrug om få år automatisk får scoren 1. Det bør måske snarere betyde, at disse virksomheder og husdyrbrug bør udgå af scoringssystemet. Andre kommuner har foreslået, at det gøres lettere at belønne de virksomheder og husdyrbrug, der reelt gør en miljømæssig indsats. Det er den oprindelige tanke med scoren 3. Bedre vejledning i anvendelsen af denne parameter og hjælp til kommunikation om, hvad miljøledelse kan være, er også et foreslået forbedringstiltag.
- Regelefterlevelse opfattes generelt som en fornuftig parameter at have med i risikoscoren, da den kan afspejle væsentlige miljøproblemer hos virksomheder og husdyrbrug. En gennemgående kommentar fra kommunerne er dog, at der kan være en udfordring med, at mindre overtrædelser, som hurtigt bringes i orden, følger virksomhederne og husdyrbrugene i en periode svarende til frekvensen for basistilsyn. Kommunernes foreslår konkret, at en håndhævelse kun følger virksomheden/husdyrbruget, indtil forholdet er efterkommet samt at der gives mulighed for at skelne mellem alvorlige og mindre alvorlige overtrædelser.
- For parameteren håndtering og opbevaring af kemikalier og farligt affald for virksomheder, samt forhold, der har betydning for at forebygge forurening fra oplagret husdyrgødning angiver 27 % af de 36 kommuner, der er kommet med forslag til forbedringer, at parameteren fungerer tilfredsstillende, som den er. De kommuner, der har forslag til forbedringer, foreslår at fokusere på opbevaring og håndtering af kemikalier, frem for mængden, samt en bedre præcisering af, hvad der forstås ved mindre mængder affald.
- Emissioner til luft, jord og/eller vandmiljø samt husdyrbrugets størrelse ses af kommunerne som en god parameter at inddrage i risikoscoren. Der er dog forskellig praksis for, om støj indgår som en emission til luft, og om spildevand scores som en emission. 29 % af de 24 kommuner, der har forslag til forbedring af parameteren angiver, at det for virksomheder med fordel kan uddybes i parameteren, om støj og spildevand skal indgå.
- Parameteren sårbarhed er relevant i risikoscoren. 83 % af kommunerne har påpeget, at parameteren sårbarhed er for identisk på tværs af virksomheder og husdyrbrug inden for samme kommune, og at man i højere grad skal se på virksomhedens/husdyrbrugets risiko for at påvirke det sårbare område. Eksempelvis har mange kommuner OSD-områder (områder med særlige drikkevandsinteresser), hvormed alle virksomheder og husdyrbrug, som ligger i dette område, scorer 5 – uanset om der på virksomheden/husdyrbruget foregår aktiviteter, som potentielt kan give anledning til påvirkning af jord og grundvand. Forslag til justering af denne parameter fra kommunernes side er, at virksomhedernes og husdyrbrugenes risiko for at påvirke eksempelvis grundvandet bør indarbejdes i sårbarhedsparameteren, og ikke blot afstanden til følsomme områder.

Evalueringens resultater føder ind i en mere principiel diskussion, nemlig om risikoscoringsmodellen skal være en screeningsmodel med rum for fortolkning og egenvurdering i kommu-

nerne (som 79 % af kommunerne i forvejen anvender i tillæg til fagsystemets liste, når de skal fastlægge ekstra tilsyn ud over basistilsynet, jf.

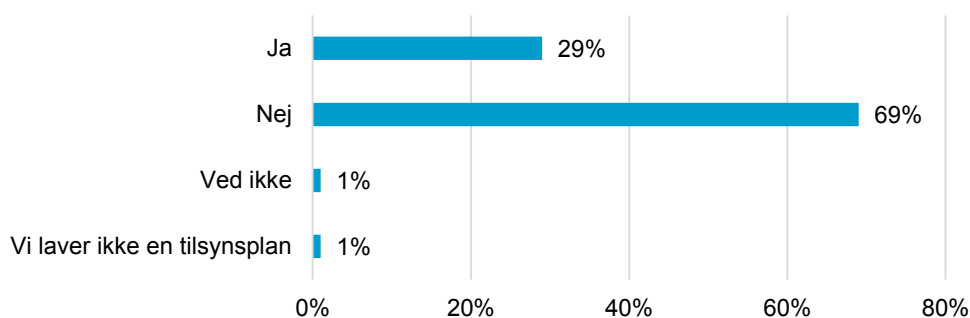
Figur 13), eller om den skal indeholde mere vejledning. Som det er nu, viser evalueringen, at kommunerne er usikre på, hvorvidt de har "fortolkningsfrihed" i forhold til modellens parametre, hvilket gør, at flere af parametrene opfattes som for statiske. Hvis screeningsmodellen beholdes, viser evalueringen, at der er brug for mere information i forhold til, hvordan de enkelte parametre kan tolkes. Hvis modellen skal justeres er der i evalueringen fremkommet en del forslag til dette, som er opsummeret ovenfor.

4.1.3 Mål 3 – Fremme fokus på væsentlige miljøforhold uden at føre til miljøforringelser

Det tredje mål er, at en nye tilsynsmodel skal fremme fokus på væsentlige miljøforhold, og den må ikke føre til miljøforringelser.

Miljøtilsynsbekendtgørelsen afspejler kriteriet om væsentlige miljøforhold i kravet om, at kommunerne skal udarbejde en 4-årig miljøtilsynsplan, der blandt andet indeholder en vurdering af de væsentligste miljøforhold i kommunen. Kommunerne er blevet spurgt om, hvorvidt de anvender miljøtilsynsplanen som led i tilrettelæggelsen af miljøtilsynet i kommunen. 69 % af kommunerne anvender ikke miljøtilsynsplanen, mens 29 % anvender den, jf. Figur 38.

Figur 38: Anvendes miljøtilsynsplanen som led i tilrettelæggelsen af jeres miljøtilsyn?

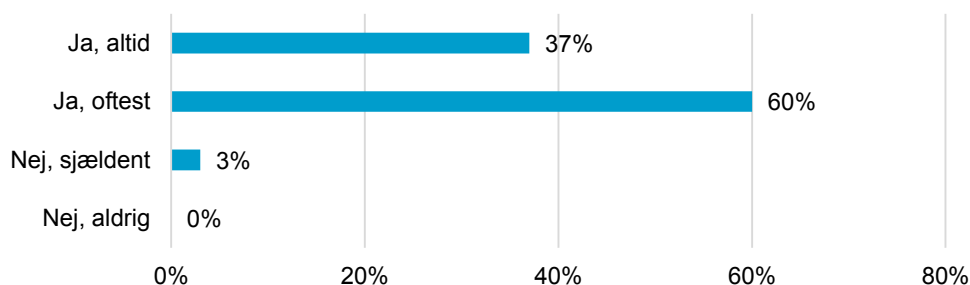

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N=75

Selvom miljøtilsynsplanen i mange kommuner ikke bruges aktivt, er det ikke ensbetydende med, at kommunerne ikke fører tilsyn med de væsentligste miljøforhold. Således vurderer 97 % af kommunerne, at der altid eller som oftest føres tilsyn med de væsentligste miljøforhold, jf. Figur 39.

Figur 39: Mener du, at der føres tilsyn med de væsentligste miljøforhold?

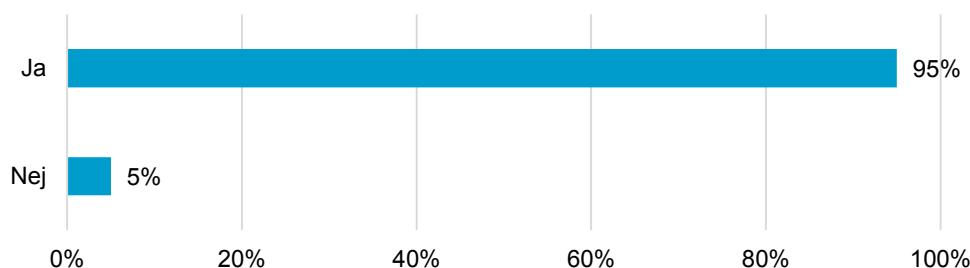

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N=75

Tilsvarende oplevelse deles også af de adspurgte virksomheder og husdyrbrug. Her finder 95 % af virksomhederne, at der føres tilsyn med de væsentligste forhold.

Figur 40: Synes du, at myndighederne fører tilsyn med de væsentligste miljøforhold fra din virksomhed/dit husdyrbrug?

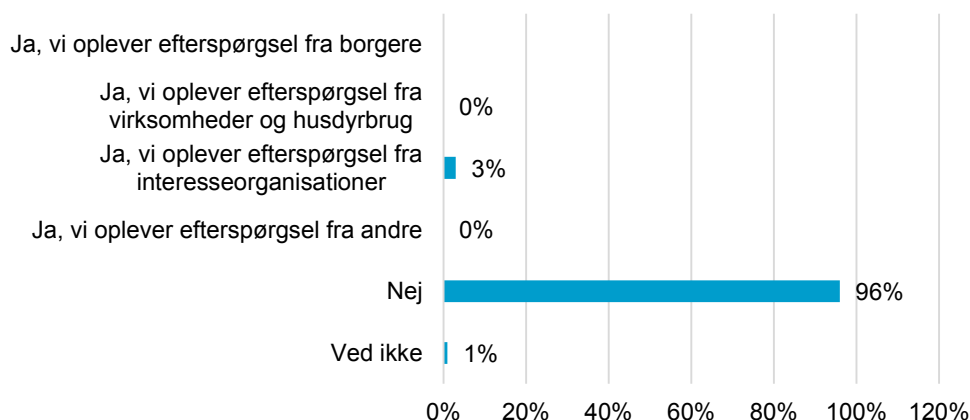
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt virksomheder og husdyrbrug

N=20

Dette viser, at selv om mange af kommunerne ikke bruger miljøtilsynsplanen aktivt, har de god fokus på de væsentligste miljøproblemer i kommunen og dens virksomheder og husdyrbrug.

Offentligheden har i 96 % af kommunerne ikke vist interesse for miljøtilsynsplanen, jf. Figur 41. I få kommuner har interesseorganisationer vist interesse i miljøtilsynsplanerne, mens borgere, virksomheder og husdyrbrug ikke udviser interesse for miljøtilsynsplanen.

Figur 41: Har offentligheden vist interesse for miljøtilsynsplanen?

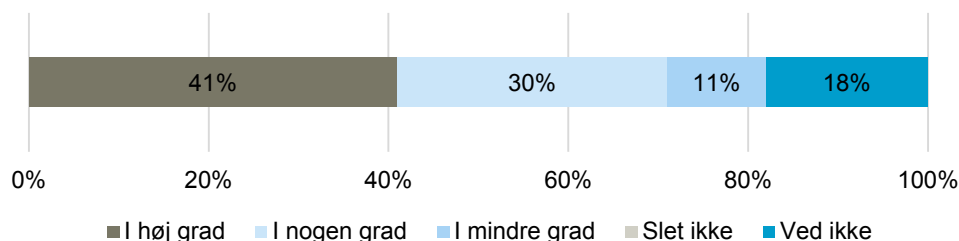
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner,

N=75

4.1.3.1 Håndtering af forskellige typer af tilsyn

Den anden del af Mål 3 handler om, at fokus på de væsentligste miljøforhold ikke må føre til miljøforringelser. I den forbindelse er kommunerne blevet bedt om at forholde sig til de forskellige typer af tilsyn, de fører. I forhold til opstartstilsynet mener 71 % af kommunerne, at det i høj grad eller nogen grad er med til at bevare miljøbeskyttelsesniveauet, jf. Figur 42.

Figur 42: Er opstartstilsynet med til at bevare miljøbeskyttelsesniveauet?

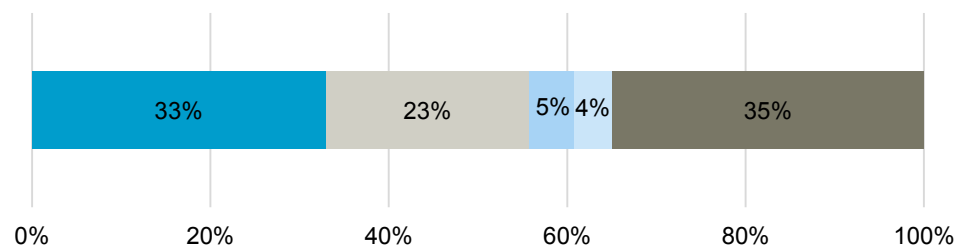

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N= 76. Bemærk at ingen respondenter har svaret 'slet ikke', hvorfor denne ikke fremgår.

I samme forbindelse er kommunerne blevet spurgt om deres adfærd i forhold til prioriterede tilsyn. Hvis en virksomhed eller et husdyrbrug scorer højt på forhold eller aktiviteter i miljørisikovurderingen, kan den blive udtrukket til prioriteret tilsyn. Her gennemgås disse forhold eller aktiviteter, jf. §2 i miljøtilsynsbekendtgørelsen. Tanken med de prioriterede tilsyn er, at det er et tilsyn, hvor de forhold eller aktiviteter, som virksomheden eller husdyrbruget m.v. har scoret højt i ved miljørisikovurderingen, gennemgås.

Figur 43: Når I gennemfører et prioriteret tilsyn, fører I så kun tilsyn med de forhold, hvor virksomheden/husdyrbruget har scoret højt?

- Ja (33%) Vi fører tilsyn kun med de områder og aktiviteter, hvor virksomhederne/husdyrbruget har scoret højt i risikoscoren (de væsentligste miljøforhold)
- Nej (23%) Vi fører tilsyn med de samlede miljøforhold, når vi alligevel er derude
- Delvist (5%) Vi fører tilsyn med de samlede miljøforhold, fordi virksomheden eller husdyrbruget ikke forstår, hvorfor vi kun fører tilsyn med dele af virksomheden eller husdyrbruget
- Ved ikke (4%) Vi fører ikke prioriterede tilsyn
- Andet (35%)

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N=75

29 % (23 % + 5 % i figuren) af kommunerne svarer, at de fører tilsyn med de samlede miljøforhold hos virksomhederne/husdyrbruget.

33 % af kommunerne påpeger, at de kun fører tilsyn med de aktiviteter, hvor virksomhederne eller husdyrbruget har scoret højt i risikoscoren. Mange af disse kommuner holder dog øje

med, om der er andre forhold, der også bør gennemgås, når de er derude (i tråd med, hvad tilsynsbekendtgørelsen tilsiger).

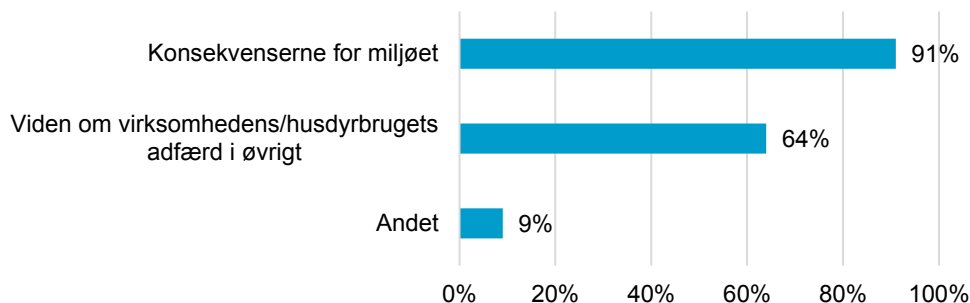
De 35 % af kommunerne, der har svaret "andet", uddyber, at de fører prioriteret tilsyn med de områder, som de skønner mest relevant, uanset risikoscoren. Kommunerne eksemplificerer det blandt andet med, at hvis virksomheden scorer højt på miljøledelse og sårbarhed, vurderer de ikke, at det er meningsfuldt år efter år at kontrollere, om de har fået miljøledelse, og om det stadig ligger i et sårbart område. I disse tilfælde føres tilsyn med udgangspunkt i rapporten fra sidste tilsyn, hvor kommunerne vurderer, hvor der kan være mest at hente. Nogle kommuner uddyber også, at nogle gange er det de forhold, der vægter højest i risikoscoren, der føres tilsyn med, men at de ikke altid "retter sig" efter risikoscoren.

Andre kommentarer var, at der lige så godt kunne laves fuldt tilsyn på mindre virksomheder og mindre landbrug. Desuden blev det uddybet, at kommunerne primært har fokus på de væsentligste miljøforhold, men holder øje med øvrige forhold, som tilsynsbekendtgørelsen tilsiger.

Endvidere er kommunerne blevet spurgt om, hvilke kriterier de ligger til grund, når de vurderer væsentlighed i § 9 tilsyn. Hvis en borger klager over en virksomhed eller et husdyrbrug, skal kommunen føre tilsyn hurtigst muligt ved væsentlige miljøklager eller miljøforhold. Kommunerne udfører også § 9 tilsyn, når der ved et tilsyn er konstateret væsentlige overtrædelser, der skal følges op.

Her peger kommunerne især på konsekvenserne for miljøet (91 %). 64 % af kommunerne lægger også viden om virksomhedens eller husdyrbrugets adfærd i øvrigt til grund for væsentlighed - med andre ord, om kommunerne kender virksomhederne og husdyrbrugene i forvejen og ved, om det er virksomheder eller husdyrbrug, der normalt overholder gældende retningslinjer.

Figur 44: Hvilke kriterier lægger I til grund, når I vurderer væsentlighed i §9?

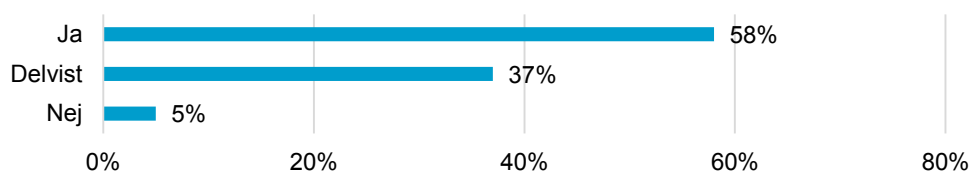
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N=75. Bemærk at respondenterne har kunnet vælge mere end et svar.

Af de kommuner, der svarer "andet" og har valgt at uddybe, påpeges der især, at klager altid tages alvorligt, og at der bliver fulgt op på disse.

Endvidere er kommunerne blevet spurgt om, hvorvidt virksomhederne og husdyrbrugene med de væsentligste miljøforhold er omfattet af regelmæssige tilsyn. 58 % af kommunerne svarer ja til dette, mens 37 % svarer delvist, jf. Figur 45.

Figur 45: Er virksomheder/husdyrbrug med de væsentligste miljøforhold i jeres kommune omfattet af regelmæssige tilsyn?

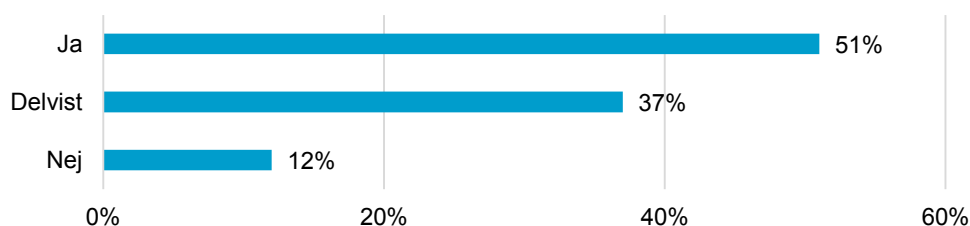

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner
N=75

Fra forundersøgelsen og workshoppen ses det, at nogle kommuner finder, at der også er væsentlige miljøforhold, som bør tilses på virksomheder (eksempelvis tankstationer og maskinstationer), som ikke er omfattet af regelmæssige tilsyn. Kommunerne har dog med udgangspunkt i miljøbeskyttelsesloven mulighed for at føre tilsyn med disse i det omfang, de skønner det relevant (men dog uden at kunne opkræve brugerbetaling). Endvidere er omfanget af miljøudfordringerne på disse typer af virksomheder ikke klarlagt.

Sluteligt er kommunerne blevet spurgt om, hvorvidt de finder, at brugen af de forskellige typer af tilsyn hjælper med at føre tilsyn med de væsentligste miljøforhold. 88 % af kommunerne finder, at de forskellige typer af tilsyn er, eller delvist er, en hjælp.

Figur 46: Hjælper brugen af basistilsyn, prioriteret tilsyn, tilsynskampagne, opstartstilsyn og § 9-tilsyn jer til at føre tilsyn med de væsentligste miljøforhold?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner
N=75

De 12 % af kommunerne, der svarer nej, begrundet det med, at de kender deres virksomheder godt og derfor ikke synes, at de forskellige typer af tilsyn har gjort nogen forskel i forhold til at føre tilsyn med væsentligste forhold, eller at de for virksomhederne fører tilsyn med alt på virksomheden, og at de derfor ikke skelner mellem forskellige typer af tilsyn.

4.1.3.2 Opsummering på Mål 3

Mål 3 har til formål at sikre, at fokus fremmes på de væsentlige miljøforhold, uden at det fører til miljøforringelser. I Miljøtilsynsbekendtgørelsen afspejles kriteriet om væsentlige miljøforhold i kravet om, at kommunerne skal udarbejde en miljøtilsynsplan, der blandt andet indeholder en vurdering af de væsentligste miljøforhold i kommunen.

I 69 % af kommunerne anvendes miljøtilsynsplanen ikke aktivt. Dette er dog ikke ensbetydende med, at kommunerne ikke fører tilsyn med de væsentligste miljøforhold. Således vurderer 97 % af kommunerne, at der altid eller som oftest føres tilsyn med de væsentligste miljøforhold. Tilsvarende oplevelse deles også af de adspurgte virksomheder og husdyrbrug. Her finder 95 % af virksomhederne/husdyrbrugene, at der føres tilsyn med de væsentligste forhold.

Dermed er der et stærkt fokus på de væsentlige miljøforhold i kommunerne, selvom det ikke adresseres gennem miljøtilsynsplanen.

Tanken med de prioriterede tilsyn er, at det er et tilsyn, hvor de forhold eller aktiviteter, som virksomheden eller husdyrbruget m.v. har scoret højt i ved miljørisikovurderingen (og som dermed er de væsentlige), gennemgås. I forhold til det prioriterede tilsyn svarer 33 % af kommunerne, at de kun fører tilsyn med de aktiviteter, hvor virksomhederne eller husdyrbruget har scoret højt i risikoscoren. 29 % af kommunerne vurderer ikke, at det giver mening kun at fokusere på udvalgte områder af et tilsyn, men at de lige så godt kan gennemføre et fuldt tilsyn. Andre kommuner (43 % af de 28 kommuner, der har svaret "andet"), uddyber, at de fører prioriteret tilsyn med de områder, som de skønner mest relevant, uanset risikoscoren. Nogle gange er det de forhold, der vægter højest i risikoscoren, der føres tilsyn med, men kommunerne "retter sig" ikke altid efter risikoscoren.

Endvidere er kommunerne blevet spurgt om, hvilke kriterier de ligger til grund, når de vurderer væsentlighed i §9 tilsyn. Her peger kommunerne især på konsekvenserne for miljøet (91 %), og 64 % af kommunerne lægger også viden om virksomhedens eller husdyrbrugets adfærd i øvrigt til grund for væsentlighed. Endvidere er kommunerne blevet spurgt om, hvorvidt virksomhederne og husdyrbrugene med de væsentligste miljøforhold er omfattet af regelmæssige tilsyn. 58 % af kommunerne svarer ja til dette, mens 37 % svarer delvist.

Slutteligt er kommunerne blevet spurgt om, hvorvidt de finder, at brugen af de forskellige typer af tilsyn hjælper med at føre tilsyn med de væsentligste miljøforhold. 88 % af kommunerne finder, at de forskellige typer af tilsyn er, eller delvist er, en hjælp.

Selv om mange af kommunerne ikke bruger miljøtilsynsplanen aktivt, har de god fokus på og forståelse for de væsentligste miljøproblemer i kommunen og dens virksomheder og husdyrbrug. Endvidere hjælper de forskellige typer af tilsyn også med at føre tilsyn med de væsentligste miljøforhold. Den del af Mål 3, der drejer sig om fokus på de væsentligste miljøforhold, kan dermed siges at være opfyldt.

Den anden del af Mål 3 handler om, at fokus på de væsentligste miljøforhold ikke må føre til miljøforringelser. I den forbindelse er kommunerne blevet bedt om at forholde sig til, hvorvidt opstartstilsynet er med til at bevare miljøbeskyttelsesniveauet. Det mener 71 % af kommunerne, at det i høj eller nogen grad er. Det kan dermed antages, at der ikke sker miljøforringelser, fordi kommunerne har fokus på de væsentlige miljøforhold, samt at virksomhederne og husdyrbrugene deler denne opfattelse.

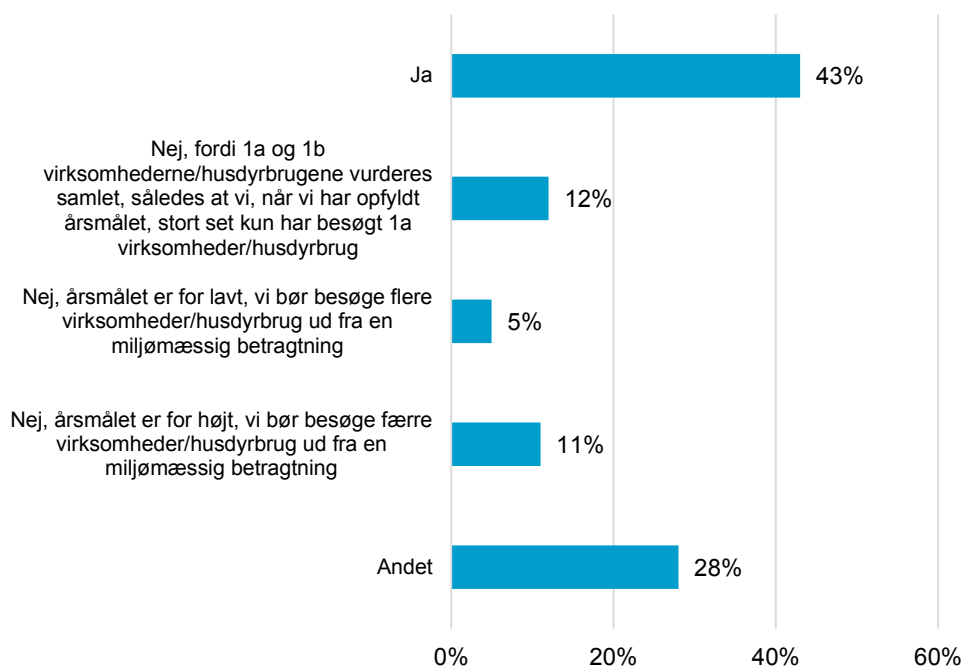
4.1.4 Mål 4 – Sikre kontinuerlig aktivitet på tilsynsområdet

Mål 4 har fokus på, at tilsynsmodellen skal sikre kontinuerlig aktivitet på tilsynsområdet, og det skal være muligt at følge op på og evaluere tilsynsindsatsen.

I miljøtilsynsmodellen sikres en kontinuerlig aktivitet gennem de fastsatte årsmål. Med tilsynsmodellen skal tilsynsmyndigheden årligt udføre fysiske tilsyn på mindst 40 % af virksomheder og husdyrbrug i kategori 1 og mindst 25 % af virksomheder og husdyrbrug i kategori 2.

Kommunerne er blevet spurgt om, hvorvidt de fastsatte årsmål udgør en barriere for, om det er muligt at føre tilsyn med de virksomheder og husdyrbrug, som har størst behov for tilsyn. 43 % af kommunerne svarer, at de besøger de virksomheder og husdyrbrug med de væsentligste miljøforhold, mens 28 % svarer, at årsmålene er en hindring for, at de besøger de virksomheder og husdyrbrug med størst behov (med varierende begrundelser).

Figur 47: Finder I, at de fastsatte årsmål på hhv. 40 % og 25 % gør, at I kommer ud på virksomheder/husdyrbrug med de væsentligste miljøforhold?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner
N=70

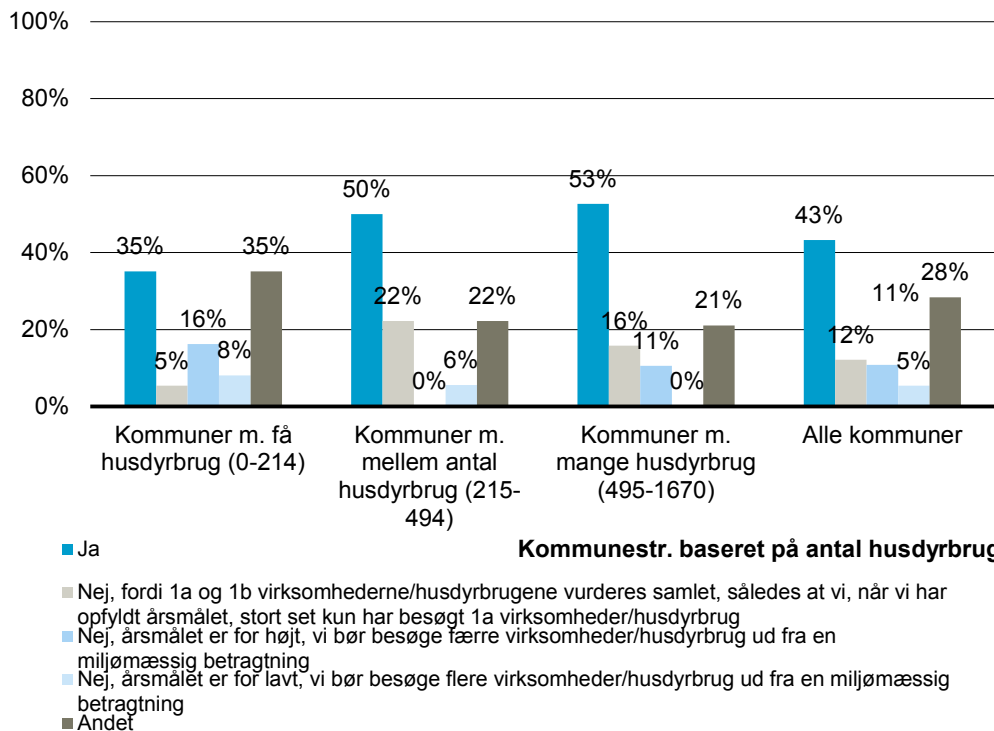
Nogle af de kommuner, der svarer "andet", lægger blandt andet vægt på, at det ikke altid er størrelsen på virksomheden eller husdyrbruget, der afgør, hvor tit der er behov for tilsyn. Små husdyrbrug og virksomheder kan have behov for flere tilsyn end store virksomheder med miljøledelse og store husdyrbrug.

19 % af de kommuner, som har svaret "andet" kommenterer, at årsmålet er passende, men at der ud fra en miljømæssig betragtning også kan være behov for at føre tilsyn med andre typer af virksomheder og husdyrbrug (såsom landbrug, gartnerier og benzinstationer), da disse vurderes også at kunne indebære risiko for forurening. Disse typer af virksomheder/husdyrbrug er dog i dag ikke omfattet af krav om regelmæssige miljøtilsyn og indgår derfor ikke i tilsynsbekendtgørelsens tilsynsprioriteringer. Det skal bemærkes, at kommunerne i henhold til miljøbeskyttelsesloven har mulighed for at føre tilsyn med disse i det omfang, de skønner det relevant (men dog uden at kunne opkræve brugerbetaling).

Sluttelig kommenterer tre kommuner, at udtrækket for virksomheder og husdyrbrug bør opdeles, fordi der udtrækkes for mange husdyrbrug i forhold til virksomheder.

Der er en lille tendens til, at kommuner med mange husdyrbrug finder årsmålene mere passende end kommuner med få husdyrbrug. Således finder hhv. 50 % og 53 % af kommunerne med et mellem antal eller mange husdyrbrug årsmålene passende. Dette er tilfældet for 35 % af kommunerne med få husdyrbrug. Endvidere er der en tendens til, at kommuner med mange husdyrbrug vurderer, at årsmålene ikke er passende, fordi 1a og 1b virksomheder og husdyrbrug vurderes samlet, således at kommunerne, når de har opfyldt årsmålet, stort set kun har besøgt 1a virksomheder og husdyrbrug, jf. Figur 48.

Figur 48: Sammenhæng mellem erhvervs sammensætning i kommunerne og tilfredshed med årsmålene - husdyrbrug

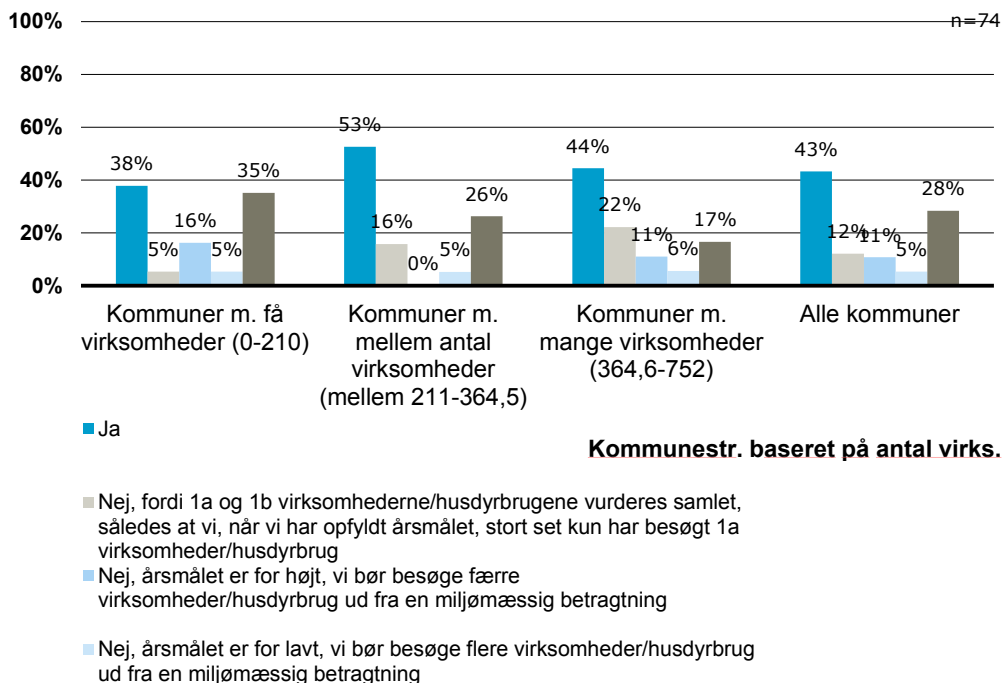

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N=70

Der er en lignende tendens til, at kommuner med mange virksomheder finder årsmålene mere passende end kommuner med få virksomheder, jf. Figur 49 nedenfor.

Figur 49: Sammenhæng mellem erhvervs sammensætning i kommunerne og tilfredshed med årsmålene – virksomheder

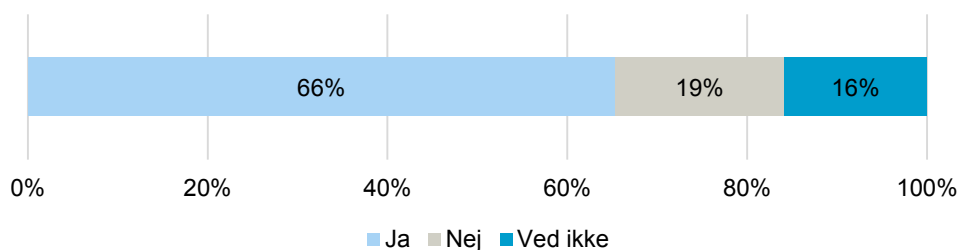
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N=70

Den anden del af Mål 4 har fokus på, at det skal være muligt at evaluere indsatsen. At indsatsen har været en succes kommer blandt andet til udtryk ved, at virksomhederne og husdyrbrugene gennemfører nye miljøtiltag på baggrund af tilsynene, eller hvis tilsynene, eksempelvis i form af kampagner, leder til en dialog om miljø med virksomheder og husdyrbrug.

Kommunerne er derfor blevet spurgt om, hvorvidt det er deres indtryk, at virksomhederne og husdyrbrugene gennemfører nye miljøtiltag på baggrund af tilsynene. 66 % af kommunerne svarer ja til dette, jf. Figur 50.

Figur 50: Gennemfører virksomhederne/husdyrbrugene nye miljøtiltag pba. tilsyn?

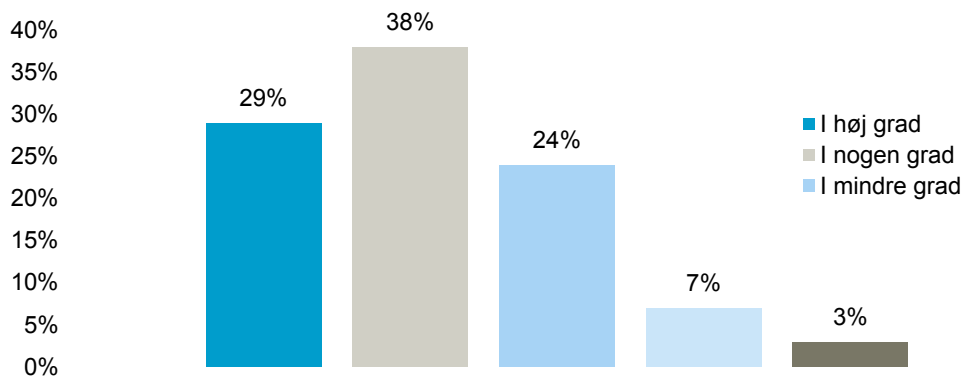
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner
N=75

Alle respondenterne havde i dette spørgsmål mulighed for at uddybe deres svar, hvilket 34 gjorde. Der er ikke et entydigt mønster. Der er dog en tendens blandt kommunerne til, at virksomheder og husdyrbrug generelt imødekommer nye miljøtiltag, som påpeges af kommunerne ved tilsynene, hvis det er relativt nemt at gøre. Dette kunne være i forhold til affaldssortering og -håndtering. Herudover bemærker flere kommuner, at virksomhederne og husdyrbrug primært gennemfører miljøtiltag, hvis de bliver bedt om det (via håndhævelser/påbud).

Af virksomhederne og husdyrbrugene svarer 72 % i spørgeskemaundersøgelsen, at de gennemfører nye miljøtiltag. 44 % af virksomhederne og husdyrbrugene gennemfører tiltagene på baggrund af en kombination af tilsyn, håndhævelser og krav i godkendelsen, hvilket stemmer godt overens med kommunernes udsagn ovenfor.

Sluttelig er kommunerne blevet bedt om at tage stilling til, hvorvidt tilsynskampagner er et godt redskab for en dialog om miljø med virksomhederne og husdyrbrugene. 67 % af kommunerne finder, at det i høj grad eller i nogen grad er et godt redskab, jf. Figur 51.

Figur 51: Er tilsynskampagner et godt redskab for en dialog om miljø med virksomhederne og husdyrbrugene?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner
N=76

Respondenterne havde mulighed for at uddybe deres svar. Nogle af de svar, der gik igen, var, at kampagnetilsyn opleves af kommunerne som værende en god mulighed for dialog med virksomheder og husdyrbrug om udvalgte emner, samt at skabe viden omkring nye fokusområder (33 % af de 33 kommuner, der har uddybet deres svar). To kommuner kommenterer, at almindelige tilsyn er bedre til at skabe dialog om miljø, især fordi der på basistilsyn som oftest er mere tid hos virksomhederne og husdyrbrugene. Endelig skal det også bemærkes, at tilsynene i sig selv også kan åbne op for en kontinuerlig dialog mellem virksomheder/husdyrbrug og kommunen om miljøforhold.

4.1.4.1 Opsummering på Mål 4

Mål 4 havde som nævnt til formål at sikre en kontinuerlig aktivitet på tilsynsområdet, og at det skal være muligt at følge op på og evaluere tilsynsindsatsen.

I tilsynsmodellen giver dette sig især til udtryk i brugen af årsmål. Her vurderer 43 % af kommunerne, at de fastsatte årsmål gør, at de kommer ud på de virksomheder og husdyrbrug, der har de væsentligste miljøforhold. Det betyder dermed, at mål 4 kan siges at være delvist opnået.

Den anden del af Mål 4 har fokus på, at det skal være muligt at evaluere indsatsen. At indsatsen har været en succes kommer blandt andet til udtryk ved, at virksomhederne og husdyrbrugene gennemfører nye miljøtiltag på baggrund af tilsynene, eller hvis tilsynene, eksempelvis i form af kampagner, leder til en dialog om miljø med virksomheder og husdyrbrug.

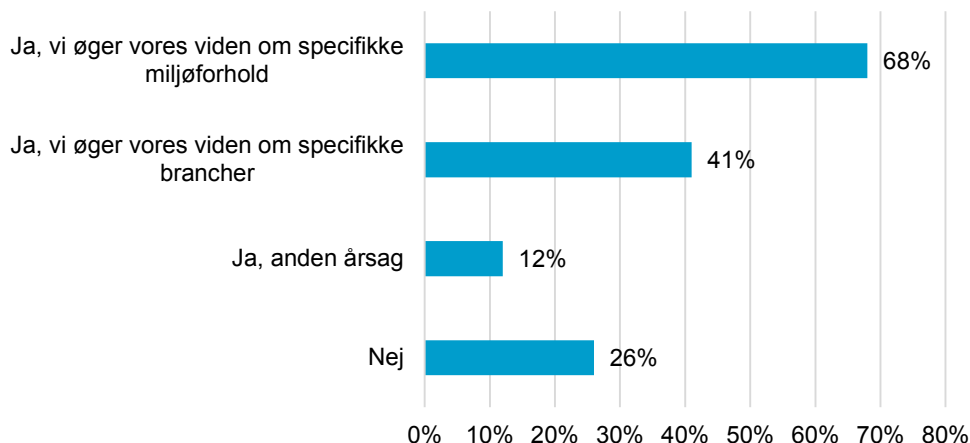
66 % af kommunerne har indtryk af, at virksomhederne og husdyrbrugene gennemfører nye miljøtiltag på baggrund af tilsynene. Af virksomhederne og husdyrbrugene svarer 72 % i spørgeskemaundersøgelsen, at de gennemfører nye miljøtiltag. 44 % af virksomhederne og husdyrbrugene gennemfører tiltagene på baggrund af en kombination af tilsyn, håndhævelser og krav i godkendelsen. Sluttelig finder 67 % af kommunerne, at tilsynskampagner er et godt redskab for en dialog om miljø med virksomhederne og husdyrbrugene. Den sidste del af Mål 4 om, at det skal være muligt at evaluere indsatsen, kan dermed siges at være opfyldt.

4.1.5 Mål 5 – Bidrage til kompetenceopbygning

Det femte og sidste mål, som indgår i denne evaluering, har fokus på, at tilsynsmodellen skal bidrage til kompetenceopbygning hos myndigheder, virksomheder og husdyrbrug. Tilsynsmodellen kan sikre kompetenceopbygning gennem de forskellige typer af tilsyn. Endvidere er der mulighed for, gennem tilsynskampagnerne, at fordybe sig i specifikke emner og derved opbygge kompetencer.

Kommunerne er her blevet spurgt, hvorvidt kampagner er med til at opbygge kompetencer hos dem. 73 % af kommunerne finder, at kampagnerne er med til dette. Kommunerne har haft mulighed for at angive flere svar. De kompetencer, som kommunerne opnår, er især viden om specifikke miljøforhold (68 %) samt viden om specifikke brancher (41 %), jf. Figur 52.

Figur 52: Er kampagner med til at opbygge kompetencer hos jer?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

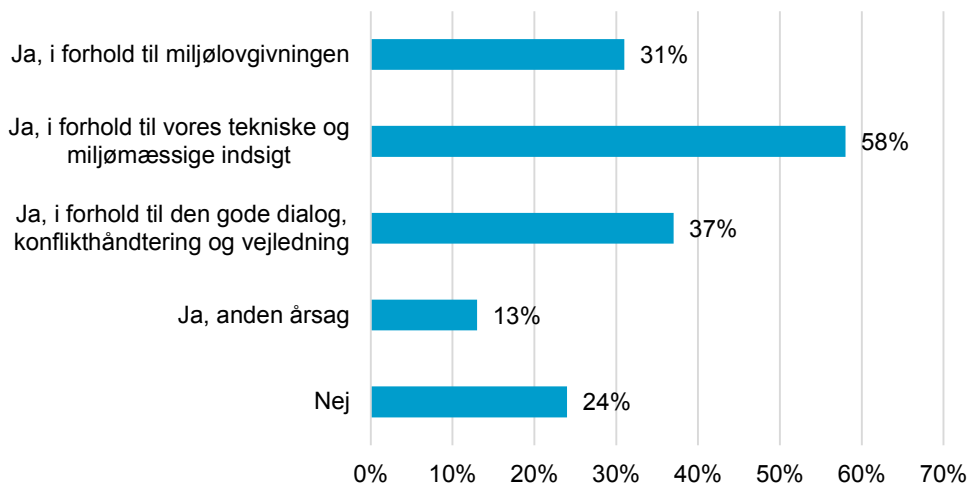
N=74. Bemærk at respondenterne har kunnet vælge mere end et svar.

De kommuner, der har svaret "ja, anden årsag", har blandt andet uddybet, at kampagner bidrager til vidensdeling og opkvalificering af alle medarbejdere i afdelingen, herunder også viden om, hvad der er en fordelagtig måde at kommunikere med virksomheder og husdyrbrug. Endvidere oplever kommunerne, at kampagner skaber en fælles praksis på udvalgte miljøforhold blandt kommunens tilsynsmedarbejdere, samt at medarbejderne får skærpet deres viden om reglerne inden for det specifikke område, som de gennemfører kampagner indenfor.

26 % af kommunerne fandt ikke, at de fik opbygget kompetencer gennem tilsynskampagner. De begrundet det blandt andet med, at kampagnerne, som gennemføres, udelukkende vedrører lovgivning, som de arbejder med til daglig, samt at der ikke er ressourcer nok i kommunen til at gennemføre kampagner, der virkelig vil kunne gøre en indsats for miljøet, hvorfor kampagnerne typisk fokuserer på de "lavthængende frugter", altså områder, som dækkes af eksempelvis basistilsyn i forvejen, men hvor der gentagne gange er konstateret uregelmæssigheder. Ud fra et miljømæssigt synspunkt kan denne tilgang være ganske udmærket, men ud fra et kompetenceopbygningssynspunkt vurderer kommunerne ikke, at de vinder så meget.

Kommunerne er også blevet spurgt om, hvorvidt de har brug for øget kompetenceopbygning. Her svarer 76 %, at de finder, at de har brug for kompetenceopbygning i en eller anden form. Kommunerne har haft mulighed for at vælge flere svar. De svar, der især går igen, er i forhold til den tekniske og miljømæssige indsigt (58 %), i forhold til den gode dialog og konflikthåndtering (37 %) samt i forhold til miljølovgivningen (31 %).

Figur 53: Har I brug for øget kompetenceopbygning?

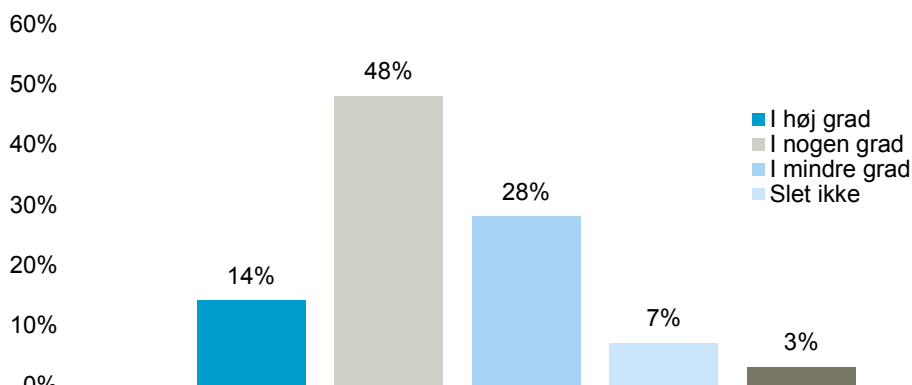
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N=75. Bemærk at respondenterne har kunnet vælge mere end et svar.

De kommuner, der har svaret "ja, anden årsag" begrundet det især med, at man altid bør have fokus på at opbygge kompetencer.

62 % af kommunerne svarer, at det er deres opfattelse, at tilsyn og kampagner i høj eller nogen grad hjælper med at opbygge kompetencer hos virksomhederne og husdyrbrugene, jf. Figur 54.

Figur 54: Er det jeres indtryk, at tilsyn og kampagner hjælper med at opbygge kompetencer hos virksomhederne og husdyrbrugene?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N=76

Respondenterne havde mulighed for at uddybe deres svar. Der var ikke stor entydighed i deres svar, men der er elementer, der går igen. Fem kommuner oplever, at virksomheder og husdyrbrug især får inspiration og viden, men ikke nødvendigvis deciderede kompetencer. Det er op til virksomhederne og husdyrbrugene selv at omsætte denne viden til eventuelle nye tiltag. Fire kommuner oplever endvidere, at virksomhederne og husdyrbrugene får større viden om og forståelse for, hvorfor reglerne er som de er. Dette kan godt gøre, at virksomhederne eller husdyrbrugene ændrer praksis på disse områder. To kommuner vurderer, at særligt små

virksomheder og husdyrbrug lærer noget af kampagner og tilsyn, da disse ofte ikke har et så stort kendskab til lovgivningen.

Virksomhederne og husdyrbrugene svarer meget varieret på, hvorvidt miljøtilsynene giver dem viden om væsentlige miljøforhold, som de bør have fokus på. Det er vanskeligt at udtrække et overordnet mønster. 17 % af virksomhederne og husdyrbrugene svarer "i høj grad", 28 % svarer "i nogen grad", 22 % svarer "i mindre grad" og 11 % svarer "slet ikke".

4.1.5.1 Opsummering på Mål 5

Mål 5 handler som nævnt om, at tilsynsmodellen skal bidrage til kompetenceopbygning hos myndigheder, virksomheder og husdyrbrug. Tilsynsmodellen kan sikre kompetenceopbygning gennem de forskellige typer af tilsyn.

74 % af kommunerne finder, at kampagner er med til at opbygge kompetencer hos dem. Endvidere vurderer 62 % af kommunerne, at tilsyn og kampagner i høj eller nogen grad hjælper med at opbygge kompetencer hos virksomhederne og husdyrbrugene. 45 % af virksomhederne og husdyrbrugene selv har i høj grad eller i nogen grad opnået viden om væsentlige miljøforhold gennem miljøtilsynene.

Overordnet set kan det konkluderes, at både kommuner og virksomheder/husdyrbrug har fået opbygget kompetencer på baggrund af tilsynsmodellen, og Mål 5 kan dermed siges at være opnået.

4.2 Evaluering af ny anmeldeordning og digitalisering

Evalueringen af ny anmeldeordning og digitalisering tager som tidligere nævnt udgangspunkt i de tre visioner, som blev fastsat ved vedtagelsen af Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse og lov om planlægning (Lov nr. 537 af 29. april 2015): Det skal være nemmere at være virksomhed, miljøbeskyttelsesniveauet skal være uændret, og der skal være offentlig transparens ift. miljøoplysninger. De tre visioner vil blive gennemgået en for en nedenfor.

Den digitale ansøgning- og anmeldeordning, som er indført pr. 1. jan. 2016, indbefatter, at alle virksomheder skal indsende miljøgodkendelsesansøgninger via Byg og Miljø (BOM). Bilag 2 virksomheder skal endvidere indsende VVM-ansøgninger og ansøgninger om spildevandstilladelser via BOM. Maskinværksteder blev taget ud af godkendelsesordningen og fik sin egen maskinværkstedsbekendtgørelse og skal anmelde sig via BOM. Der er endvidere som forenkling indført samtidighed for bilag 2 virksomheder/aktiviteter, således at virksomheder har krav på samtidige afgørelser vedr. miljøgodkendelsesansøgninger og spildevandstilladelse og evt. afgørelse om ikke-VVM pligt, hvis de søger samtidig.

4.2.1 Vision 1 - Det skal være nemmere at være virksomhed

I evalueringen af, om det med den nye anmeldeordning og digitaliseringsinitiativer er blevet nemmere at være virksomhed, er der i denne evaluering fokus på samtidighedsbestemmelserne for afgørelse om miljøgodkendelse og spildevandstilladelse samt den tilstræbte samtidighed for VVM-screening, anmeldeprocessen for maskinværksteder samt virksomheder og kommuners brug af BOM.

Overordnet har vi modtaget meget få input fra virksomheder i spørgeskemaundersøgelsen på disse spørgsmål. Dansk Industri har tilkendegivet, at de fra deres medlemmer hører, at revisionerne af godkendelsesbekendtgørelsen bevirker væsentlige administrative lettelser for virksomhederne. Der er flere positive tilkendegivelser fra virksomheder (både bilag 1 og bilag 2-virksomheder), som opnår deres godkendelser langt hurtigere, end det hidtil har været tilfældet. DI har endvidere oplyst, at det er deres opfattelse, at virksomhederne også er meget

positive overfor samtidighedsbestemmelserne for afgørelse om miljøgodkendelse og spildevandstilladelse – samt den tilstræbte samtidighed for VVM-screening. Heller ikke Byg og Miljø (BOM) hører Dansk Industri om udfordringer med fra virksomhedernes side.

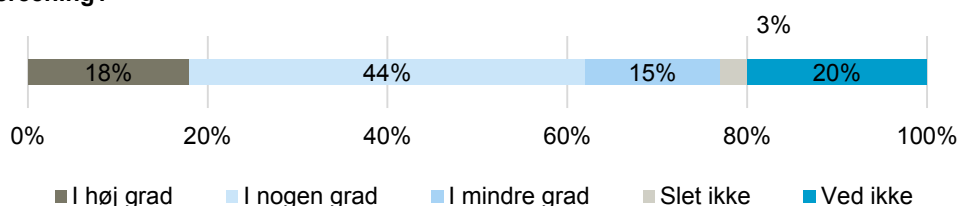
4.2.1.1 Samtidighedsbestemmelser

Virksomheder omfattet af bilag 2 til godkendelsesbekendtgørelsen, der søger om en miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33, og som samtidig søger om en spildevandstilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 19, stk. 1 eller § 28, stk. 3, og er VVM-screeningspligtige efter regler herom, vil få de respektive afgørelser samtidigt. For VVM-afgørelser skal der dog kun tilstræbes samtidighed.

Ingen af de virksomheder, der har svaret på spørgeskemaundersøgelsen, har haft sager, hvor de ansøgte om miljøgodkendelse, spildevandstilladelse og en VVM-screening samtidigt og fik afgørelser samtidigt.

Kommunerne er blevet bedt om at svare på, i hvor høj grad de er tilfredse med samtidighedsbestemmelserne for afgørelser om miljøgodkendelse og spildevandstilladelse samt den tilstræbte samtidighed for VVM-screening. 62 % af kommunerne er i høj grad eller i nogen grad tilfredse med samtidighedsbestemmelserne. 3 % af kommunerne er slet ikke tilfredse.

Figur 55: Er I overordnet tilfredse med samtidighedsbestemmelserne for afgørelse om miljøgodkendelse og spildevandstilladelse, samt den tilstræbte samtidighed for VVM-screening?

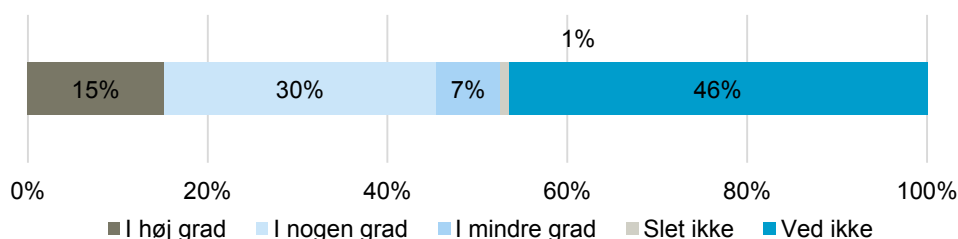

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N=76

Kommunerne er endvidere blevet bedt om at forholde sig til, hvorvidt de oplever, at bilag 2-virksomhederne overordnet er tilfredse med samtidigheden. Svarene er præget af, at mange af kommunerne svarer "ved ikke" til dette spørgsmål. 45 % af kommunerne svarer "i høj grad" og "i nogen grad", mens 1 % af kommunerne svarer "slet ikke".

Figur 56: Er det jeres indtryk, at bilag 2-virksomhederne overordnet er tilfredse med samtidigheden?

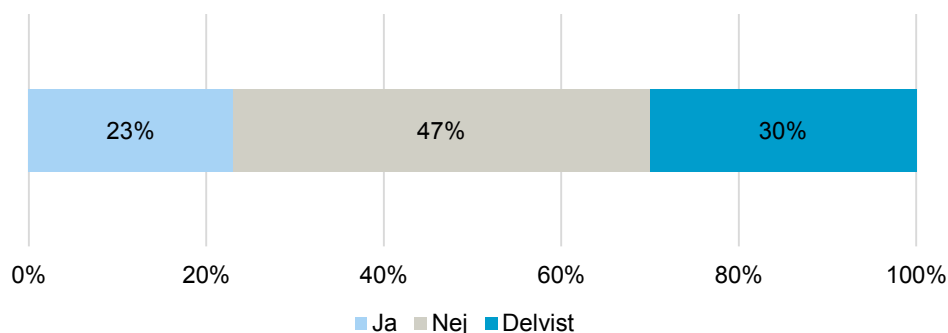
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N=76

Kommunerne er også blevet bedt om at forholde sig til samtidighedsbestemmelserne i forhold til de efterfølgende aftalte servicemål, jf. Figur 57. I forbindelse med økonomiaftalen for 2015

og som udløber af Vækstpakken i 2014 indgik KL og regeringen en aftale om, at sagsbehandlingstiden for erhvervsrettede myndighedsopgaver i kommunerne skal reduceres med en tredjedel i 2016 ift. 2012. Reduktionen skal opnås for miljøgodkendelse af virksomheder, godkendelse af husdyrbrug og byggesager. For miljøgodkendelsessager er servicemålet for Bilag 2-virksomheder 130 dage (for bilag 1-virksomheder er det 200 dage)².

Figur 57: Har det givet udfordringer med samtidighedsbestemmelsen, at der efterfølgende er blevet aftalt servicemål for sagsbehandlingstiden for miljøgodkendelser for virksomheder?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner
N=73

47 % af kommunerne finder ikke, at der har været udfordringer med samtidighedsbestemmelserne og servicemålene. De 53 % af kommunerne, der svarer ja eller delvist, nævner blandt andet, at der kan mangle oplysninger på et af områderne, hvilket kan forhale afgørelsen. Tre af kommunerne oplever blandt andet, at der ofte ikke foreligger tilstrækkelige oplysninger om spildevandssammensætningen på ansøgningstidspunktet til, at der kan meddeles spildevandstilladelse samtidig med miljøgodkendelse.

I forhold til servicemålene oplever fem kommuner, at de ikke har ressourcerne til rådighed til at koordinere samtidighed og servicemål. Disse kommuner udtaler blandt andet, at de nu skal lave tre tilladelser samtidigt, hvor de tidligere kunne nøjes med en, hvilket presser dem på ressourcerne. I samme spor noterer en kommune, at de plejede at kunne aftale med virksomhederne, hvornår miljøgodkendelsen skal være klar. Så får virksomheden miljøgodkendelsen, når de har brug for den, og kommunens medarbejdere kan bedre prioritere deres tid. I den nylige evaluering af servicemålsaftalen angav 43 ud af 68 kommuner, at de havde tilstrækkeligt med ressourcer til at sikre en god dialog med ansøgerne undervejs i sagsbehandlingen. Vi har ikke stillet det samme spørgsmål i denne evaluering, men her kommenterer fem kommuner som nævnt uopfordret, at de har vanskeligt ved at finde ressourcerne til at overholde servicemålene.

Tre kommuner nævner, at det opfattes som en udfordring, at servicemålet for en bilag 2-virksomhed er 130 dage for en miljøgodkendelse, mens det for VVM-afgørelser er 90 dage. Selvom der er tilstræbt samtidighed, opleves det i kommunerne, at den manglende sammenhæng mellem de to tidsfrister lægger pres på kommunen for at få miljøgodkendelsen færdig langt tidligere, end servicemålet tilsiger.

² Servicemålsaftalen mellem KL og regeringen. I visitationsperioden har kommunen 21 dage til at vurdere, om en indsendt ansøgning er fuldt oplyst. Er ansøgningen ikke fuldt oplyst, beder sagsbehandleren ansøger om at sende yderligere materiale.

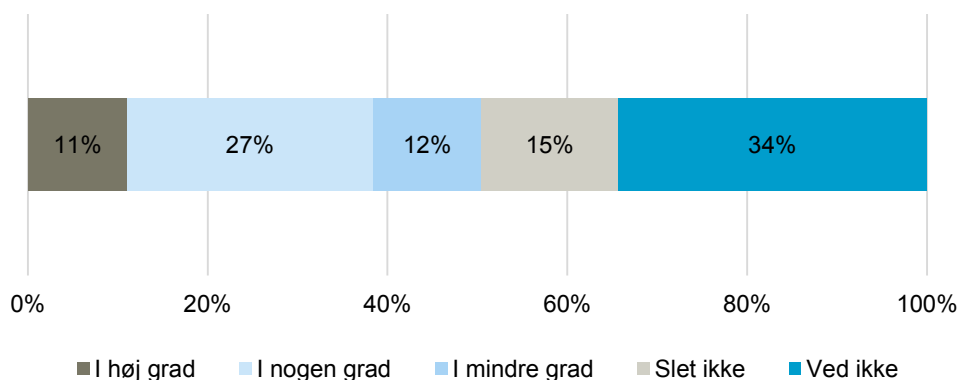
Kommunerne er efterfølgende blevet bedt om at svare på, om de oplever andre udfordringer med samtidighedsbestemmelserne. Flere kommuner nævner, at de har meget få sager, der falder under samtidighedsbestemmelserne. De kommuner, der har sager, peger på, at virksomhederne ønsker tilladelserne, når de har brug for dem, og at det ikke giver stor værdi, at de gives samtidigt. Hvis en af afgørelserne er kompleks og langvarig, kan det forsinke de øvrige afgørelser. I nogle kommuner er det den samme sagsbehandler, der laver de enkelte afgørelser, og samtidighedsbestemmelsen kan dermed forlænge sagsbehandlingstiden for hver afgørelse.

4.2.1.2 Branchebekendtgørelsen for maskinværksteder

Som et led i den nye anmeldeordning og digitaliseringstiltag skal maskinværksteder ikke længere have en miljøgodkendelse. Maskinværksteder har nu fået deres egen maskinværkstedsbekendtgørelse og skal fremover anmelde sig i stedet for via BOM, før de etablerer, udvider eller ændrer deres produktion.

Kommunerne er blevet bedt om at angive, hvorvidt de er tilfredse med denne nye anmeldelsesproces, sammenlignet med den "gamle" godkendelsesproces. Det skal bemærkes, at flere kommuner kommenterede, at de har få maskinværksteder og derfor har svært ved vurderingen, hvilket formentlig er grunden til, at så mange (32 %) har svaret "ved ikke".

Figur 58: Er I overordnet tilfredse med anmeldeprocessen for maskinværksteder, kontra den tidligere godkendelsesproces?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N=73

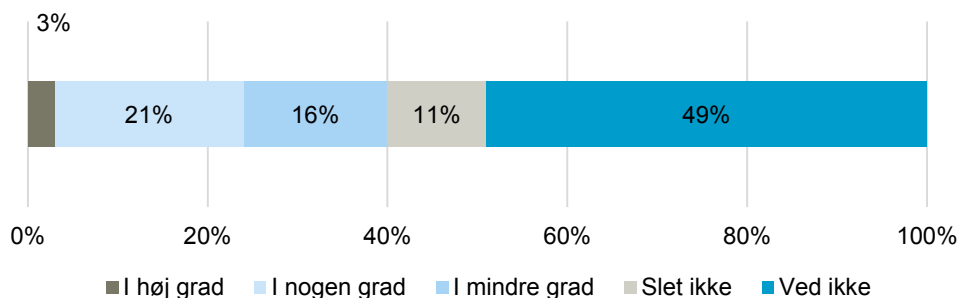
Som det kan ses af ovenstående figur, er kommunernes svar ikke entydige. 11 % svarer, at de i høj grad er tilfredse med anmeldeprocessen, mens 27 % svarer "i nogen grad". 12 % er i mindre grad tilfredse, mens 15 % slet ikke er tilfredse. De kommuner, der oplever udfordringer, begrundet det blandt andet med, at de oplever, at virksomhederne generelt tager lidt for let på anmeldelsen. Nogle kommuner har oplevet, at virksomhederne kan opfatte det, som om, at anmeldelsen betyder, at miljøkravene er blevet lempet. I en minievaluering³ af maskinværkstedsbekendtgørelsen fra 2016 er kommunerne primært bekymrede for 4-ugers fristen samt den mindre tætte kontakt med virksomhederne. Disse emner har ikke været nævnt i den nuværende evaluering, ligesom kommunerne vurderes at være mere tilfredse med maskinværkstedsbekendtgørelsen i den nærværende evaluering.

³ PlanMiljø (2016): Minievaluering af maskinværkstedsbekendtgørelsen

Endvidere har kommunerne endnu ikke fundet sig til rette med BOM, hvilket også angives som en af grundene til, at anmeldeprocessen ikke fungerer helt optimalt. BOM analyseres mere detaljeret i kapitel 4.2.1.3.

Kommunerne er også blevet bedt om at angive, i hvilken grad de vurderer, at virksomhederne er tilfredse med anmeldeprocessen for maskinværksteder. 49 % af kommunerne svarer "ved ikke", mens 24 % svarer "i høj grad" eller "i nogen grad", og 27 % svarer "i mindre grad" eller "slet ikke".

Figur 59: Er det jeres indtryk, at virksomhederne overordnet er tilfredse med anmeldeprocessen for maskinværksteder, kontra den tidligere godkendelsesproces?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N=73

Kun en enkelt virksomhed i spørgeskemaundersøgelsen har indsendt en anmeldelse efter den nye maskinværkstedsbekendtgørelse. Den pågældende virksomhed er i høj grad tilfreds med anmeldeprocessen for maskinværksteder, kontra den tidligere godkendelsesproces, og finder det lettere at anmelde sig end at søge om en godkendelse. Virksomheden oplever ingen udfordringer med anmeldeprocessen, og bekendtgørelseskravene opleves som forståelige.

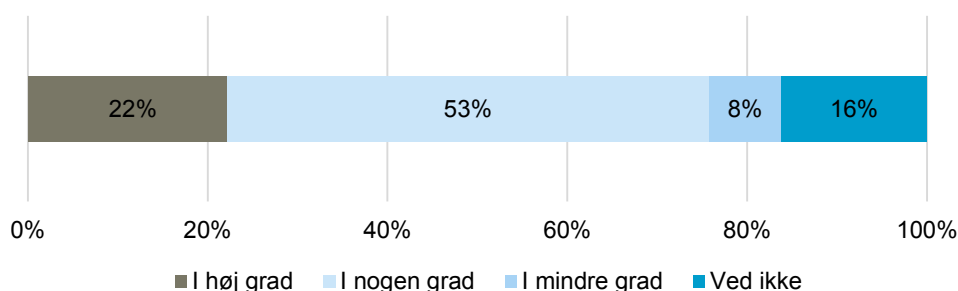
I en minievaluering af maskinværkstedsbekendtgørelsen fra 2016⁴ er der ikke et entydigt billede af, hvorvidt virksomhederne oplever anmeldeprocessen som en forbedring i forhold til den tidligere ansøgningsproces. Nogle virksomheder er tilfredse og oplever, at det er let, samt at de sparer ressourcer ift. tidligere, mens andre finder det vanskeligt at benytte BOM, hvilket påvirker deres overordnede vurdering af anmeldeprocessen.

Kommunernes udfordringer med maskinværkstedsbekendtgørelsen falder i tre typer af kommentarer. Der er den førnævnte udfordring med, at virksomhederne tager let på anmeldepligten i forhold til, da de skulle godkendes, eller at de ikke anmelder sig ved udvidelser, når deres miljøgodkendelse ikke længere er dækkende. Endvidere har kommunerne af og til vanskeligt ved at finde ud af, hvornår den oprindelige godkendelse bortfalder. Sluttelig oplever kommunerne udfordringer med BOM, som vil blive yderligere analyseret i kapitel 4.2.1.3.

Slutteligt er kommunerne blevet bedt om at angive, om de finder kravene i maskinværkstedsbekendtgørelsen forståelige. 75 % af kommunerne angiver, at de i høj grad eller i nogen grad finder kravene forståelige, mens 16 % svarer ved ikke. Ingen af kommunerne svarer, at kravene slet ikke er forståelige, jf. Figur 60.

⁴ PlanMiljø (2016): Minievaluering af maskinværkstedsbekendtgørelsen

Figur 60: Er kravene i maskinværkstedsbekendtgørelsen forståelige?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

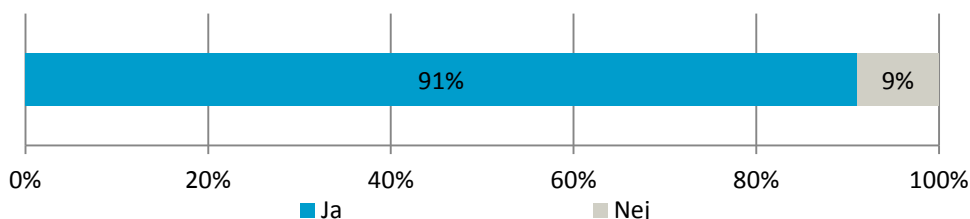
N=73. Bemærk at ingen respondenter svarer "slet ikke". Derfor er denne ikke vist i figuren

4.2.1.3 Brugen af Byg og Miljø (BOM)

En central del af den nye anmeldeordning samt digitaliseringsinitiativer er Byg og Miljø (BOM). BOM er den digitale selvbetjeningsordning, som blev lanceret d. 1. januar 2016. Fra denne dato skulle alle virksomheder, der er omfattet af bilag 1 og bilag 2 i godkendelsesbekendtgørelsen, søge om miljøgodkendelse via BOM. Maskinværksteder skal anmelde sig via BOM, før de etablerer sig, udvider eller ændrer produktionen. BOM har skullet bidrage til visionen om, at det skal være nemmere at være virksomhed.

Langt hovedparten af kommunerne svarer, at virksomhederne anvender BOM, når de søger om miljøgodkendelse. Det er et lovkrav, at virksomhederne skal søge gennem BOM og derfor forventeligt, at den positive svarprocent er høj. Kommuner, der har svaret "Nej" har primært angivet, at de har fået få/ingen ansøgninger. Få kommuner nævner, at det er vanskeligt for virksomhederne at bruge BOM, og at virksomhederne foretrækker at sende en mail (hvilket kommunen så accepterer). Billedet stemmer overens med resultaterne fra minievalueringen, som er gennemgået i kapitel 5.4.

Figur 61: Anvender de virksomheder, som kommunen er godkendelsesmyndighed for, BOM, når de ansøger om miljøgodkendelse?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

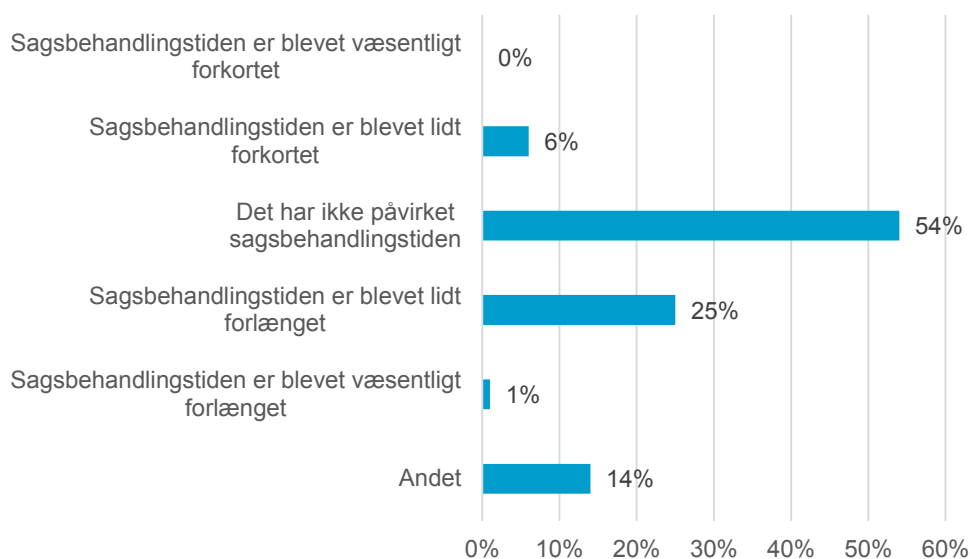
N=72

Kun en enkelt virksomhed i spørgeskemaundersøgelsen blandt virksomheder og husdyrbrug har ansøgt om miljøgodkendelse efter d. 1. januar 2016 og i den forbindelse anvendt BOM.

For 54 % af kommunerne har BOM ikke påvirket sagsbehandlingstiden, mens den for 25 % af kommunerne opleves som værende lidt længere. Få kommuner har valgt at uddybe dette, men på de indkomne svar ses det, at kommunerne forholder sig til, at det er blevet sværere at få et fuldstændigt materiale fra virksomhederne, og således medregner den øgede tid, der går med at fremskaffe dette, i sagsbehandlingstiden (og således ikke kun regner sagsbehandlingstiden fra det tidspunkt, hvor sagen er fuldt oplyst). Disse svar skal dog også ses i lyset af, at kommunerne oplever en del udfordringer med BOM, samt at flere kommuner endnu ikke har

brugt BOM ret mange gange. Dermed er det tidligt i processen at evaluere på BOM. Dog bør det medtages, at svarene fra kommunerne alligevel indikerer, at der er rum for forbedring og justering af BOM.

Figur 62: Har BOM påvirket sagsbehandlingstiden?

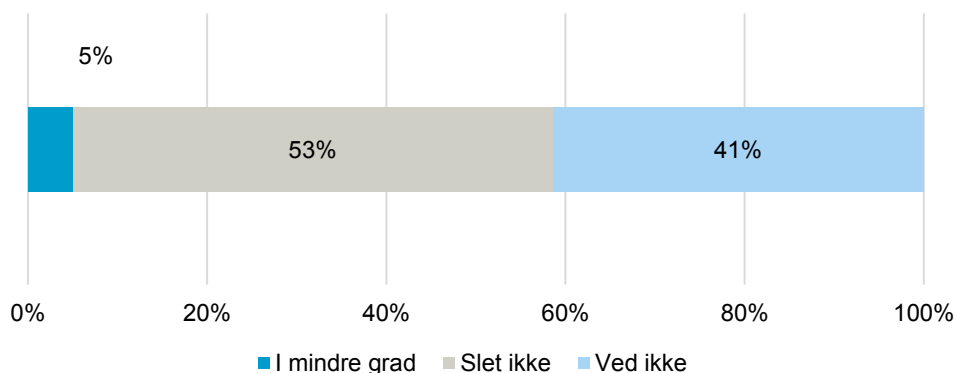
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner
N=72

Kategorien "andet" dækker især over, at kommunerne har haft for få ansøgninger til at kunne give en kvalificeret vurdering af sagsbehandlingstiden.

Den ene virksomhed i spørgeskemaundersøgelsen til virksomheder, som har erfaring med BOM, vurderer, at sagsbehandlingstiden er blevet længere.

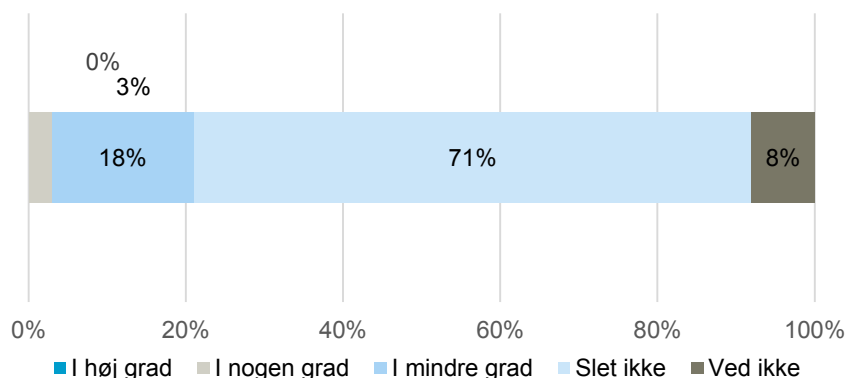
Kommunerne oplever overvejende ikke, at virksomheder, som søger gennem BOM, har lavere brugerbetaling. Mens 41 % ikke kan svare på dette spørgsmål, oplever 5 % af kommunerne, at brugerbetalingen i mindre grad er faldet, og 53 % oplever slet ikke et fald i brugerbetalingen. Ingen kommuner svarer "i nogen grad" eller "i høj grad".

Figur 63: Oplever I, at de virksomheder, der søger gennem BOM, har lavere brugerbetaling?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner
N= 73. Bemærk at ingen respondenter har svaret 'I høj grad' eller 'I nogen grad'. Derfor er disse ikke vist i figuren

Det er ikke kommunernes opfattelse, at virksomhederne opfatter BOM som let at anvende. 71 % af kommunerne svarer "slet ikke" til dette spørgsmål. 18 % af kommunerne hører "i mindre grad" fra ansøgerne, at BOM er let at anvende, og 3 % af kommunerne svarer "i nogen grad". Ingen af kommunerne har svaret "i høj grad".

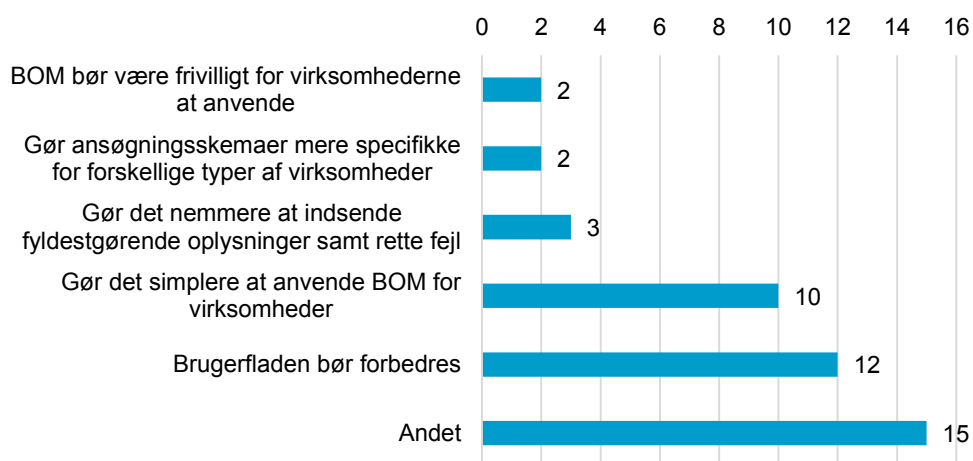

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner
N= 73. Bemærk at ingen respondenter har svaret 'i høj grad'.

I spørgeskemaundersøgelsen med virksomhederne har kun en enkelt af de virksomheder, der har besvaret spørgeskemaet, erfaringer med at anvende BOM. Virksomheden, der har søgt gennem BOM, finder BOM vanskeligt at anvende, ligesom virksomheden angiver, at BOM har gjort det sværere end før at ansøge om miljøgodkendelse. Virksomheden beskriver, at det er blevet vanskeligere at levere de nødvendige oplysninger til myndighederne. Virksomheden svarer i spørgeskemaundersøgelsen, at den overordnet ikke er tilfreds med BOM.

Kommunerne har givet input til ændringer af BOM, som kan gøre ansøgningsproceduren lettere for virksomheder. Nedenfor har vi kodet de kvalitative svar, som kommunerne har givet på dette spørgsmål.

Figur 65: Har du forslag til ændringer i BOM, som kan gøre ansøgningsproceduren lettere for virksomheder?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner
N= 45. Note: Svarene er kodet af Rambøll

I svarene lægger kommunerne særligt vægt på, at BOM bør være mere brugervenlig og simpel. Kommunerne oplever, at virksomhederne har vanskeligt ved at navigere i BOM. Endvidere opleves det som udfordrende, at det er vanskeligt at rette fejl i BOM.

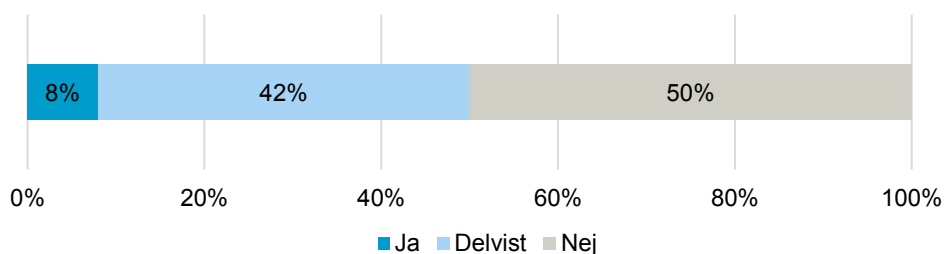
Det bør også nævnes, at en del kommuner foreslår at opgive brugen af BOM. Det vurderes ikke af evaluatoren at være en gangbar vej, og i det følgende er der derfor fokuseret på de konkrete forslag til forbedringer, som kommunerne (også) kommer med.

Kommunerne kommer med følgende konkrete forslag til forbedringer:

- Bedre brugervenlighed:
 - Færre gentagelser af det samme spørgsmål. Når der eksempelvis er VVM eller spildevandsansøgning tilknyttet en miljøgodkendelsesansøgning, skal virksomheden svare på spørgsmål om støj og spildevand flere gange. Et konkret forslag er at samle spørgsmålene i én rubrik inden for et givent emne, når der er flere typer af ansøgninger tilknyttet en miljøgodkendelsesansøgning.
 - Bedre hjælpetekster, specielt til ansøger, så det i højere grad sikres, at ansøger ikke kører ud af et forkert spor.
 - Mulighed for at åbne forskellige vinduer, alt efter hvilken ansøgning/type af virksomhed der er tale om.
 - Farvekoordinerede felter/knapper, der hjælper ansøger bedre på vej.
- Bedre mulighed for at indsende mindre rettelser, ændringer til ansøgningen eller supplerende oplysninger, uden at hele ansøgningen skal gensesendes.
- Mere specifikke ansøgninger og flere adskilte ansøgninger, så VVM, spildevand, udvidelse af virksomhed og byggeri ikke er i samme ansøgning.

Dialogen med virksomhederne undervejs i sagsbehandlingen foregår enten delvist gennem BOM (42 %) eller ikke gennem BOM (50 %). Kun 8 % af kommunerne angiver, at dialogen udelukkende foregår gennem BOM.

Figur 66: Foregår dialogen med virksomhederne undervejs i sagsbehandlingen gennem BOM?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner
N=72

De kommuner, der ikke anvender BOM til dialog med virksomheder, anvender typisk telefon og mail. Det samme gør de kommuner, der delvist anvender BOM. Her sendes afgørelserne typisk via BOM. Endvidere angiver disse kommuner, at det afhænger af virksomhedernes og tilsynsmedarbejdernes præferencer, i hvilket omfang BOM anvendes.

4.2.1.4 Opsummering på Vision 1

I evalueringen af, om det med den nye anmeldeordning og digitaliseringsinitiativer er blevet nemmere at være virksomhed, er der i denne evaluering fokus på samtidighedsbestemmelserne for afgørelse om miljøgodkendelse og spildevandstilladelse samt den tilstræbte samtidighed for VVM-screening, anmeldeprocessen for maskinværksteder, samt virksomheder og kommuners brug af BOM.

I forhold til samtidighedsbestemmelserne er 62 % af kommunerne i høj grad eller i nogen grad tilfredse med samtidighedsbestemmelserne for afgørelse om miljøgodkendelse og spildevandstilladelse samt den tilstræbte samtidighed for VVM-screening. Kommunerne oplever, at bilag 2-virksomhederne overordnet er tilfredse med samtidigheden, men svarene er også præget af, at mange af kommunerne svarer "ved ikke" til dette spørgsmål. Ingen af de virksomheder, der har svaret på spørgeskemaundersøgelsen, har haft sager, hvor de ansøgte om miljøgodkendelse, spildevandstilladelse og en VVM-screening samtidigt og fik afgørelser samtidigt.

Kommunerne er også blevet bedt om at forholde sig til samtidighedsbestemmelserne i forhold til de efterfølgende aftalte servicemål. 47 % af kommunerne finder ikke, at der har været udfordringer med samtidighedsbestemmelserne og de aftalte servicemål. De 53 % af kommunerne, der svarer ja eller delvist til, at der har været udfordringer, nævner blandt andet, at der kan mangle oplysninger på et af områderne, hvilket kan forhale afgørelsen. Tre af kommunerne oplever blandt andet, at der ofte ikke foreligger tilstrækkelige oplysninger om spildevands-sammensætningen på ansøgningstidspunktet til, at der kan meddeles spildevandstilladelse samtidig med miljøgodkendelse. Vi forstår disse svar som, at samtidighedsbestemmelsen kan betyde, at kommunerne må vente med at give godkendelser/tilladelser, til alle ansøgninger er fuldt belyst; dvs. miljøgodkendelsen må eventuelt udsættes, fordi der mangler oplysninger i relation til spildevandstilladelsen.

I forhold til branchebekendtgørelsen for maskinværksteder er 38 % af kommunerne i høj grad eller i nogen grad er tilfredse med anmeldeprocessen, sammenlignet med den "gamle" godkendelsesproces. Det skal bemærkes, at flere kommuner kommenterede, at de har få maskinværksteder og derfor har svært ved vurderingen. 34 % af kommunerne svarede "ved ikke" til dette spørgsmål. De 29 % af kommunerne, der i mindre grad eller slet ikke er tilfredse, begrundet det blandt andet med, at de oplever, at virksomhederne generelt tager lidt for let på anmeldelsen. Nogle kommuner har oplevet, at virksomhederne kan opfatte det som om, at anmeldelsen betyder, at miljøkravene er blevet lempet. Endvidere har kommunerne endnu ikke fundet sig til rette med BOM, hvilket også angives som en af grundene til, at anmeldeprocessen ikke fungerer helt optimalt. 24 % af kommunerne vurderer, at virksomhederne er tilfredse med anmeldeprocessen for maskinværksteder, og 27 % svarer "i mindre grad" eller "slet ikke". 49 % af kommunerne svarer "ved ikke". Kun en enkelt virksomhed i spørgeskemaundersøgelsen har indsendt en anmeldelse efter den nye maskinværkstedsbekendtgørelse. Den pågældende virksomhed er i høj grad tilfreds med anmeldeprocessen for maskinværksteder i forhold til den tidligere godkendelsesproces og finder det lettere at anmelde sig end at søge om en godkendelse. Virksomheden oplever ingen udfordringer med anmeldeprocessen, og bekendtgørelseskravene opleves som forståelige.

I forhold til brugen af BOM er der en del udfordringer. Kommunerne finder det vanskeligt at anvende BOM, og det er også deres indtryk, at virksomhederne har svært ved at navigere i systemet.

En del af forklaringen skal findes i, at systemet stadig er nyt for både virksomheder og kommuner. BOM er blevet evalueret på et meget tidligt tidspunkt, hvor det ikke kan forventes, at kommunerne fuldt ud har vænnet sig til systemet. Dette kan have påvirket holdningen til BOM.

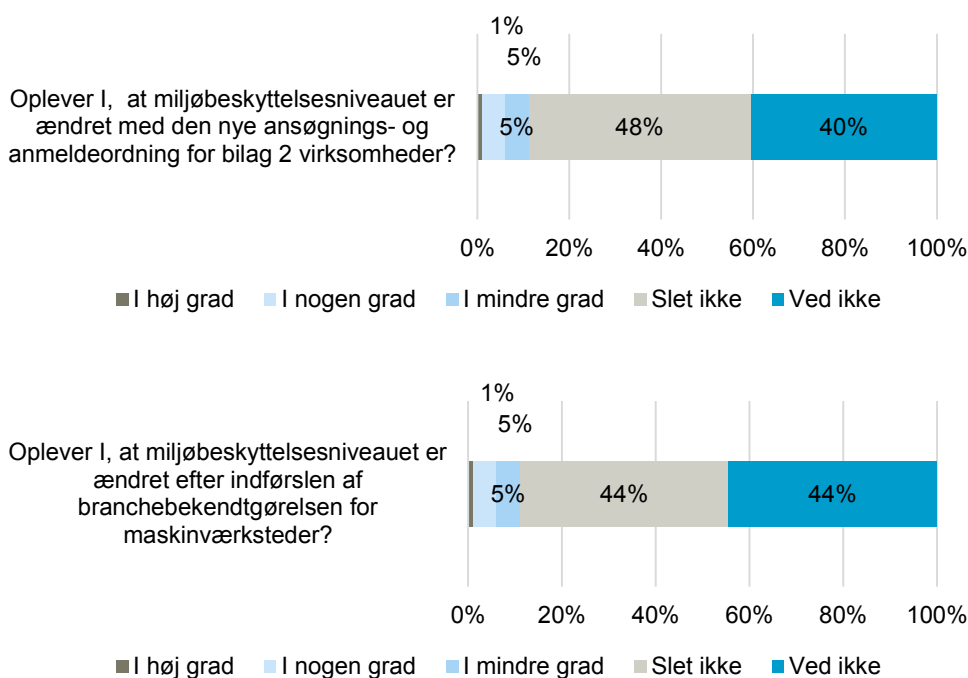
Der er dog også en del forslag til forbedringer. I disse forslag lægger kommunerne særligt vægt på, at BOM bør være mere brugervenlig og simpel, med flere hjælpetekster og flere visuelle hjælpemidler. Endvidere opleves det som en udfordring, at det er vanskeligt at rette fejl i BOM.

Evalueringen viser hermed, at samtidighedsbestemmelserne og maskinværkstedsbekendtgørelsen bidrager til at gøre det nemmere at være virksomhed, mens BOM på nuværende tidspunkt ikke bidrager.

4.2.2 Vision 2 – Miljøbeskyttelsesniveauet skal være uændret

Med den nye anmeldeordning og digitalisering har det været målet, at miljøbeskyttelsesniveauet skal være uændret. Kommunerne er derfor blevet bedt om at angive, i hvilken grad de oplever forandringer i miljøbeskyttelsesniveauet.

Figur 67: Kommunernes oplevelse af miljøbeskyttelsesniveauet

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner
N= 73

Som det kan ses af figurene ovenfor, svarer hhv. 48 % og 44 % af kommunerne, at der slet ikke har været en ændring i miljøbeskyttelsesniveauet. Der er dog også hhv. 40 % og 44 % af kommunerne, der svarer "ved ikke" til dette spørgsmål. Få kommuner (11 % i begge tilfælde) oplever en form for ændring i miljøbeskyttelsesniveauet (positiv og negativ retning).

De 11% af kommunerne, der oplever ændring i miljøbeskyttelsesniveauet i forhold til den nye ansøgnings- og anmeldeordning for bilag 2-virksomheder, uddyber i begrænset omfang deres synspunkt. Fem kommuner uddyber, og der er ikke konsensus i svarene. Dog ses det, at de kvalitative svar bærer præg af at være en bekymring i forhold til det fremadrettede miljøbeskyttelsesniveau og i mindre grad en faktisk oplevet forandring. Kommunerne har ikke været i stand til at pege på specifikke emissioner til luft, vand eller støj, der er ændret.

De kommuner, der oplever, at miljøbeskyttelsesniveauet er ændret efter indførelsen af branchebekendtgørelsen for maskinværksteder, peger blandt andet på, at støjkrav og krav til emissioner er skærpet, hvorfor branchebekendtgørelsen vurderes at have påvirket miljøbeskyttelsesniveauet i positiv retning. Det nævnes også, at det er blevet en tungere proces at kræve fx støjmålinger. Tidligere havde kommunerne mulighed for at henvise til et vilkår, men nu skal de først selv konstatere, om der er et problem, og igangsætte en påbudsprocedure. I negativ retning peger kommunerne endvidere på, at nogle virksomheder glemmer at anmelde sig ved

nyetablering. I en minievaluering af maskinværkstedsbekendtgørelsen fra 2016⁵ fremgår det, at ingen respondenter angav, at miljøbeskyttelsen skulle ændre sig som følge af branchebekendtgørelsen – det skyldes især, at den afspejler de hidtidige standardvilkår.

4.2.2.1 Opsummering på Vision 2

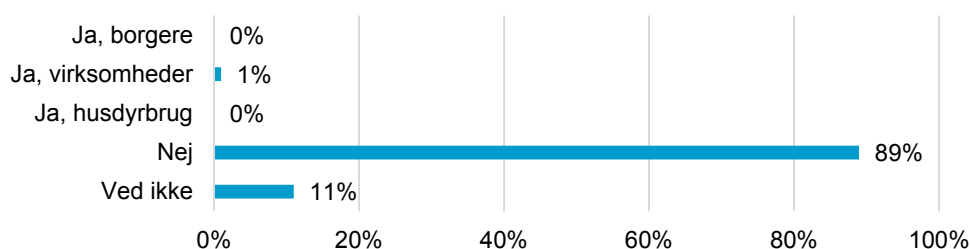
Vision havde til formål at sikre, at miljøbeskyttelsesniveauet skal være uændret med indførelsen af den nye anmeldeordning og digitalisering. Evalueringen viser, at dette kan antages, idet størstedelen af de kommuner, der har en holdning til dette spørgsmål, angiver, at miljøbeskyttelsesniveauet er uændret.

4.2.3 Vision 3 – Der skal være offentlig transparens ift. miljøoplysninger

Vision 3 er evalueret med udgangspunkt i portalen Digital MiljøAdministration, som blev indført i maj måned 2016.

Som det kan ses af figuren nedenfor, er det kommunernes opfattelse, at borgere, virksomheder og husdyrbrug stort set ikke bruger DMA. Så selv om den offentlige tilgængelighed af miljøoplysninger er sikret med DMA, bliver den ikke brugt af offentligheden.

Figur 68: Har du indtryk af, at borgere, virksomheder og husdyrbrug bruger DMA?

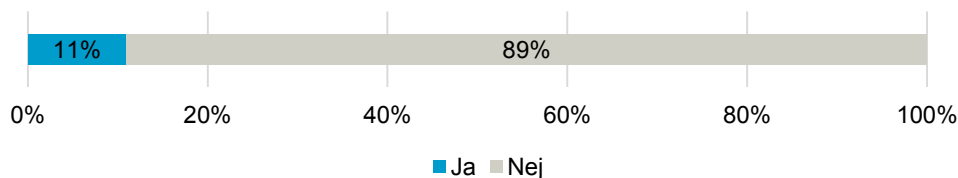

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N= 75

Disse svar underbygges af svarene fra spørgeskemaundersøgelsen med virksomheder og husdyrbrug, hvor 89 % af respondenterne angiver, at de ikke kender DMA. Ud af de virksomheder og husdyrbrug, der kender DMA, er der kun en enkelt virksomhed, der bruger DMA.

Figur 69: Kender I DMA (Digital MiljøAdministration)?

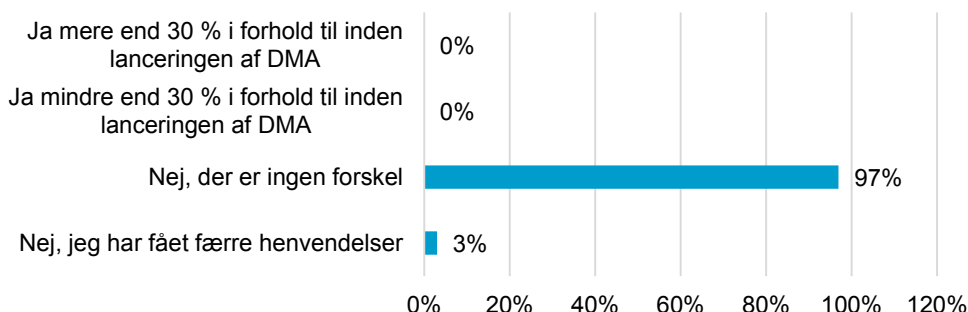
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt virksomheder og husdyrbrug

N=19

⁵ PlanMiljø (2016): Minievaluering af maskinværkstedsbekendtgørelsen

Samme mønster går igen, når kommunerne spørges, om de har fået flere henvendelser fra borgere, virksomheder og husdyrbrug efter lanceringen af DMA. 97 % af kommunerne oplever ingen forskel i antallet af henvendelserne efter lanceringen af DMA.

Figur 70: Har du fået flere henvendelser fra borgere, virksomheder og husdyrbrug efter lanceringen af DMA?

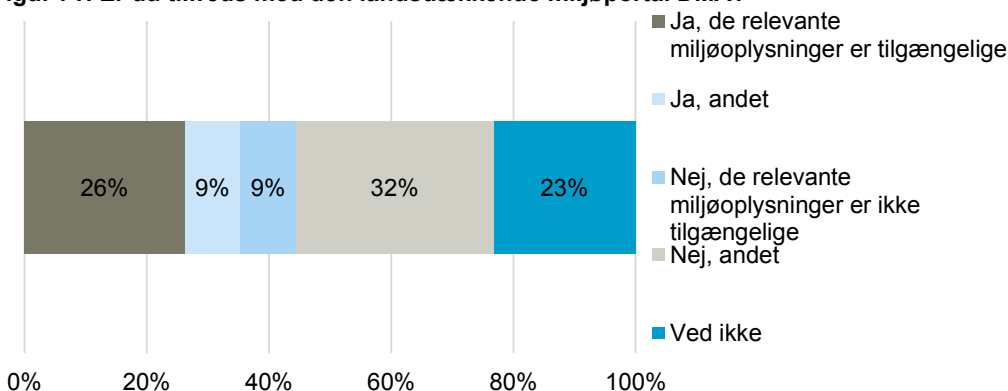

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N= 75

Kommunerne er efterfølgende blevet spurgt om deres tilfredshed med DMA, jf. Figur 71. Som det kan ses er der relativt stor spredning i svarene. 35 % af kommunerne er tilfredse med DMA, og 41 % er ikke tilfredse. 23 % svarer "ved ikke" til spørgsmålet.

Figur 71: Er du tilfreds med den landsdækkende miljøportal DMA?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N= 74

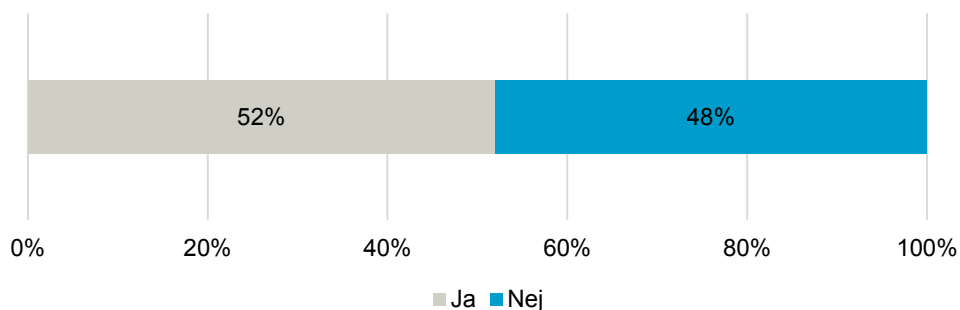
De 9 % af kommunerne, der har svaret "ja, andet", uddyber især muligheden for at få indblik i de øvrige kommuners tilsynsrapporter, typer af virksomheder mv., samt at det er muligt at blive inspireret til emner for tilsynskampagner.

De 32 % af kommunerne, der svarer "nej, andet", peger især på, at borgere, virksomheder og husdyrbrug ikke efterspørger oplysningerne, som er tilgængelige i DMA, og at de kan få disse oplysninger mere fyldestgørende gennem aktindsigt. Endvidere fremhæver kommunerne, at det er ressourcekrævende at indføre oplysninger i DMA, og 16 % af de kommuner, der svarer "nej, andet" har oplevet problemer med integrationen mellem deres fagsystem og DMA. Det bør nævnes, at der sidste år var store problemer i nogle kommuner med indberetning til DMA, hvilket kan have påvirket holdningen til DMA.

Oplysningerne i DMA opleves som nyttige af 52 % af kommunerne, jf.

Figur 72. Der er en tendens til, at de kommuner, der har Geoenviron som fagsystem, i højere grad finder oplysningerne i DMA nyttige end de kommuner, der anvender Structura. Således svarer 53 % af de kommuner, der anvender Geoenviron, at oplysningerne i DMA er nyttige, mens dette kun er tilfældet for 36 % af de kommuner, der anvender Structura.

Figur 72: Synes du, at oplysningerne i DMA er nyttige?

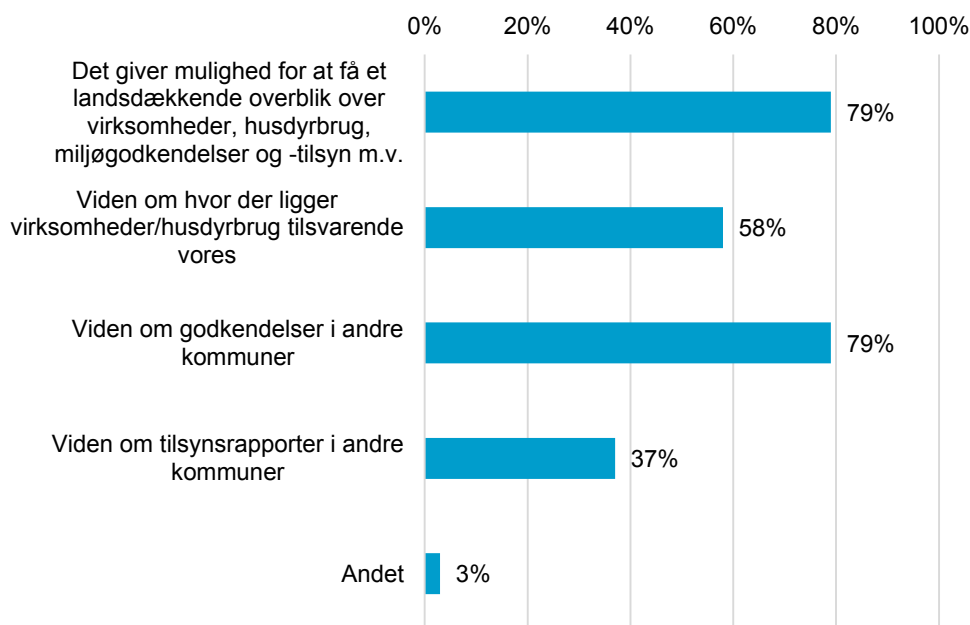
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N= 73

De 48 % af kommunerne, som svarede "Nej" til spørgsmålet fik mulighed for at uddybe. Deres kommentarer falder især i to hovedgrupper. For det første oplever flere kommuner ikke, at oplysningerne i DMA bliver brugt hverken af borgere, virksomheder/husdyrbrug eller de øvrige kommuner. For det andet oplever mange kommuner, at oplysningerne, der er tilgængelige på DMA, er meget sparsomme, og at det ofte vil være nødvendigt (og bedre) at kontakte den pågældende myndighed for at få et godt overblik over en sag. To kommuner noterer her, at de finder oplysningerne i DMA nyttige ved udarbejdelsen af godkendelsessager, hvor de bruger DMA til at fremsøge lignende sager.

De kommuner, der svarede "Ja" til spørgsmålet om, hvorvidt oplysningerne i DMA er nyttige, finder især det landsdækkende overblik over virksomheder, husdyrbrug, godkendelser og tilsyn nyttigt (79 %). Endvidere bruger 79 % af kommunerne det ligeledes til at søge viden om godkendelser i andre kommuner, jf. Figur 73.

Figur 73: Hvis "ja" til spørgsmålet om, hvorvidt I finder oplysningerne i DMA nyttige: Indiker til hvad

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

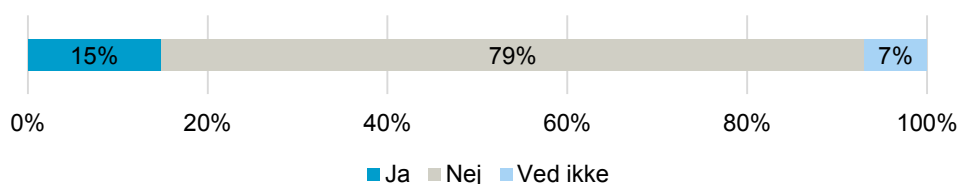
N= 38. Bemærk at respondenterne har kunnet vælge flere svar.

Kommunerne er blevet spurgt om, hvordan de kvalitetssikrer de data, de har indtastet i DMA, eller som er tastet ind i kommunens fagsystem og automatisk overført til DMA. 14 kommuner svarer, at de kontrollerer data i DMA eksempelvis ved at trække lister fra fagsystemerne og sammenligne med tallene i DMA. Syv kommuner laver stikprøver i DMA, mens tre kommuner kvalitetssikrer data en gang årligt i forbindelse med den årlige tilsynsindberetning.

22 kommuner kvalitetssikrer ikke data i DMA, men går ud fra, at når det først er indtastet korrekt i fagsystemet overføres det også korrekt til DMA. En del af disse kommuner har en fast kvalitetssikringsprocedure, når data indtastes i fagsystemet, men tjekker altså ikke tallene, når de er overført til DMA.

For 79 % af kommunerne har DMA ikke bidraget til, at tilsynsmedarbejderne har fået ny viden. De 15 % af kommunerne, der har svaret ja til spørgsmålet, har i særdeleshed lagt vægt på muligheden for at hente inspiration fra andre kommuner.

Figur 74: Har DMA bidraget til, at du har fået ny viden?

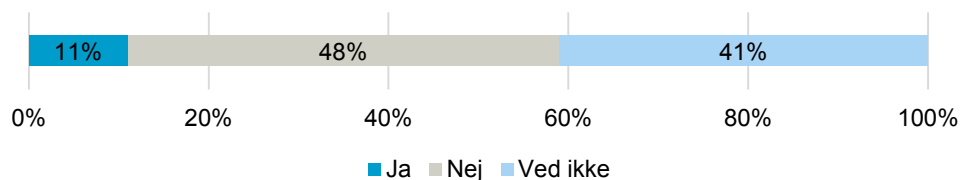

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N=75

Kommunerne har også angivet, hvorvidt de savner oplysninger i DMA.

Figur 75: Savner du oplysninger i DMA?

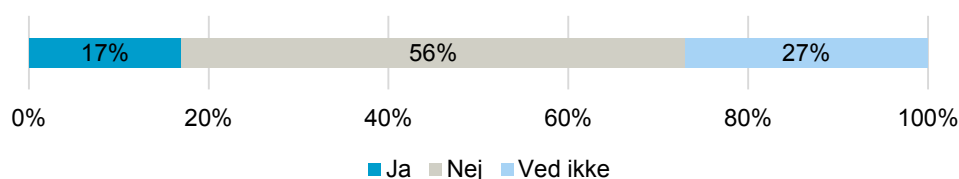
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

N=75

De 11 % af kommunerne, der savner oplysninger i DMA, peger især på, at alle miljøgodkendelser - inklusive ældre godkendelser – bør ligge i systemet, samt at der bør offentliggøres mere end de otte punkter fra tilsynsbekendtgørelsens § 11. Sidstnævnte er dog en balance, idet mange kommuner vælger kun at offentliggøre det allermest nødvendige, da flere kommuner finder det unødvendigt at "udlevere" deres virksomheder og husdyrbrug online.

Slutteligt er kommunerne blevet bedt om at vurdere, om de har brug for mere hjælp og vejledning i forhold til brugen af DMA. 17 % af kommunerne svarer bekræftende på dette, mens 56 % ikke finder behov for mere vejledning og hjælp i forhold til brugen af DMA, jf. Figur 76.

Figur 76: Har I brug for mere vejledning og hjælp i forhold til brugen af DMA?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner
N=75

Kommunerne fremhæver især tips til søgning samt en bedre forståelse af, hvordan fagsystemerne og DMA taler sammen (og mulighed for retning af fejloverførsler fra fagsystem til DMA, som af og til sker). Endvidere nævner en enkelt kommune behovet for hjælp til at trække statistikker og oversigter ud af DMA.

Kommunerne er blevet bedt om at give input til, hvad der skal til, for at de kan få mere nytte af DMA. Her viser svarene, at kommunerne har vanskeligt ved at se nytten af DMA. Endvidere kommenterer flere kommuner, at de har deres fagsystem, så de har svært ved at se, hvad de kan bruge DMA til. Funktionen med at kunne søge oplysninger på tværs af kommuner virker dermed ikke til at være tydelig for alle kommuner.

Af konkrete input nævner kommunerne, at de ønsker flere oplysninger i de enkelte miljøgodkendelser, samt mere information om, hvordan man arbejder i DMA og søger oplysninger frem.

4.2.3.1 Opsummering på Vision 3

Vision 3 har til formål at sikre offentlig transparens i forhold til miljøoplysninger. Vision 3 er evalueret med udgangspunkt i portalen Digital MiljøAdministration, som blev indført i maj måned 2016.

Det er kommunernes opfattelse, at borgere, virksomheder og husdyrbrug stort set ikke bruger DMA. Så selv om den offentlige tilgængelighed af miljøoplysninger er sikret med DMA, bliver den ikke brugt af offentligheden. Denne tendens kan bekræftes af spørgeskemaundersøgelsen med virksomheder og husdyrbrug, hvor 89 % af virksomhederne og husdyrbrugene ikke kender DMA.

Kommunerne kender heller ikke nødvendigvis DMA godt nok. Ca. halvdelen af kommunerne finder oplysningerne i DMA nyttige. Dog er det også tydeligt, at en del kommuner angiver, at de har deres fagsystem, så de er i tvivl om nytten af DMA.

Evalueringen viser dermed, at der som udgangspunkt er offentlig transparens i forhold til miljøoplysninger gennem DMA, men evalueringen viser også, at hverken kommuner, virksomheder eller husdyrbrug udnytter denne adgang optimalt. Forudsætningerne for at nå vision 3 er dermed til stede, men en indsats er påkrævet i form af eksempelvis øget information om eller træning i brugen af DMA, hvis brugen af denne skal øges.

Helt overordnet skal det bemærkes, at DMA er blevet evalueret på et meget tidligt tidspunkt, hvor det ikke kan forventes, at kommunerne fuldt ud har vænnet sig til systemet. Dette kan have påvirket holdningen til DMA.

4.3 Konklusioner

Evalueringen er gennemført med udgangspunkt i følgende fem mål (opstillet i anbefalingerne fra Virksomhedsmål II) og tre visioner:

Tilsynsmodel

1. Prioriteringen af virksomheder skal være enkel, letforståelig og give mening for både virksomheder og myndigheder.
2. Der skal prioriteres ud fra en vurdering af både miljø- og sundhedsmæssige risici (herunder beliggenhed) og virksomhedernes og husdyrbrugenes egen miljøindsats. Hensigten er, at tilsynsindsatsen skal målrettes de virksomheder, der udgør den største risiko.
3. Den nye tilsynsmodel skal fremme fokus på de væsentlige miljøforhold, og den må ikke føre til miljøforringelser
4. Tilsynsmodellen skal sikre kontinuerlig aktivitet på tilsynsområdet, og det skal være muligt at følge op på og evaluere tilsynsindsatsen.
5. Tilsynsmodellen skal bidrage til kompetenceopbygning hos myndigheder, virksomheder og husdyrbrug.

Anmeldeordning og digitaliseringsinitiativer

1. Det skal være nemmere at være virksomhed
2. Miljøbeskyttelsesniveauet skal være uændret
3. Der skal være offentlig transparens ift. miljøoplysninger

Med andre ord betyder det, at der er fokus på relevansen af tilsynsmodellen, ny anmeldeordning og digitaliseringsinitiativer samt resultaterne af disse.

I forhold til tilsynsmodellen kan det overordnet konkluderes, at de fem mål, som Virksomhedsudvalg II opstillede, overordnet er opfyldt. Mål 1, 3 og 5 kan siges at være opfyldt, mens Mål 2 og 4 er delvist opfyldte. Det handler især om målretning af tilsynsindsatsen mod de virksomheder, der udgør den største risiko, samt om brugen af årsmål, som ikke altid sikrer, at kommunerne kommer ud på de virksomheder og husdyrbrug, der har de væsentligste miljøforhold.

Sammenfattende viser evalueringen, at miljøtilsynsmodellen overordnet opfylder Udvalgets Mål 1 om, at prioriteringen af virksomheder og husdyrbrug, der udvælges til miljøtilsyn, skal være enkel, letforståelig og meningsfuld for virksomheder, husdyrbrug og myndigheder.

I forhold til mål 2 hjælper tilsynsmodellens risikoscore i nogen grad kommunerne til at prioritere tilsynene ud fra miljø- og sundhedsmæssige risici samt virksomhedernes og husdyrbrugenes egen miljøindsats. Dog finder kommunerne det relevant at supplere udvælgelsen med deres kendskab til virksomhederne og husdyrbrugene. Evalueringen indikerer dermed, at risikoscoringsmodellen i sig selv ikke altid sikrer, at de virksomheder og husdyrbrug, der har størst behov for tilsyn, udvælges til tilsyn. Endvidere vurderer kommunerne ikke, at tilsynsindsatsen altid målrettes de virksomheder, der udgør den største risiko, ligesom der er udfordringer med især parametrene om miljøledelse og sårbarhed. Evalueringen indikerer dermed, at risikovurderingen ikke altid udvælger de virksomheder og husdyrbrug, som har det største behov for tilsyn, som var en del af Mål 2.

Fokus på de væsentligste miljøforhold (Mål 3) udmønter sig i kravet om, at kommunerne skal udarbejde en miljøtilsynsplan, der blandt andet indeholder en vurdering af de væsentligste miljøforhold i kommunen. Selv om mange af kommunerne udarbejder miljøtilsynsplanen, men ikke bruger den aktivt, har de god fokus på og forståelse for de væsentligste miljøproblemer i kommunen og dens virksomheder og husdyrbrug. Endvidere hjælper de forskellige typer af

tilsyn også med at føre tilsyn med de væsentligste miljøforhold. Den del af Mål 3, der drejer sig om fokus på de væsentligste miljøforhold, kan dermed siges at være opfyldt. Den anden del af Mål 3 handler om, at fokus på de væsentligste miljøforhold ikke må føre til miljøforringelser. I den forbindelse er kommunerne blevet bedt om at forholde sig til, hvorvidt opstartstilsynet er med til at bevare miljøbeskyttelsesniveauet. Det mener 71 % af kommunerne, at det i høj eller nogen grad er, hvilket indikerer, at fokus på de væsentligste miljøforhold ikke fører til miljøforringelser. Det skal dog igen understreges, at der er tale om en antagelse baseret på ovenstående input, i det vi ikke har været ude at foretage målinger før og efter modellen trådte i kraft.

Mål 4 havde som nævnt til formål at sikre en kontinuerlig aktivitet på tilsynsområdet, og at det skal være muligt at følge op på og evaluere tilsynsindsatsen.

I tilsynsmodellen giver dette sig især til udtryk i brugen af årsmål. Her vurderer 43 % af kommunerne, at de fastsatte årsmål gør, at de kommer ud på de virksomheder og husdyrbrug, der har de væsentligste miljøforhold. 28 % svarer, at årsmålene gør, at de ikke besøger de virksomheder og husdyrbrug med størst behov, dels fordi 1a og 1b virksomheder og husdyrbrug vurderes samlet, således at årsmålet bliver opfyldt primært ved tilsyn med 1a virksomheder og husdyrbrug, og dels fordi kommunerne vurderer, at de bør besøge flere virksomheder/husdyrbrug (årsmålet er for lavt). 11 % af de kommuner, der ikke er fuldt tilfredse med årsmålene vurderer, at årsmålet er for højt og at færre virksomheder/husdyrbrug kan besøges ud fra en miljømæssig betragtning.

28 % af kommunerne svarer "andet". 19 % af de kommuner, som har svaret "andet" kommenterer, at årsmålet er passende. at der ud fra en miljømæssig betragtning også kan være behov for at føre tilsyn med andre typer af virksomheder og husdyrbrug (såsom landbrug, gartnerier og benzinstationer), da disse vurderes også at kunne indebære risiko for forurening. Disse typer af virksomheder/husdyrbrug er ikke omfattet af krav om regelmæssige miljøtilsyn og indgår derfor ikke i tilsynsbekendtgørelsens tilsynsprioriteringer. Det skal bemærkes, at kommunerne i henhold til miljøbeskyttelsesloven har mulighed for at føre tilsyn med disse i det omfang, de skønner det relevant. Det betyder dermed, at mål 4 kan siges at være delvist opnået.

Den anden del af Mål 4 har fokus på, at det skal være muligt at evaluere indsatsen. At indsatsen har været en succes kommer blandt andet til udtryk ved, at virksomhederne og husdyrbrugene gennemfører nye miljøtiltag på baggrund af tilsynene, eller hvis tilsynene, eksempelvis i form af kampagner, leder til en dialog om miljø med virksomheder og husdyrbrug. Kommunerne, virksomhederne og husdyrbrugene svarer samstemmende, at der gennemføres nye miljøtiltag på baggrund af tilsynene, eller på baggrund af en kombination af tilsyn, håndhævelser og krav i godkendelsen. Endvidere viser evalueringen, at tilsynskampagner er et godt redskab for en dialog om miljø med virksomhederne og husdyrbrugene. Den sidste del af Mål 4 om, at det skal være muligt at evaluere indsatsen, kan dermed siges at være opfyldt.

Mål 5 handler som nævnt om, at tilsynsmodellen skal bidrage til kompetenceopbygning hos myndigheder, virksomheder og husdyrbrug. Overordnet set kan det konkluderes, at både kommuner og virksomheder/husdyrbrug har fået opbygget kompetencer på baggrund af tilsynsmodellen, og Mål 5 kan dermed siges at være opnået.

I evalueringen af, om det med den nye anmeldeordning og digitaliseringsinitiativer er blevet nemmere at være virksomhed (Vision 1), er der i denne evaluering fokus på samtidighedsbestemmelserne for afgørelse om miljøgodkendelse og spildevandstilladelse samt den tilstræbte samtidighed for VVM-screening, anmeldeprocessen for maskinværksteder samt virksomheder og kommuners brug af BOM. Evalueringen viser, at samtidighedsbestemmelserne og maskinværkstedsbekendtgørelsen bidrager til at gøre det nemmere at være virksomhed, mens BOM på nuværende tidspunkt ikke bidrager.

Vision 2 havde til formål at sikre, at miljøbeskyttelsesniveauet skal være uændret med indførelsen af den nye anmeldeordning og digitalisering. Af de kommuner, der har en holdning til dette spørgsmål, angiver hhv. 48 % (ny anmeldeordning) og 44 % (maskinværkstedsbekendtgørelsen) af kommunerne, at der slet ikke har været en ændring i miljøbeskyttelsesniveauet. Der er dog også hhv. 40 % og 44 % af kommunerne, der svarer "ved ikke" til dette spørgsmål. Få kommuner (11 % i begge tilfælde) oplever en form for ændring i miljøbeskyttelsesniveauet (positiv og negativ retning). Det kan dermed antages, at miljøbeskyttelsesniveauet er uændret,

Vision 3 har til formål at sikre offentlig transparens i forhold til miljøoplysninger. Vision 3 er evalueret med udgangspunkt i portalen Digital MiljøAdministration, som blev indført i maj måned 2016. Evalueringen viser, at der som udgangspunkt er offentlig transparens i forhold til miljøoplysninger gennem DMA, men evalueringen viser også, at hverken kommuner, virksomheder eller husdyrbrug udnytter denne adgang optimalt. Forudsætningerne for at nå vision 3 er dermed til stede, men en indsats er påkrævet i form af eksempelvis øget information om eller træning i brugen af DMA, hvis brugen af denne skal øges.

5. Minievaluering

I minievalueringen er der fire elementer, som er blevet evalueret. Det er som følger:

- Erfaringerne med at effektvurdere tilsynskampagner
- Fastlæggelse af, hvad der er BAT
- Brugen af tids- og handleplaner
- Brugen af BOM

Disse fire elementer vil blive analyseret separat nedenfor.

Som nævnt i metodeafsnittet bygger minievalueringen dels på skriftlige svar fra 13 kommuner, som også deltog i forundersøgelsen. Efter at have interviewet 15 kommuner om brugen af tilsynsmodellen sendte vi dem efterfølgende en række spørgsmål om effektvurdering af tilsynskampagner, fastlæggelse af BAT, udarbejdelse af gensidigt forpligtende tids- og handleplaner, samt forbedringer og lettelser som et resultat af BOM. 13 kommuner har besvaret spørgsmålene. 2 kommuner har ikke svaret, trods gentagne opfølgninger. Endvidere har vi inddraget svarene fra spørgeskemaundersøgelsen med kommuner i evalueringen af erfaringerne med at effektvurdere tilsynskampagner. Sluttelig har Rambøll for Miljøstyrelsen netop gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt bilag 2 virksomheder uden standardvilkår samt deres miljømyndigheder. Denne anvendes i evalueringen af kommunernes erfaring med at fastlægge, hvad der er BAT.

5.1 Erfaringerne med at effektvurdere tilsynskampagner

Virksomhedsudvalg II anbefalede, at en af tilsynsmodellens grundsten var 1-2 tilsynskampagner, en anbefaling, der er afspejlet i miljøtilsynsbekendtgørelsens § 7, hvor det fremgår, at tilsynsmyndigheden skal gennemføre to tilsynskampagner om året.

Virksomhedsudvalg II anbefalede ligeledes, at der foretages effektvurderinger af tilsynsindsatsen. Udvalget fremhæver videre, at på tilsynsområdet vil det især være relevant at gennemføre effektvurderinger på områder, hvor manglende regelefterlevelse har væsentlige miljøkonsekvenser, samt hvor indsatsen vedrører et afgrænset område, så man sikrer, at det er sandsynligt, at det er den pågældende tilsynsindsats, der har ført til de opnåede effekter. På den baggrund blev det anbefalet at gennemføre effektvurderingerne i forbindelse med tilsynskampagner, da indsatsen her typisk vedrører et afgrænset område.

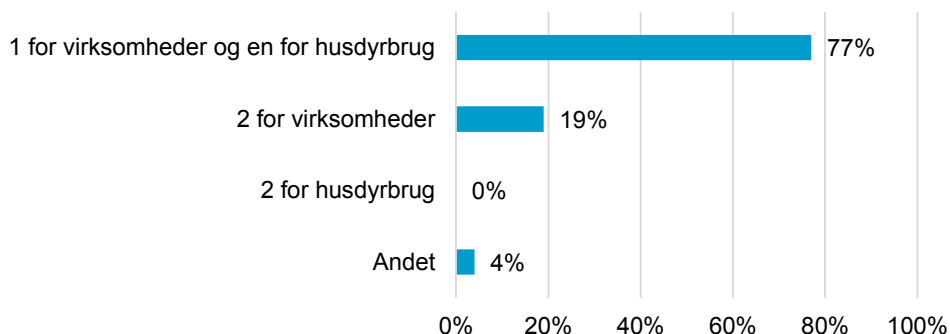
Indikatorer, som er foreslået af Virksomhedsudvalg II som mulige effektindikatorer, er:

- Opfyldelse af miljømålsætning, fx maksimalt antal uheld af betydning for miljøtilstanden inden for en periode, eller emissionsreduktioner (inkl. affald) opnået som følge af tilsynskampagner.
- Virksomheder, som har indført miljøledelse.
- Regelefterlevelse før og efter kampagner.
- Antal/procentdel håndhævelsesreaktioner, som har medført regelefterlevelse.
- Acceptabelt antal identificerede overtrædelser (evt. opdelt i kategorier af overtrædelser – grov, medium, let).

Skriftlige svar fra 13 kommuner viser, at alle disse kommuner udfører én kampagne målrettet virksomheder og én kampagne målrettet husdyrbrug hvert år – altså to årlige kampagner.

Spørgeskemaundersøgelsen blandt alle kommuner viser ligeledes, at alle kommunerne, der har besvaret skemaet, gennemfører to årlige kampagner. 77 % af kommunerne gennemfører én kampagne målrettet virksomheder og én målrettet husdyrbrug hvert år, mens 19 % gennemfører to kampagner for virksomheder. De, der har svaret "andet", gennemfører også to kampagner, men fordelingen mellem husdyrbrug og virksomheder varierer fra år til år.

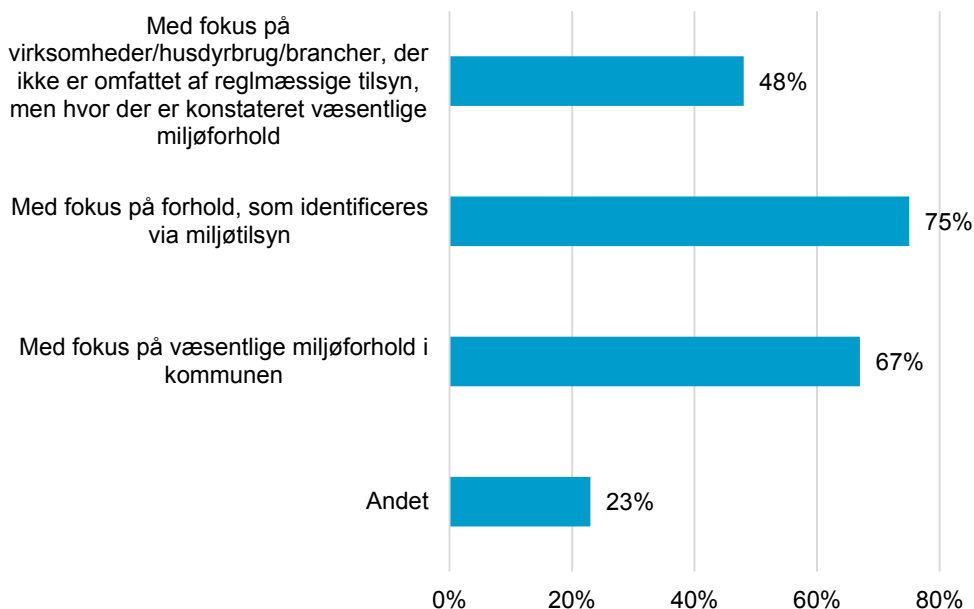
Figur 77: Hvordan er den typiske fordeling af kampagner på hhv. virksomheder og husdyrbrug?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner
N=75

Tilsynskampagnerne udvælges især med fokus på forhold, som er identificeret via miljøtilsyn, samt med fokus på væsentlige miljøforhold i kommunen. Ca. halvdelen af kommunerne uddyber endvidere, at de har fokus på virksomheder, husdyrbrug eller brancher, der ikke er omfattet af regelmæssige tilsyn, men hvor der er konstateret væsentlige miljøforhold, hvilket kan betragtes som et forslag til videreudvikling af kampagnernes anvendelsesområde.

Figur 78: Hvordan udvælges temaer for tilsynskampagner?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner
N=75

Af de kommuner, der svarer "andet", er der stor spredning i de kvalitative svar, men fem kommuner svarede, at de fokuserede på deres interne ressourcer, tre kommuner fik inspiration fra andre kommuner, og to kommuner baserede det på deres viden eller fornemmelse for områder, der bør prioriteres.

I de skriftlige svar har 11 kommuner forholdt sig til, hvorvidt det er vanskeligt eller ej at opgøre effekterne af tilsynskampagnerne. Effekterne defineres i denne forbindelse som effekt i form af målgruppens viden og adfærd eller virksomhedernes miljøpåvirkning⁶ med udgangspunkt i ovenstående parametre fra Virksomhedsudvalg II.

Seks kommuner opgør effekterne af tilsynskampagnerne som antallet af henstillinger/håndhævelser, forstået på den måde, at hvis der gives en henstilling eller en håndhævelse, har kampagnerne haft en miljømæssig effekt. Kommunerne angiver, at de både inkluderer henstillinger og håndhævelser. Her bør det bemærkes, at hvis det kun er antallet af meddelte håndhævelser, der optælles, er det ikke en præcis opgørelse af miljøeffekten. Der skal efterfølgende følges op på, om virksomheden eller husdyrbruget retter op på overtrædelsen.

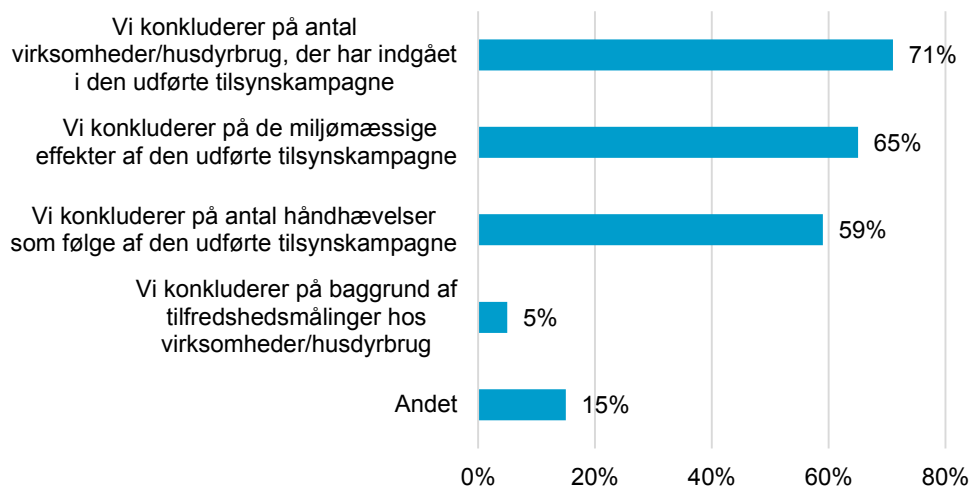
Endvidere er der fire kommuner, der oplyser, at de opgør antallet af virksomheder eller husdyrbrug, som de er på kampagnetilsyn hos. Endelig noterer tre virksomheder, at de kigger på de forventede mål af tilsynskampagnen og om de er opfyldt. To kommuner noterer direkte, at de ikke opgør effekter af tilsynskampagner, da det er vanskeligt at opgøre disse på kort sigt.

Kommunerne er også blevet spurgt om, hvorvidt de finder det let eller vanskeligt at opgøre effekten af tilsynskampagner. Seks kommuner finder det vanskeligt at opgøre effekten af tilsynskampagner, og tre kommuner finder resultaterne af kampagnen lette at opgøre, men vanskeligt at opgøre de miljømæssige effekter. De to kommuner, der finder det let at opgøre effekter, opgør ikke effekter, men resultater (eksempelvis hvor mange virksomheder de har besøgt).

Spørgeskemaundersøgelsen blandt samtlige kommuner viser, at 65 % af kommunerne konkluderer på de miljømæssige effekter af tilsynskampagnen, og 59 % af kommunerne konkluderer på antallet af håndhævelser. Det er et stort antal kommuner, der konkluderer på de miljømæssige effekter i forhold til den stikprøve, som blev adspurgt i forbindelse med minievalueringen. Det kan også ses ud af minievalueringen, at miljømæssige effekter tolkes bredt i kommunerne og ofte også som resultater.

⁶ Håndbog for tilsynskampagner

Figur 79: Hvilke parametre opgør I som konklusion på udførte tilsynskampagner?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner
N=75. Bemærk at respondenterne har kunnet vælge flere svar

De kommuner, der svarer "Andet", uddyber blandt andet, at parametrene varierer og afhænger af den type kampagne, der gennemføres, og hvad målet med denne er (tre kommuner). En enkelt kommune oplyser, at det for det meste ikke er muligt at vurdere de miljømæssige effekter samme år som kampagnen gennemføres, og at de derfor flere gange har valgt at gennemføre en kampagne over flere år eller flere gange med års mellemrum. Tre kommuner vurderer, at de ikke i tilstrækkelig grad har afsat ressourcer til at evaluere effekten af de gennemførte kampagner. Og endelig har to kommuner afholdt informationsmøder med virksomheder og husdyrbrug som et led i tilsynsarbejdet, og disse møder har talt med som en kampagne.

Som en hjælp til planlægning af tilsynskampagner og ikke mindst til at opgøre effekter, har Miljøstyrelsen udgivet Håndbog for Tilsynskampagner. Heri findes blandt andet vejledning om opgørelse af effekter. Samtlige af de kommuner, der har svaret skriftligt (tretten kommuner), kender Håndbog for Tilsynskampagner, men kun otte af kommunerne anvender den til planlægning af kampagnerne. Kommunerne benytter den især til opslag/inspiration, samt til planlægning og opfølgning (eksempelvis anvendes skabelonerne for planlægnings- og evalueringsskemaer). En enkelt kommune udtaler, at de anvender håndbogen som inspiration, men at den gør kampagner til et for stort og omfattende projekt. Derfor lader de sig inspirere og gør det på deres egen måde. Tre af de kommuner, der ikke anvender håndbogen, noterer ligeledes, at deres kampagner er mere enkle end håndbogen lægger op til, og at de derfor ikke anvender den. Der er derfor potentielt mulighed for mere oplysning til kommunerne om, at håndbogen også indeholder vejledning til opgørelse af effekter.

Overordnet ses det, at kommunerne gennemfører to tilsynskampagner årligt. Minievalueringen viser, at langt de fleste kommuner opgør resultater af tilsynskampagnerne (eksempelvis antal besøgte virksomheder/husdyrbrug, antal håndhævelser mv.). Minievalueringen viser endvidere, at forskellen mellem resultater og effekter sjældent er tydelig i kommunerne, og miljømæssige effekter tolkes bredt i kommunerne og ofte også som resultater. Denne brede tolkning vurderes at være en vægtig grund til, at 65 % af respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen blandt kommuner angiver, at de konkluderer på miljømæssige effekter. Minievalueringen viste også, at ni ud af de elleve kommuner fandt det svært at opgøre effekter. Det kan derfor konkluderes, at kommunerne især opgør resultater af tilsynskampagnerne, og i mindre grad effekter.

5.2 Fastlæggelse af, hvad der er BAT

BAT (bedste tilgængelige teknik) indgår som del af Miljøbeskyttelseslovens overordnede målsætninger og omfatter tiltag, der bidrager til at forebygge og mindske miljøpåvirkning af luft og vand og forbruget af forurenende råvarer samt forbedre energieffektiviteten. Virksomhedsudvalg II anbefalede i deres rapport, at der udarbejdes BAT-tjeklister på miljøgodkendelsesområdet, samt at det undersøges, i hvilket omfang BAT-tjeklisterne anvendes, og hvilke erfaringer kommunerne har med at bruge dem.

For visse godkendelsespligtige virksomheder er principper for anvendelse af BAT veldefineret: For bilag 1 virksomheder (ca. 600 virksomheder) er principper for BAT defineret i form af konkrete EU BAT-konklusioner, der generelt er bindende og skal være implementeret i miljøgodkendelsen og overholdt af virksomheden senest 4 år efter BAT-konklusionens offentliggørelse. Miljøstyrelsen udgiver BAT tjeklister for relevante BAT konklusioner.

Tilsvarende gælder også for bilag 2 virksomheder, som er omfattet af standardvilkår (20 listepunkter, ca. 3000 virksomheder), idet anvendelse af BAT indgår som del af standardvilkårene.

For bilag 2 virksomheder, der ikke er omfattet af standardvilkår (44 listepunkter, ca. 1.200 virksomheder), er principper for anvendelse af BAT imidlertid ikke veldefineret, hverken hvad angår virksomhedens redegørelse for BAT eller myndighedens stillingtagen til og vurdering af nødvendige BAT tiltag.

Tolv af de tretten kommuner har skriftligt besvaret spørgsmål om BAT. For bilag 2 virksomheder uden standardvilkår finder disse kommuner typisk inspiration i relevante standardvilkår for andre listepunkter eller generelle BAT noter, samt viden fra andre, lignende virksomheder samt kommuner, der har haft lignende sager. Endvidere søges på nettet, hvad der findes af relevante, lignende afgørelser.

Når kommunerne skal lave en godkendelse eller en revurdering af bilag 1 virksomheder, anvendes BAT-tjeklister, BREF-dokumenter og BAT-konklusioner, information på Miljøstyrelsens hjemmeside, standardvilkår fra andre brancher samt ERFA-grupper, øvrige netværk og information fra andre kommuner. Der er flere kommuner, der ikke har lavet godkendelser eller revurderinger i flere år eller har så få virksomheder, at det stort set aldrig sker. Ti af de tolv kommuner forholder sig til, hvorvidt de kender BAT-tjeklisterne. Ni af disse kender dem, mens en enkelt ikke gør. Der er dog lidt variation i, hvorvidt kommunerne bruger dem systematisk. Fire kommuner bruger tjeklisterne systematisk, men det er ikke altid, at virksomhederne formår at udfylde alt. En kommune efterlyser mere vejledning og forklaring efter hver overskrift i selve tjeklisterne. Kommunerne, der bruger BAT-tjeklisterne systematisk, er enige om, at det er en stor hjælp, når virksomhederne formår at udfylde korrekt.

Endvidere har Rambøll på vegne af Miljøstyrelsen netop gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt bilag 2 virksomheder uden standardvilkår samt deres miljømyndigheder. Besvarelserne viser overordnet, at både bilag 2 virksomheder uden standardvilkår og myndigheder oplever, at udbyttet af den lovkrævede BAT redegørelse er begrænset og ikke i tilstrækkeligt omfang understøtter virksomheders og myndigheders anvendelse af BAT redegørelsen til at forebygge og begrænse virksomheders forurening. Undersøgelsen forventes derfor fulgt op med, at reglerne om udarbejdelse af BAT redegørelser gøres mere enkle og forståelige for både virksomheder og myndigheder.

Som en opsummering ses det af minievalueringen, at ni af kommunerne kender og anvender BAT-tjeklisterne for bilag 1-virksomheder i varierende grad. Alle de ni kommuner orienterer sig dog i dem, når de skal lave en godkendelse eller en revurdering af bilag 1 virksomheder. Fire

kommuner anvender dem systematisk. Det kan dermed konkluderes, at BAT-tjeklisterne for bilag 1-virksomheder kendes og anvendes i kommunerne.

For bilag 2-virksomheder uden standardvilkår har virksomhederne og myndighederne begrænset udbytte af den lovkrævede BAT-redegørelse, som virksomheden skal udarbejde. Baseret på Rambølls undersøgelse blandt bilag 2 virksomheder uden standardvilkår samt deres miljømyndigheder kan det derfor konkluderes, at de nuværende BAT kriterier i bilag 5 er for overordnede og lidt konkrete til, at virksomheder oplyses om, hvad der forventes indeholdt i en BAT redegørelse, samt at virksomhederne fremadrettet ikke længere skal udarbejde en samlet BAT redegørelse i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse, men i stedet konkret oplyse om, hvorledes BAT er tænkt ind i virksomhedens arbejde med at forebygge og begrænse forurening (luft, støj, spildevand, affald m.v.).

5.3 Brugen af tids- og handleplaner i større godkendelsessager

Virksomhedsudvalg II anbefalede i deres rapport, at der i miljøgodkendelsessager, hvor der ikke hurtigt kan træffes en afgørelse, udarbejdes gensidigt forpligtende tids- og handleplaner for forløbet, samt at tiltaget efterfølgende evalueres.

Tretten kommuner har svaret skriftligt på, hvorvidt de anvender gensidigt forpligtende tids- og handleplaner i forbindelse med større godkendelsessager (som strækker sig over mere end et par uger). Kun to af disse kommuner bruger konsekvent tids- og handleplaner ved større godkendelsessager. Seks kommuner laver af og til tids- og handleplaner baseret på sagens kompleksitet. To kommuner nævner, at de har en dialog med virksomheden om, hvornår godkendelsen senest skal være dem i hænde, og så planlægger de bagud efter denne deadline. En anden kommune fremhæver, at de i stedet prioriterer en tæt og løbende dialog med virksomheden, da de har erfaring med, at det sikrer ejerskab med processen hos virksomheden og giver større tilfredshed med sagsbehandlingen fra virksomhedens side. Fire kommuner laver aldrig tids- og handleplaner. I de kommuner, der ikke anvender tids- og handleplaner, begrundes det med, at de bare kaster sig over opgaven hurtigst mulig, eller at det ikke er nødvendigt, for det er som oftest kommunen, der venter på virksomhederne. En anden kommune køber sig til hjælp i form af rådgivere, hvis de ikke selv kan nå sagsbehandlingen.

Det er i den forbindelse væsentligt at holde sig for øje, at tids- og handleplaner er gensidigt forpligtende. Både virksomheder og kommuner er forpligtet af disse. Det betyder, at de kommuner, der ofte venter på virksomhederne, kunne have gavn af at anvende tids- og handleplaner. Endvidere er der også mulighed for at lægge ind i tids- og handleplanerne, hvis der er forhold, som trækker ud eller bør undersøges nærmere. Dette kan også virke fremmende for dialogen mellem virksomheden og kommunen.

Ikke alle kommuner forholder sig til, om indførelsen af servicemål har betydet noget i forhold til tids- og handleplaner. 11 kommuner svarer på dette, hvoraf 9 af disse ikke ser nogen forskel. En enkelt kommune kommenterer, at indførelsen af servicemål dog giver flere administrative dokumentationskrav. To kommuner vurderer, at sagsbehandlingstiden er kortere end før. En enkelt kommune vurderer, at virksomhederne har svært ved at acceptere, at høringer mv. tager tid og derfor presser på for at få sagerne behandlet hurtigere. Den pågældende kommune forsøger at lave tids- og handleplaner, men har svært ved at overholde tidsfristerne.

Overordnet ses det, at otte kommuner i minievalueringen i et vist omfang anvender gensidigt forpligtende tids- og handleplaner i forbindelse med større godkendelsessager. Kun to af disse anvender dem konsekvent. En enkelt kommune prioriterer i stedet en løbende dialog. Det ses dog også, at den gensidige forpligtelse, som dermed også forpligter virksomhederne til at overholde deadlines, kunne være en hjælp i nogle kommuner. Som udgangspunkt vurderes

anbefalingen om brug af tids- og handleplaner som fremmende for dialogen mellem kommune og virksomhed, og det anbefales, at de anvendes i højere grad især i sager, hvor det drejer sig om at få virksomhederne til at overholde fristerne.

5.4 Brugen af BOM og administrative lettelser

Virksomhedsudvalg II har i deres rapport anbefalet, at det som opfølgning på de iværksatte digitaliseringstiltag bør evalueres, i hvilket omfang disse fører til forbedringer og lettelser hos myndigheder og virksomheder. En del af denne evaluering er allerede gennemgået i kapitel 4.6, men spørgsmålet om, hvorvidt ansøgninger og anmeldelser via BOM fører til forbedringer og lettelser hos kommunerne var en del af minievalueringen og derfor af rapporteret her.

Tolv af de tretten kommuner har fremsendt skriftlige svar om dette emne. Ud af de tolv kommuner modtager en enkelt kommune kun ansøgninger/anmeldelser fra virksomhederne via BOM i begrænset omfang, mens de øvrige interviewede kommuners virksomheder anvender BOM. En enkelt af kommunerne har ikke haft godkendelsessager endnu og har derfor ikke haft nogle virksomheder, der har anvendt BOM; men den pågældende kommunes virksomheder vil blive bedt om at søge gennem BOM.

Det er kun for en af kommunerne, at BOM opfattes som en administrativ lettelse. Den pågældende kommune ser det som en lettelse, at BOM hjælper virksomhederne med at besvare alle relevante emner i forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse. De øvrige kommuner oplever ingen administrative lettelser. Nogle af årsagerne til, at systemet ikke opfattes som en lettelse, er, at virksomhederne ikke svarer på alle spørgsmål inde i BOM, men medsender et bilag med beskrivelser. Svarene i BOM opleves ikke som fyldestgørende. Hermed går overblikket, som BOM skulle give, tabt. Endvidere oplever en kommune, at miljømedarbejderne anvender sagsbehandlingstid på at hjælpe virksomhederne med at indtaste information i systemet, hvilket øger administrationstiden.

Endvidere fremhæver tre kommuner, at det giver administrative udfordringer, at BOM ikke er integreret med deres øvrige systemer (her nævnes både ESDH-systemet, Geoviron og Structura), og at BOM og de øvrige systemer derfor opleves som separate systemer, der skal arbejdes i og opdateres.

Endvidere fremhæver kommunerne, at der er mange sider i BOM, hvor virksomheden blot skal klikke nej, før de relevante spørgsmål fremkommer. Det opfattes af kommunerne som uoverskueligt for sagsbehandlingen og gør den administrativt tungere. Kommunerne foreslår, at der tidligt i ansøgningen kunne være plads til, at ansøger beskriver tydeligt, hvad projektet går ud på. Dette vil give et bedre overblik.

Ti ud af de tolv kommuner, der har besvaret spørgsmål om BOM, oplever besværligheder med BOM. Besværlighederne går især på, at systemet er uoverskueligt (jf. ovenstående) samt at BOM ikke er gearret til, at der løbende indsendes revideret ansøgningsmateriale, hvilket gør, at både ansøger og sagsbehandler har store udfordringer med at holde styr på versioner og ændringer. Eksempelvis fremgår ansøgers ændringer i ansøgningsmaterialet ikke tydeligt, og sagsbehandler skal lede efter de nye oplysninger. Endvidere opleves det, at der er for mange fejlkilder i logningssystemet, eftersom systemets kodelister ikke er sorteret i forhold til sagstyper. Det giver for stor mulighed for at logge forkert på grund af de mange kodetyper med efterfølgende udfordringer med at få det rettet. Et forslag fra en af kommunerne er, at systemet kun giver mulighed for at vælge de relevante kodetyper for de enkelte sagstyper. Endvidere opleves det som administrativt tungt, at sagsbehandler gennem hele dialogen med virksomheden løbende skal logge ændringer i status inde i BOM.

I forhold til virksomhedernes oplevelser med BOM (set fra kommunens side) har to kommuner oplevet tilfredshed fra virksomhedernes side med BOM. Det er især store virksomheder, der er tilfredse. De øvrige kommuner oplever, at virksomhederne finder BOM svært at anvende, fordi der er mange ting, der skal tages stilling til. Det nævnes, at det er vanskeligt for virksomhederne at udfylde al informationen, og at virksomhederne let kommer ud ad en forkert tangent og dermed ikke får afgivet de rette oplysninger. Kommunerne oplever også fra virksomhederne, at det er vanskeligt at rette fejl i BOM; og virksomheden dermed risikerer at skulle starte ansøgningen på ny, hvis de indtaster forkert. Også konsulenter, der skal hjælpe virksomhederne, finder det svært og lidt uoverskueligt med de mange elementer, jf. kommunernes oplevelse.

Otte ud af de tolv kommuner, der har svaret skriftligt, oplever, at virksomheder indsender ansøgninger uden om BOM. Seks af disse kommuner afviser ansøgningerne og beder virksomhederne søge igen via BOM. Fire kommuner oplever ikke, at virksomheder indsender ansøgninger uden om BOM. En enkelt af disse kommuner har forhåndsdialogen med virksomheden uden om BOM, mens den egentlige ansøgning går gennem BOM.

To kommuner accepterer, hvis virksomhederne søger uden om BOM – med begrundelsen, at det er lettere for både virksomheder og kommune. En af kommunerne vurderer, at sagsbehandling afkortes/det administrative arbejde bliver lettere, samt at virksomhederne i højere grad indsender det rette materiale.

Otte kommuner har dialogen med virksomheder gennem BOM, men udveksler også mails og mødes med dem. Tre kommuner fremhæver, at de opdaterer status i BOM, men at de derudover kommunikerer med virksomhederne via mail. Fire kommuner kommunikerer udelukkende med virksomhederne via mail og møder.

Ovenstående svar bærer dog præg af, at BOM er nyt for kommunerne, samt at mange kommuner har relativt få godkendelsessager årligt og derfor ikke har brugt systemet ret meget endnu. To af de tolv kommuner, der svarede på spørgsmål om BOM i forundersøgelsen, har kun haft 1-2 godkendelsessager årligt, og en kommune har haft 1-3 godkendelsessager årligt. En af de kommuner, der har 1-2 godkendelsessager årligt, bemærker, at nogle år er der slet ingen. En kommune har 2-3 godkendelsessager årligt, og en anden svarer 3-5. Tre kommuner svarer henholdsvis 6 sager, 5-8 sager og 5-10 sager, og tre kommuner svarer ca. 10 sager. En enkelt kommune har 13-14 sager årligt. Rambøll vurderer, at der vil kunne gives et mere retvisende billede af fordele og ulemper ved BOM, når kommunerne og virksomhederne har anvendt systemet i flere år.

6. Anbefalinger til og justeringer af den fremadrettede regulering

Den tredje del af evalueringen sigter på at give informanterne mulighed for at komme med forslag til ændringer af tilsynsmodellen samt den fremtidige regulering af virksomheder. Analysen bygger på de input til forbedringer, som vi har indsamlet i de kvalitative interview, spørgeskemaundersøgelserne og ikke mindst i workshops. Analysen fokuserer på forslag til initiativer og forbedringer af tilsynsmodellen og ny virksomhedsregulering. Endvidere vil informationen fra nabotjekket af miljøtilsynsordningen anvendes til at kvalificere input fra interessenterne i form af, hvordan lignende tilsynsordninger er implementeret i andre lande og hvad der potentielt kan lade sig gøre.

6.1 Forslag til justeringer af tilsynsmodellen

Forslagene til justeringer af tilsynsmodellen har ikke til formål at lave om på princippet med en tilsynsmodel, eftersom det findes fordelagtigt at have en model, der hjælper med prioriteringen af tilsyn. Kommunerne har følgende forslag til justeringer af parametrene i tilsynsmodellen.

Justeringen af tilsynsmodellen baserer sig endvidere på en mere principiel diskussion, nemlig om risikoscoringsmodellen skal være en screeningsmodel med rum for fortolkning og myndigheders egen vurdering, eller om den skal være en model, som ikke kan fraviges. Som det er nu, viser evalueringen at kommunerne er usikre på, i hvor høj grad der er "fortolkningsfrihed" i lovgivningen, hvilket gør, at flere af parametrene opfattes som for statiske. Sammenlignes der med tilsynslovgivningen i andre lande (Sverige, Norge og Holland), er den danske lovgivning om miljøtilsyn mere detaljeret. I de øvrige lande er der i højere grad end i Danmark tale om rammelovgivning, der giver større råderum til lokale og regionale myndigheder til at indrette tilsynsindsatsen (med undtagelse af lovgivningen vedrørende IED-virksomheder). Endvidere er risikomodelleterne i disse tre lande mere decentralt styrede end i Danmark, således at de lokale myndigheder har autoritet til at fastlægge, hvordan den risikobaserede udvælgelse af virksomheder sker⁷. Dette kan tale for, at lovgivningen ikke skal detaljeres yderligere, men snarere suppleres med råderum for myndigheders egen vurdering. Det er en afvejning, som bør foretages, inden en justering af tilsynsmodellen foretages.

Endvidere er der en principiel diskussion, der handler om, hvorvidt der bør arbejdes med den samme model for kategori 1 og kategori 2 virksomheder, som anbefalet af Virksomhedsudvalg II, eller om man bør skele til en differentieret model, som den ses i flere af de lande, vi sammenligner os med. Virksomhedsudvalg II lagde vægt på, at der med den nye tilsynsmodel ikke blev udviklet to parallelle systemer til risikovurdering; et for IED-virksomheder og -husdyrbrug og et andet for resten. Ud over parameteren miljøledelse, som er belyst nedenfor, giver evalueringen ikke anledning til, at modellen grundlæggende laves om til en differentieret model.

Uagtet den fremadrettede model er der i evalueringen fremkommet forslag til justering af parametrene, som anbefalingerne nedenfor tager udgangspunkt i.

⁷ Rambøll (2017): Nabotjek af den danske miljøtilsynsmodel

6.1.1 De fem parametre i risikoscoringsmodellen

De fem parametre er genstand for forslag til justeringer, både i spørgeskemaundersøgelsen, i workshoppen og som resultat af forundersøgelsen.

I den eventuelle justering af parametrene bør det tages med i overvejelserne, at selvom miljøtilsynsbekendtgørelsen trådte i kraft i 2013, indeholdt bekendtgørelsen imidlertid en række overgangsbestemmelser, hvilket betyder, at reglerne i Miljøtilsynsbekendtgørelsen i perioden fra bekendtgørelsens ikrafttræden og frem til 1. november 2015 trådte trinvist i kraft. For scoringsmodellen betød dette, at tilsynsmyndigheden første gang den **30. juni 2013** anvendte de vægtede parametre i miljørisikovurderingen, jf. bilag 1, til at fastsætte en tilsynsfrekvens for hver virksomhed og hvert husdyrbrug i kategori 1a, undtagen ikke IE-husdyrbrug over 250 dyreenheder på bilag 1 til bekendtgørelse om miljøgodkendelse. For hver virksomhed og hvert husdyrbrug i kategori 1b, herunder ikke IE-husdyrbrug over 250 dyreenheder på bilag 1 til bekendtgørelse om miljøgodkendelse, anvendte tilsynsmyndigheden de vægtede parametre i miljørisikovurderingen, jf. bilag 1, til at fastsætte en tilsynsfrekvens første gang senest den **31. december 2013**. For hver virksomhed og hvert husdyrbrug i kategori 2 skulle tilsynsmyndigheden anvende de vægtede parametre i miljørisikovurderingen, jf. bilag 1, til at fastsætte en tilsynsfrekvens første gang senest den **1. november 2015**. Endvidere viste evalueringen i 2016⁸, at kendskabet til den nye tilsynsmodel samt erfaringerne med den på daværende tidspunkt var begrænsede i mange kommuner, hvor den endnu ikke var fuldt implementeret. Det betyder, at nogle kommuner på nuværende tidspunkt vil have begrænset erfaring med i hvert fald anvendelsen af de vægtede parametre for kategori 2-virksomheder og husdyrbrug. Det skal derfor tages med i overvejelserne, om kommunerne har haft for kort tid til at benytte parametrene på denne type virksomheder til, at en ændring ønskes. Omvendt har kommunerne haft 3 år til at anvende parametrene på kategori 1a og 1b virksomheder og husdyrbrug.

6.1.1.1 Miljøledelse, systematik og regelefterlevelse

Spørgeskemaundersøgelsen viste, at i forhold til forslag til justeringer af parameteren, oplever 10 kommuner det ikke som hensigtsmæssigt, at virksomheder og husdyrbrug uanset kategorisering skal risikobedømmes efter ens regler i denne parameter. Også i workshoppen blev det foreslået at overveje, om det er rimeligt, at IED-reglerne på tilsynsområdet i den nugældende tilsynsbekendtgørelse er videreført til også at gælde for alle øvrige virksomheder omfattet af kravet om regelmæssigt tilsyn, eller alternativt at fastsætte "simplere" tilsynsregler for ikke IED-virksomheder. Når der for alle bilag 1-virksomheder og husdyrbrug med BAT-konklusionerne kommer krav om miljøledelse, får disse virksomheder og husdyrbrug om få år automatisk scoren 1. Når miljøledelse således bliver et krav for IED-virksomheder og – husdyrbrug, bør det overvejes, om der er brug for en yderligere revision af parameteren, som handler om miljøledelse.

I forhold til en justering af parameteren oplever kommunerne, at det er vanskeligt at gøre brug af den fulde score for miljøledelse, primært på grund af kravene om dokumentation, certificeret miljøledelse og i nogen grad kravet om løbende forbedringer. Der anbefales derfor en **bedre beskrivelse/vejledning af, hvordan kommunerne kan give virksomheder og husdyrbrug en score 3**, og dermed belønne virksomheder og husdyrbrug, der gør en miljømæssig indsats. Den samme pointe blev endvidere fremført af kommunerne på workshoppen. Kommunerne foreslår blandt andet, at det skal være muligt at belønne en systematisk indsats, uden at den nødvendigvis er dokumenteret, eller generelt åbne op for en fleksibilitet i parameteren i forhold til at "belønne" virksomheder/landbrug som forsøger - med de midler de har - at gøre

⁸ PlanMiljø (2016): Evaluering af den nye tilsynsmodel

en indsats for miljø, begrænse forurening/affaldsproblemer osv. Endvidere efterlyser kommunerne hjælp til kommunikation med virksomheder/husdyrbrug om, hvad miljøledelse kan være.

6.1.1.2 Regelefterlevelse

En anbefaling på baggrund af input fra kommunerne (både i spørgeskemaundersøgelsen og på workshoppen) er at **overveje, hvorvidt mindre overtrædelser, som hurtigt bringes i orden, kan undgå at følge virksomhederne og husdyrbrugene i en periode svarende til frekvensen for basistilsyn (hhv. 3 eller 6 år)**. En konkret mulighed, der kan overvejes, er at give mulighed for på en objektiv måde at skelne mellem alvorlige og mindre alvorlige overtrædelser, hvor mindre alvorlige overtrædelser ikke bør følge virksomhederne og husdyrbrugene i perioden svarende til frekvensen for basistilsyn. Her er et forslag fra en kommune om at skelne mellem indskærpelser af administrativ karakter (f.eks. manglende logbog, manglende indsendelse af beredskabsplan) og overtrædelser af fysisk karakter (f.eks. manglende overdækning af kompost, manglende flydelag, manglende overholdelse af fodervilkår). Andre aspekter kunne også være, hvilken slags miljømæssig overtrædelse eller håndhævelse, der er tale om (ex. påbud, forbud, politianmeldelser), eller om det er en gentagende overtrædelse af samme forhold.

6.1.1.3 Håndtering og opbevaring af kemikalier og farligt affald for virksomheder, samt forhold, der har betydning for at forebygge forurening fra oplagret husdyrgødning

I forhold til parameteren håndtering og opbevaring af kemikalier og farligt affald for virksomheder, samt forhold, der har betydning for at forebygge forurening fra oplagret husdyrgødning anbefales det, på baggrund af kommentarer fra kommunerne, at **præcisere eller eksemplificere, hvad der forstås ved mindre mængder affald**. Mindst tre kommuner har lavet interne retningslinjer for dette, således at der sikres en ensretning blandt kommunens miljømedarbejdere. Disse retningslinjer varierer fra kommune til kommune, og en præcisering vil hjælpe til at sikre ensretning. Det er imidlertid vigtigt også at inddrage en vurdering af farligheden af de aktuelle kemikalier. Mindre mængder af et farligt stof kan have større sundheds- og miljømæssigt betydning end fx større mængder af et mindre skadeligt stof.

6.1.1.4 Emissioner til luft, jord og/eller vandmiljø samt husdyrbrugets størrelse

Under denne parameter er der forskellig praksis for, om støj indgår som en emission til luft, og om spildevand scores som en emission. Det anbefales derfor, at **det med fordel kan uddybes, om støj og spildevand skal indgå i risikovurderingen**.

6.1.1.5 Sårbarhed

I forhold til parameteren sårbarhed anbefales det, at **virksomhedernes og husdyrbrugenes risiko for at påvirke eksempelvis grundvandet, samt hvor påvirkeligt området er (eks. i forhold til lerlagets tykkelse over grundvandet) indarbejdes i sårbarhedsparameteren** og ikke blot afstanden til følsomme områder. Dette er for at sikre en større spredning i scoren i parameteren blandt virksomheder og husdyrbrug inden for samme kommune. Eksempelvis har mange kommuner OSD-områder (områder med særlige drikkevandsinteresser), hvormed alle virksomheder og husdyrbrug inden for dette område scorer 5 – uanset om der på virksomheden foregår aktiviteter, som potentielt kan give anledning til påvirkning af jord og grundvand, og uanset områdets påvirkelighed.

6.1.1.6 Øvrige justeringer af miljøtilsynsmodellen

Derudover er der fremkommet følgende forslag til justeringer af miljøtilsynsmodellen:

Nogle kommuner mener, at kategori 2 virksomheder og husdyrbrug, som kun får et basistilsyn hvert 6. år, er for sjældent til at bevare kontakt og dialog med virksomheden og husdyrbrug om miljøforhold, og **hyppigheden af disse tilsyn foreslås derfor øget**, såfremt virksomheder og husdyrbrug ikke trækkes ud til prioriteret tilsyn. Data fra 2017 fra DMA viste, at henholdsvis 18 % (kat. 1) og 21 % (kat. 2) af tilsynene udgjordes af prioriterede tilsyn. For kategori 2 virksomheder og husdyrbrug er det således 21 % af disse, der også får prioriteret tilsyn. Kommunerne har indtryk af, at virksomhederne er tilfredse med tilsynsbesøgene.

Differentiering mellem basistilsyn og prioriterede tilsyn fungerer ikke altid i praksis, idet mange kommuner eksempelvis gennemgår alt på virksomheden, selvom de er på prioriteret tilsyn. Det anbefales derfor at undersøge nærmere, **om differentieringen mellem basistilsyn og prioriteret tilsyn skal fastholdes, eller om der kan være mere flydende grænser for, hvilke typer af tilsyn kommunerne anvender**, som det ses i visse af vores nabolande. Det er en mulighed at skele til Irland, som anvender færre typer af tilsyn, eller Holland og Sverige, som ikke har regler om specifikke typer af tilsyn. Det skal dog nævnes, at der formelt er adgang til samme typer tilsyn i Sverige, Holland og Irland, som udføres i Danmark, men disse gennemføres i mere begrænset omfang. Det er kun i Danmark, at de forskellige typer af tilsyn er fastsat i reguleringen⁹. Endvidere foreslog nogle kommuner konkret at lade risikoscoren sætte en frekvens for fysisk tilsyn inden for en periode samt en frist for opfølgning ved konstaterede ulovligheder.

Evalueringen ikke belæg for at reducere antallet af fysiske tilsyn, i det kommunerne bemærker, at hvis virksomheder og husdyrbrug kun har basistilsyn hvert 6. år, opfattes dette som for sjældent, samt at virksomhederne og husdyrbrugene overordnet er tilfredse med frekvensen af tilsyn. Dette hindrer dog ikke et kontinuerligt fokus på at øge virksomhedernes egne indberetninger.

Endeligt kan det bemærkes, at listen over brancher, som er omfattet af regelmæssige tilsyn, foreslås revideret. Bl.a. nævnte kommunerne, at benzinstationer og maskinstationer (større forureningsrisiko end for autoværksteder, da disse også håndterer pesticider) burde være omfattet af kravet om regelmæssige tilsyn, mens garageanlæg for mere end 3 køretøjer ikke nødvendigvis bør være omfattet af kravet om regelmæssige tilsyn. En revision af de lister over virksomheder, der er omfattet af regelmæssige tilsyn, kan derfor overvejes. Det skal bemærkes, at kommunerne i henhold til miljøbeskyttelsesloven i dag over for disse typer af virksomheder og husdyrbrug har en forpligtigelse til at føre et aktivt tilsyn.

6.1.1.7 Digitale miljøtilsyn

Især på workshopen kom der forslag til, hvordan et miljøtilsyn kan se ud i fremtiden. Der er ikke deciderede anbefalinger til et fremtidigt miljøtilsyn, men i højere grad nogle tanker om, hvad et fremtidigt miljøtilsyn kan indeholde.

Allerede i dag er Danmark længere fremme med digitalisering end lande som Sverige, Holland og Irland, grundet brugen af den centrale digitale platform DMA. Irland har også en digital platform, men med færre oplysninger end den danske¹⁰. Workshopen afdækkede en forventning hos kommunerne om, at miljøtilsyn om 10-20 år på nogle områder kan foregå mere digitalt. Et konkret forslag til, hvad et fremtidigt digitalt tilsyn kan indeholde, er muligheden for at gennemføre dele af tilsyn (overvågning af markstakke, overvågning af gyllebeholdere etc.) ved

⁹ Rambøll (2017): Nabetjek af den danske miljøtilsynsmodel

¹⁰ Rambøll (2017): Nabetjek af den danske miljøtilsynsmodel

hjælp af droner. Det er i den forbindelse væsentligt, at et tilsyn med droner foretages i tæt samspil med landmændene, samt at det er en løsning, som landmændene også ønsker.

Det er dog vigtigt at sikre, at det digitale miljøtilsyn ikke erstatter den menneskelige kontakt, men bliver et supplement til dette. I den forbindelse er det muligt at lade sig inspirere af Holstebro Kommune, som har udviklet en digital løsning *Holstebro Farmers*. Løsningen er opstået ud fra et ønske om at sikre øget synlighed og gøre det nemmere for landmændene at komme i kontakt med kommunen.

I forbindelse med den øgede digitalisering kan der være behov for at videreudvikle DMA, således at kommunerne kommer ud til husdyrbrugene med et system/en app, der taler sammen med DMA (i stil med mobilt tilsyn, som Geokon tilbyder). Nogle kommuner påpeger dog, at det er et økonomisk spørgsmål, om et sådant system er en mulighed.

Workshoppen afdækkede også et forslag om, at det bør være muligt at udvikle en teknologisk løsning, som kan erstatte logbogen. Disse finder flere landmænd - ifølge kommunerne - besværlige. Løsningen kunne anvendes på landmændenes smartphone og fungere således, at landmændene kan tage billeder af eksempelvis overdækning af gyllebeholder, geotagge disse billeder og indsende denne dokumentation til kommunerne.

6.2 Forslag til justeringer af den fremadrettede regulering

I selve evalueringen var kommunernes fokus på justeringer af den fremadrettede regulering primært på BOM. BOM fungerer endnu ikke optimalt og har endvidere effekt på kommuners og virksomheders oplevelse af samtidighedsbestemmelserne og godkendelsesproceduren i branchebekendtgørelsen for maskinværksteder.

Det anbefales derfor at **arbejde med at gøre BOM mere brugervenlig og simpel**. Kommunerne oplever, at virksomhederne og de selv har vanskeligt ved at navigere i BOM. Endvidere opleves det som en udfordring, at det er vanskeligt at rette fejl i BOM. Kommunerne kommer med følgende konkrete forslag til forbedringer:

- Bedre brugervenlighed:
 - Færre gentagelser af det samme spørgsmål. Når der eksempelvis er VVM eller spildevandsansøgning tilknyttet en miljøgodkendelsesansøgning, skal virksomheden svare på spørgsmål om støj og spildevand flere gange. Et konkret forslag er at samle spørgsmålene i én rubrik inden for et givent emne, når der er flere typer af ansøgninger tilknyttet en miljøgodkendelsesansøgning.
 - Bedre hjælpetekster, specielt til ansøger, så det i højere grad sikres, at ansøger ikke kører ud ad et forkert spor.
 - Mulighed for at åbne forskellige vinduer, alt efter hvilken ansøgning/type af virksomhed, der er tale om.
 - Farvekoordinerede felter/knapper, der hjælper ansøger bedre på vej.
- Bedre mulighed for at indsende mindre rettelser, ændringer til ansøgningen eller supplerende oplysninger, uden at hele ansøgningen skal gensesendes.
- Mere specifikke ansøgninger og flere adskilte ansøgninger, så VVM, spildevand, udvidelse af virksomhed og byggeri ikke er i samme ansøgning.

På workshoppen blev følgende input til den fremadrettede virksomhedsregulering endvidere fremhævet:

Der er et stigende behov for at fokusere på cirkulær økonomi og dermed få bedre styr på materialestrømme og affaldsstrømme. Affald skal gerne ende ud med at blive et produkt, eller at der er en godkendt modtager af restprodukter fra virksomhedernes produktion.

Det anbefales endvidere at øge fokus på affaldshåndtering og koordinering af tilsynsindsats på virksomheder, hvor Miljøstyrelsen er myndigheden for virksomhedens miljøforhold, mens kommunen er myndighed for spildevandsafledning og affaldshåndtering. Workshopen af-dækkede, at kommunerne og MST Virksomheder deler en oplevelse af, at det ikke er entydigt, hvem der har ansvar for hvad ift. affald. I praksis betyder det, at det i højere grad skal uddybes fx i en vejledning, hvor ansvaret for affaldshåndtering ligger.

Det kan være en udfordring fremover at sikre, at miljøstandarderne i omgivelserne bevares som påpeget af Virksomhedsudvalget. Flere industrivirksomheder etablerer sig i Danmark, og det ses som en udfordring for graden af forurening, at der potentielt kommer flere (forurenende) virksomheder til Danmark. De har som udgangspunkt ikke detaljeret kendskab til dansk lovgivning og skal have mere vejledning end øvrige. Et andet væsentligt aspekt er, at udenlandsk ejede virksomheder ofte har et ønske om at modtage et påbud eller indskærpelser for at få ejerne til at stille de nødvendige ressourcer og midler til rådighed. Desuden vil mere arbejde fremover vil blive varetaget af robotter med mulighed for døgnproduktion i større udstrækning, og det kan potentielt blive en udfordring med mere industri samt støjforurening fra virksomheder, der producerer i døgn drift.

Sluttelig var der et ønske om, at store husdyrbrug, som i stigende grad ligner industri, kunne få udarbejdet branchevejledninger i stil med dem, der eksempelvis er udarbejdet for jern- og metalindustrien.

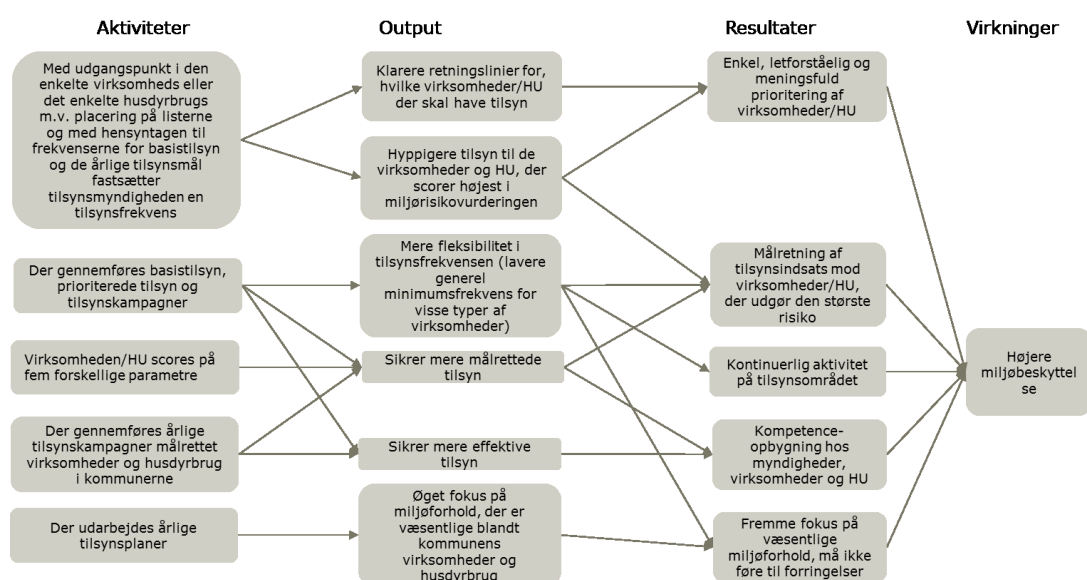
Bilag 1. Metode

Evalueringen af centrale anbefalinger fra Virksomhedsudvalg II, ny tilsynsmodel samt ny anmeldelseordning og digitalisering mv. er kendetegnet ved en høj grad af kompleksitet. Evalueringen blev på denne baggrund designet således, at en minievaluering/foranalyse dannede grundlag for det videre evalueringsdesign. I evalueringen har vi taget udgangspunkt i en forandringsteori for henholdsvis tilsynsordningen, den nye anmeldelseordning og digitaliseringsinitiativerne.

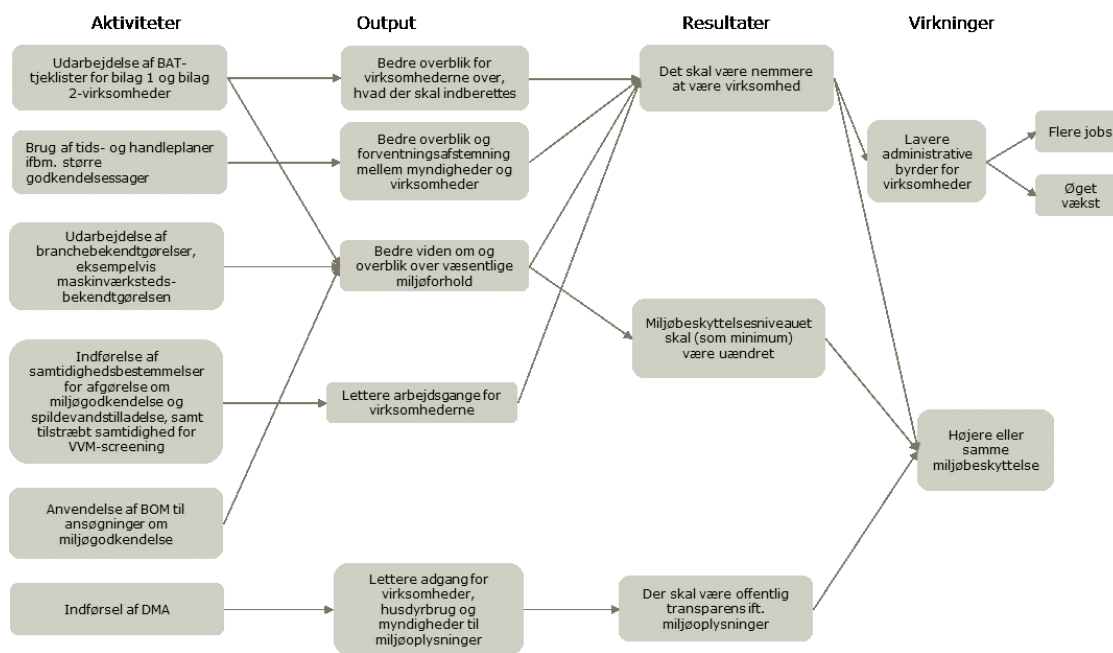
Forandringsteorien – eller effektkæden – for hvert af områderne er præsenteret nedenfor. De illustrerer, hvordan ordningerne i teorien forventes at skabe effekter på kort og lang sigt. Evaluatoren undersøgte derefter, hvorvidt ordningerne anvendes på en måde, så disse effekter er opnået eller kan forventes opnået fremadrettet.

Nedenfor ses forandringsteorien først for den nye tilsynsmodel, og dernæst for ny anmeldelseordning og digitaliseringsinitiativer.

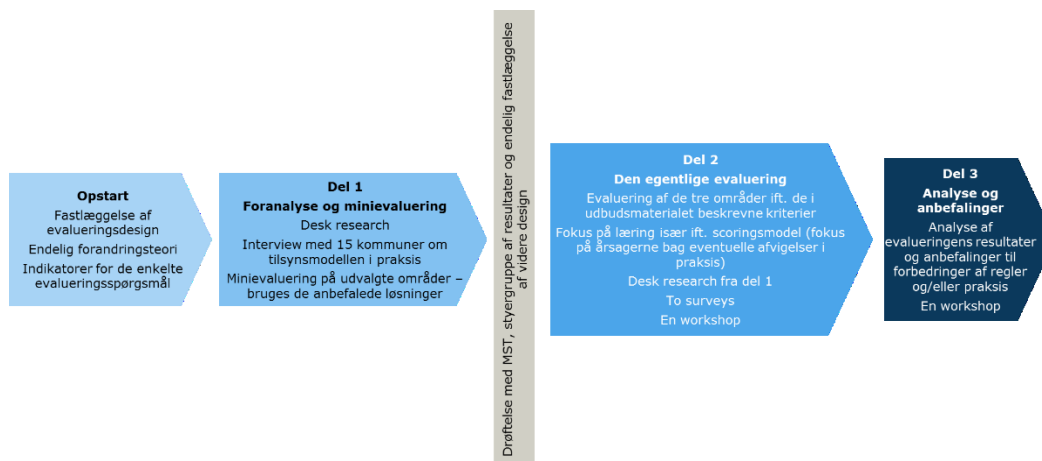
Figur 80 Forandringsteori for ny tilsynsmodel

Figur 81 Forandringsteori for ny anmeldeordning og digitaliseringsinitiativer

Det overordnede design for evalueringen er skitseret i figuren nedenfor.

I det følgende vil de enkelte elementer blive gennemgået.

Forundersøgelse

Forundersøgelsen er gennemført primært med udgangspunkt i interview med kommunerne. Informationen fra disse interview er krydstjekket dels med data fra Digital MiljøAdministration (DMA) vedrørende kommunernes indberetninger i fagsystemerne og dels med de miljøtilsynsplaner, der er tilgængelig på kommunernes hjemmesider. Vi har gennemført 15 interview med kommuner.

Kommunerne til interview er blevet udvalgt ud fra følgende kriterier:

- Geografisk placering – en geografisk spredning af kommuner i Danmark er sikret.
- Husdyrbrug – vi har udvalgt kommuner således at både store og små husdyrbrug er repræsenteret.

- Industri – vi har udvalgt kommuner med forskellige former for erhvervsstruktur, der sikrer, at både store og små industrivirksomheder er repræsenteret.
- Brug af fagsystem – en jævn fordeling af kommuner, der anvender hhv. Structura og Geoenviron til indsamling, bearbejdning og administration af miljødata er tilstræbt.

Nedenfor ses en oversigt over de interviewede kommuner.

Figur 82: Oversigt over interviewede kommuner

	Kommune	Dato for interview
1	Gladsaxe Kommune	4. oktober 2017
2	Horsens Kommune	9. oktober 2017
3	Favrskov Kommune	9. oktober 2017
4	Viborg Kommune	9. oktober 2017
5	Køge Kommune	11. oktober 2017
6	Fredensborg Kommune	11. oktober 2017
7	Helsingør Kommune	13. oktober 2017
8	Hillerød Kommune	13. oktober 2017
9	Tønder Kommune	16. oktober 2017
10	Herning Kommune	16. oktober 2017
11	Svendborg Kommune	19. oktober 2017
12	Langeland Kommune	19. oktober 2017
13	Middelfart Kommune	19. oktober 2017
14	Kalundborg Kommune	26. oktober 2017
15	Vordingborg Kommune	26. oktober 2017

Vi har drøftet følgende emner med kommunerne:

- Miljøtilsynsplan
- Håndteringen af forskellige typer af tilsyn
- Tilsynsplanlægning, miljørisikovurdering og scoringsmodel
- Offentliggørelse og indberetning

Konklusionen på forundersøgelsen blev, at kommunernes praksis i høj grad følger regelsættet i bekendtgørelsen. På baggrund af denne konklusion var det anbefalingen, at evalueringen gennemføres som en klassisk evaluering, hvor de udvalgte, centrale anbefalinger fra Virksomhedsudvalg II, ny tilsynsmodel samt ny anmeldeordning og digitaliseringsløsninger evalueres med udgangspunkt i de oprindelige hensigter med de nye ordninger. Dog var der udfordringer især omkring brugen af scoringsmodellen. Foranalysen afdækkede dermed, at brugen af denne og forslag til nye parametre derfor burde afdækkes yderligere i den egentlige evaluering. Denne del af den egentlige evaluering har dermed også haft fokus på læring og på at opsamle viden om, hvordan risikoscoren bedre kan understøtte udvælgelsen af virksomheder og husdyrbrug til tilsyn. Evalueringens fokus har dermed ikke alene været det i lovgivningen beskrevne regelsæt, men i høj grad også en kvalitativ vurdering i forhold til hvorfor de givne kommuner har ageret som de har, og hvilken læring der kan trækkes ud af disse eksempler.

Minievaluering

Baseret på interview med 13 kommuner samt tilgængelige evalueringer og rapporter, har vi gennemført minievalueringen. Evalueringen har haft til formål at vurdere kommunernes arbejde og erfaring med:

- At effektivere tilsynskampagner
- At fastlægge, hvad der er BAT, herunder brug af BAT-tjeklister og andre værktøjer
- At udarbejde gensidigt forpligtende tids- og handleplaner i visse godkendelsessager
- Hvorvidt ansøgninger/anmeldelser via BOM har medført forbedringer og lettelser i kommunen

De følgende evalueringer og rapporter er anvendt i tillæg til interview med kommunerne:

- Miljøministeriet (2014): BAT-eksempler og tjeklister på tværs af brancher
- Rambøll (2017): BAT redegørelser for Bilag 2 virksomheder

Evaluering af tilsynsbekendtgørelsen, ny anmeldeordning og digitalisering

Evalueringen er gennemført med udgangspunkt i følgende fem mål (opstillet i anbefalingerne fra Virksomhedsmål II) og tre visioner:

Tilsynsmodel

4. Prioriteringen af virksomheder skal være enkel, letforståelig og give mening for både virksomheder og myndigheder.
5. Der skal prioriteres ud fra en vurdering af både miljø- og sundhedsmæssige risici (herunder beliggenhed) og virksomhedernes og husdyrbrugenes egen miljøindsats. Hensigten er, at tilsynsindsatsen skal målrettes de virksomheder, der udgør den største risiko.
6. Den nye tilsynsmodel skal fremme fokus på de væsentlige miljøforhold, og den må ikke føre til miljøforringelser
7. Tilsynsmodellen skal sikre kontinuerlig aktivitet på tilsynsområdet, og det skal være muligt at følge op på og evaluere tilsynsindsatsen.
8. Tilsynsmodellen skal bidrage til kompetenceopbygning hos myndigheder, virksomheder og husdyrbrug.

Anmeldeordning og digitaliseringsinitiativer

4. Det skal være nemmere at være virksomhed
5. Miljøbeskyttelsesniveauet skal være uændret
6. Der skal være offentlig transparens ift. miljøoplysninger

Med andre ord betyder det, at der er fokus på relevansen af tilsynsmodellen, ny anmeldeordning og digitaliseringsinitiativer samt resultaterne af disse, og om der er solide tegn på, at de mere langsigtede effekter (virkninger) ser ud til at kunne opnås.

Evalueringen bygger på information fra de kvalitative interview i forundersøgelsen, relevante evalueringer og studier, to spørgeskemaundersøgelser (en med kommuner og en med virksomheder/husdyrbrug) samt en workshop med kommuner.

Følgende **litteratur** er anvendt i evalueringen:

- Miljøministeriet (2011): Rapport fra Virksomhedsudvalg II
- Rambøll Management Consulting (2017): Nabolik af miljøtilsyn
- PlanMiljø (2016): Evaluering af den nye tilsynsmodel (miljøtilsynsmodellen)
- PlanMiljø (2016): Minievaluering af maskinværkstedsbekendtgørelsen
- Deloitte (2012): Baseline-måling af ny anmeldeordning og digitale tiltag
- Kommunernes hjemmesider omhandlende miljøtilsyn
- Relevante spørgeskemaer og evalueringsspørgsmål fremsendt af Miljøstyrelsen

Endvidere er data fra Digital MiljøAdministration (DMA) inddraget i evalueringen.

Spørgeskemaundersøgelserne er gennemført dels med kommunerne, og dels med virksomheder og husdyrbrug.

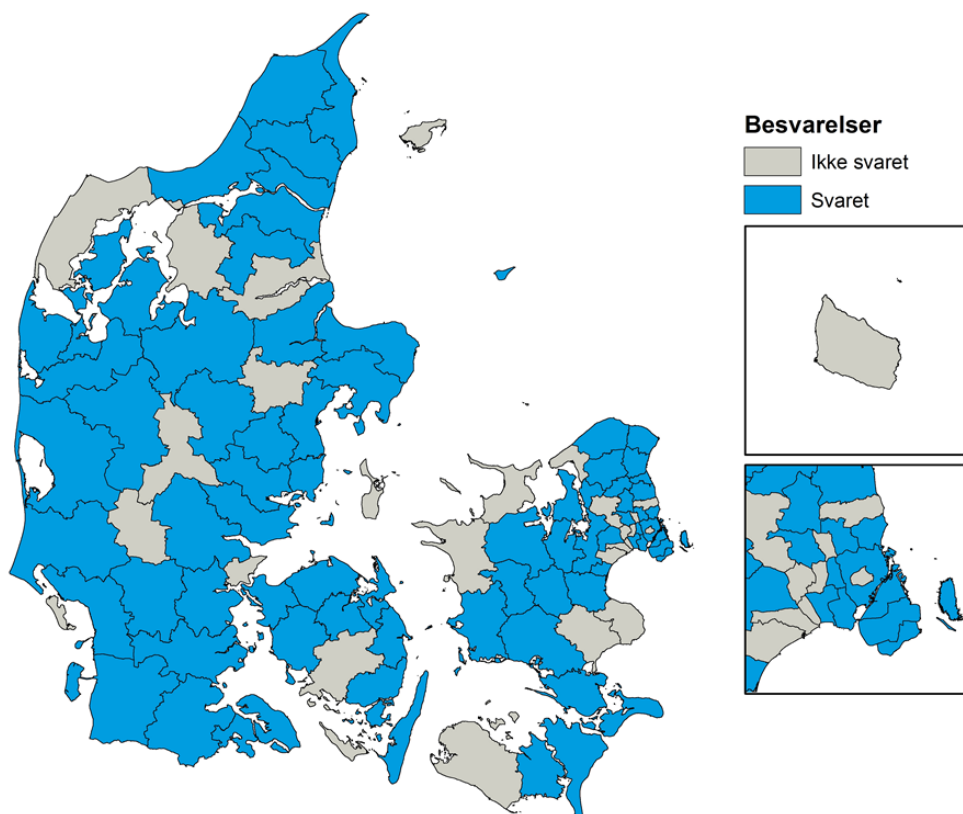
Alle 98 kommuner har modtaget spørgeskemaet. 75 kommuner samt MST Virksomheder har svaret, hvilket giver en svarprocent på 78. Vi har sikret svar fra et bredt udsnit af kommunerne fordelt på følgende parametre:

- Geografisk beliggenhed
- Antallet af henholdsvis husdyrbrug og virksomheder i kommunen
- Brug af fagsystem (Geoenvirom, Structura eller intet fagsystem)

Da der er flere kommuner i eksempelvis Jylland end på Fyn, samt at de fleste kommuner anvender Geoenvirom, har vi taget højde for disse forskelle i vurderingen af kommunefordelingen. Vi har løbende fulgt op hos kommunerne, så en bred fordeling af kommuner på ovenstående parametre er sikret. Konkret har vi udsendt en skriftlig opfølgingsmail samt været i telefonisk kontakt med kommunerne.

Nedenstående kort illustrerer fordelingen af de kommuner, der har svaret på spørgeskemaet. De kommuner, der har svaret, er markeret med blå.

Figur 83 Oversigt over kommuner, der har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen (blå=deltaget)

Vi har endvidere sendt spørgeskemaet til 200 virksomheder og husdyrbrug. Samlet har 9 procent af virksomhederne og husdyrbrugene har svaret, fordelt på 64 % virksomheder og 36 % husdyrbrug. Vi har telefonisk fulgt op hos de udvalgte virksomheder og husdyrbrug, ligesom de har modtaget en skriftlig påmindelse. Den lave svarprocent er forventelig og acceptabel, i det svarene primært vil blive brugt i analysen til at underbygge eller udfordre svarene fra kommunerne. Ved den telefoniske opfølgning har virksomhederne eller husdyrbrugene, hvis de har angivet en grund til manglende svar, ofte enten ikke ønsket at deltage uden at specifi-

cere dette nærmere, eller tilkendegivet at de var udmærket tilfredse med tilsynet og ikke havde noget at tilføje (og dermed ikke ønskede at bruge tiden på at deltage).

Vi har anvendt data fra DMA til at udvælge i alt 200 virksomheder og husdyrbrug (vi har tilstræbt at udvælge halvt af hvert, altså 100 virksomheder og 100 husdyrbrug) efter følgende kriterier:

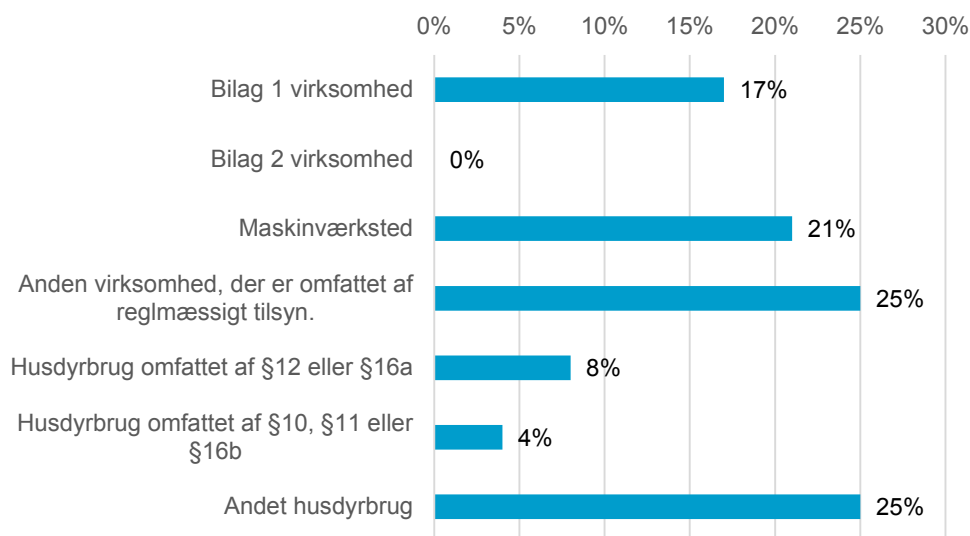
- 50 virksomheder/husdyrbrug i kategori 1a (basistilsyn hvert 3. år)
- 50 virksomheder/husdyrbrug i kategori 1b (basistilsyn hvert 3. år)
- 100 virksomheder/husdyrbrug i kategori 2 (basistilsyn hvert 6. år)

Vi har udvalgt virksomheder og husdyrbrug ved brug af følgende kategorier fra DMA:

- Virksomheder omfattet af godkendelsesbekendtgørelsen bilag 1 [kategori 1a]
- Fjerkræhold godkendt efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §12 eller godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1 [kategori 1a]
- Slattevin godkendt efter husdyrgodkendelseslovens §12 eller godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1 [kategori 1a]
- Sohold godkendt efter husdyrgodkendelseslovens 12 eller godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1 [Kategori 1a]
- Maskinværksteder - Virksomheder omfattet af maskinværkstedsbekendtgørelsen [kategori 1b]
- Virksomheder omfattet af godkendelsesbekendtgørelsens bilag 2 (minus dambrug) [kategori 1b]
- Husdyrbrug efter Miljøbeskyttelseslovens §33 eller Husdyrgodkendelseslovens §11 og 12 (ikke IE-husdyrbrug) [kategori 1b]
- Virksomheder omfattet af brugerbetalingsbekendtgørelsens bilag 1 [kategori 2]
- Renserier - Virksomheder omfattet af bekendtgørelsen om etablering og drift af renserier [kategori 2]
- Autoværksteder - Virksomheder omfattet af autoværkstedsbekendtgørelsen [kategori 2]
- Dyrehold omfattet af brugerbetalingsbekendtgørelsen, undtagen pelsdyr [kategori 2]
- Husdyrbrug efter husdyrgodkendelseslovens § 3, er husdyrbrug med mere end 3 DE [kategori 2]

I figuren nedenfor ses en oversigt over de typer af virksomheder og husdyrbrug, der har svaret på spørgeskemaundersøgelsen.

Figur 84: Typer af virksomheder og husdyrbrug, der har svaret på spørgeskemaundersøgelsen

Endvidere har vi inddraget resultaterne fra workshoppen med kommunerne, i form af input til den nuværende tilsynsmodel. På workshoppen blev de mulige lærings- og forbedringspunkter, der var identificeret i foranalysen drøftet, og der blev genereret nye lærings- og forbedringspunkter.

Anbefalinger til og justering af den fremadrettede regulering

Den tredje del af evalueringen sigter på at give informanterne mulighed for at komme med forslag til ændringer af tilsynsmodellen samt den fremtidige regulering af virksomheder. Denne fase bygger på evalueringens resultater, samt på input fra workshoppen med kommuner. Igennem evalueringen har vi både i de kvalitative interview samt i surveys givet respondenterne mulighed for at komme med input til forbedringer. Endvidere har læringspunkter og anbefalinger til justeringer været en del af drøftelserne i ovenstående workshop.

Bilag 2. Spørgeskemaer

Bilag 2.1 Spørgeskema til kommuner

	Spørgsmål	Kategorier
Introduktion		
<p>Miljøstyrelsen gennemfører i samarbejde med konsulentfirmaet Rambøll en evaluering af miljøtilsynsmodellen (både industri og husdyrbrug), ny anmeldeordning for virksomheder og en række digitaliseringsinitiativer. Vi har brug for jeres synspunkter, og vi håber, at I vil tage jer tid til at besvare spørgeskemaet.</p>		
<p>Spørgeskemaet vil tage ca. 20-30 minutter at udfylde. Svarene vil indgå i den endelige evaluering, men i en anonymiseret form.</p>		
<p>Du kan gå frem og tilbage i spørgeskemaet ved at bruge pilene nederst på siden. Hvis du er nødt til at holde en pause mens du er i gang med spørgeskemaet, kan du lukke vinduet. Dine foreløbige svar vil være gemt.</p>		
<p>På forhånd tak for din deltagelse!</p>		
<p>Nedenfor kan du læse lidt baggrund om evalueringen, hvis du ikke fik det læst i mailen. Eller gå videre for at påbegynde spørgeskemaet.</p>		
<p>I 2010 nedsatte den daværende Miljøminister det såkaldte Virksomhedsudvalg II. Udvalget bestod af repræsentanter fra Miljøministeriet, Finansministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet, KL, DI, Dansk Erhverv, Landbrug & Fødevarer og Danmarks Naturfredningsforening og havde til formål at komme med anbefalinger til forenklinger og forbedringer inden for miljøgodkendelse og tilsyn med virksomheder og husdyrbrug, som kunne gennemføres inden for en relativ kort tidshorizont. Det udmøntede sig i en række anbefalinger og fem overordnede mål. Det er disse mål, vi nu evaluerer på:</p>		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Modellen til udvælgelse af virksomheder/husdyrbrug, der skal have tilsyn, skal være enkel, letforståelig og give mening for både virksomheder, husdyrbrug og myndigheder. 2. Der skal prioriteres ud fra en vurdering af både miljø- og sundhedsmæssige risici (herunder beliggenhed) og virksomhedernes og husdyrbrugenes egen miljøindsats. Hensigten er, at tilsynsindsatsen skal målrettes de virksomheder/husdyrbrug, der udgør den største risiko. 3. Den nye tilsynsmodel skal fremme fokus på de væsentlige miljøforhold, og den må ikke føre til miljøforringelser 4. Tilsynsmodellen skal sikre kontinuerlig aktivitet på tilsynsområdet, og det skal være muligt at følge op på og evaluere tilsynsindsatsen. 5. Tilsynsmodellen skal bidrage til kompetenceopbygning hos myndigheder, virksomheder og husdyrbrug. 		
<p>Fra 1. januar 2016 har alle virksomheder, der er omfattet af bilag 1 og bilag 2 i godkendelsesbekendtgørelsen, skullet søge om miljøgodkendelse via den digitale selvbetjening, Byg og Miljø (BOM). Maskinværksteder skal anmelde sig via Byg og Miljø, før de etablerer, udvider eller ændrer produktionen. Fra 1. maj 2016 skal myndighederne offentliggøre oplysninger om miljøgodkendelser og miljøtilsyn via en fælles portal Digital Miljøadministration (DMA), så miljøoplysningerne bliver tilgængelige for myndigheder, borgere, virksomheder og hus-</p>		

dyrbrug. Der er udarbejdet tre visioner for den nye anmeldeordning og digitaliseringsinitiativerne, som vi evaluerer ordningen og initiativerne op imod:

1. Det skal være nemmere at være virksomhed
2. Miljøbeskyttelsesniveauet skal være uændret
3. Der skal være offentlig transparens ift. miljøoplysninger

	1. Navn, kommune og stilling i kommunen	
--	---	--

EVALUERING AF NY TILSYNSMODEL, IMPLEMENTERET VED TILSYNBEKENDTGØRELSEN

Mål 1: Prioriteringen af virksomheder og husdyrbrug skal være enkel, letforståelig og give mening for både virksomheder, husdyrbrug og myndigheder

Her spørges ind til frekvensen

	1. Synes du, at der føres et passende antal tilsyn med de virksomheder og husdyrbrug, som din kommune er myndighed for?	Ja, altid Ja, som oftest Nej, sjældent Nej, aldrig
	2. Er det dit indtryk, at virksomhederne og husdyrbrugene er tilfredse med det antal tilsyn, som kommunen fører?	Ja, altid Ja, som oftest Nej, sjældent Nej, aldrig
	3. Taler I med virksomhederne og husdyrbrugene om, hvorfor I kommer på tilsyn med den hyppighed, I nu kommer med?	Ja, altid Ja, som oftest Nej, sjældent Nej, aldrig
	4. Bruger du dit fagsystem til at fastlægge en tilsynsfre-	Ja, altid Ja, som oftest

	kvens?	<p>Nej, sjældent Nej, aldrig</p> <p>Hvis "Nej, sjældent" eller "Nej, aldrig", hvad bruger du så? Jeg/vi bruger et regneark i stedet Jeg/vi udvælger virksomheder og husdyrbrug til tilsyn alene på grundlag af mit/vores kendskab til dem Andet, beskriv venligst</p>
<p>Mål 2: Der skal prioriteres ud fra en vurdering af både miljø- og sundhedsmæssige risici (herunder beliggenhed) og virksomhedernes og husdyrbrugenes egen miljøindsats. Hensigten er, at tilsynsindsatsen skal målrettes de virksomheder og husdyrbrug, der udgør den største risiko.</p>		
<p>Her spørges ind til parametrene i scoringsmodellen</p>		
<p>Tilsynsplanlægning, miljørisikovurdering og scoringsmodel</p>		
	Er hyppigheden for et basistilsyn passende?	<p>Ja Nej Hvorfor ikke [fritekst] Ved ikke</p>
Vi spørger nu ind til risikoscoren, som du anvender til at finde ud af, hvilke virksomheder og husdyrbrug, der skal have tilsyn, ud over basistilsyn	5. Er det din vurdering, at du på baggrund af risikovurderingen udvælger de virksomheder og husdyrbrug, som har det største behov for tilsyn?	<p>Ja, altid Ja, som oftest Nej, sjældent Nej, aldrig</p> <p>Hvis "Nej, sjældent" eller "Nej, aldrig": Hvad er grunden hertil? Der er tale om virksomheder og husdyrbrug, hvor der ikke er noget at håndhæve Vi har mange IED-virksomheder og -husdyrbrug, der scorer højt, og vi kommer derfor sjældent på 1b virksomheder/husdyrbrug Vores erhvervsfordeling i kommunen gør, at vi kun når ud til husdyrbrug eller virksomheder Det er vanskeligt at opnå en differentiering i scoren, så mange virksomheder og husdyrbrug har samme score Andet, uddyb venligst _____</p>

		<p>Hvis "Nej, sjældent" eller "Nej, aldrig": Hvad gør du/I for at udvælge de virksomheder og husdyrbrug, der efter din/jeres mening har det største behov for tilsyn?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jeg ændrer scoringen af de 5 parametre • Jeg udtager virksomheden eller husdyrbruget til tilsyn alligevel • Jeg flytter virksomheden eller husdyrbruget længere op på prioriteringslisten • Jeg gør ikke noget • Andet, uddyb venligst _____
<p>Når følgende er gennemført:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Risikovurdering 2) Den vægtede risikoscore er beregnet 3) Prioriteringslisterne for kategori 1a, 1b og 2, med dem, der scorer højest, placeret øverst 	<p>6. Bruger I fagsystemets liste (fremkommet på baggrund af prioriteringslisterne, årsmålene og frekvensen for basistilsyn), når I skal fastlægge, hvilke virksomheder og husdyrbrug, der skal have ekstra tilsyn ud over basistilsynet?</p>	<p>Ja, vi bruger udelukkende fagsystemets liste Sikrer det, at I udfører tilsyn med de virksomheder og husdyrbrug, hvor det giver mest miljømæssig værdi?</p> <p>Ja Nej</p> <p>Ja, vi tager udgangspunkt i fagsystemets liste, men supplerer med egen faglig vurdering af tilsynsbehov og/eller kendskab til virksomheder/husdyrbrug i vores kommune. Hvorfor: Det er kun delvist de rette virksomheder og husdyrbrug, der udvælges Andet, beskriv venligst _____</p> <p>Nej, vi bruger ikke fagsystemets liste Hvorfor: Det er ikke de rette virksomheder og husdyrbrug, der udvælges Andet, beskriv venligst _____</p>
	<p>7. Hvornår risikovurderer du virksomheden og husdyrbruget på ny?</p>	<p>Efter alle tilsyn – og hermed også efter §9 Efter planlagt tilsyn (basis og prioriteret) Kun efter administrative tilsyn Kun efter fysiske tilsyn</p>
<p>Vi vil nu spørge ind til de parametre, som er fastsat i Miljøtilsynsbekendtgørelsen med henblik på at identificere de virksomheder og husdyrbrug, hvor der er størst miljømæssig og sundhedsmæssig risiko, under hensyntagen til virksomheders og husdyrbrugs egen miljøindsats.</p>		
<p>Miljøledelse, systematik og miljøforbedringer indgår som parameter for sandsynligheden for, at der sker en forurening</p>		
	<p>8. Angiv, for hvilke typer af</p>	<p>Kategori 1a</p>

	virksomheder I finder, at miljøledelse m.v. kan anvendes som mål for sandsynligheden for, at der sker en forurening?	Kategori 1b Kategori 2 Ingen
	9. Angiv, for hvilke typer af husdyrbrug I finder, at miljøledelse m.v. kan anvendes som mål for sandsynligheden for, at der sker en forurening?	Kategori 1a Kategori 1b Kategori 2 Ingen
	10. Bruger du alle tre kategorier (1, 3 og 5), når du skal vurdere miljøledelse, systematik og miljøforbedringer?	I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke Ved ikke Hvis "I nogen grad", "i mindre grad" eller "slet ikke", hvad skyldes det? Jeg ved ikke, hvad det vil sige at have et certificeret system Jeg har ikke dokumentation for miljøforbedringer Dokumentation opfattes i den forbindelse som: Formel miljømålsætning og mål for miljøarbejdet "Uformel" dokumentation, hvor virksomhedernes/husdyrbrugenes målsætninger og miljøforbedringer er løseligt skrevet ned Jeg kan ikke vurdere, om forbedringerne er løbende Andet, uddyb venligst _____
	11. Har du forslag til justering af parameteren?	[fritekst]
	Regelefterlevelse	

<p>En håndhævelse følger en virksomhed/ husdyrbrug i tidsperioden svarende til frekvensen for et basistilsyn</p>	<p>12. Finder I dette passende ud fra en miljømæssig vurdering:</p>	<p>I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke Ved ikke</p> <p>Hvis "I mindre grad" eller "Slet ikke": Hvorfor er det ikke passende? Perioden, hvormed håndhævelsen følger virksomheden/HU, er for lang Vi ønsker at kunne differentiere mellem alvorlige og mindre alvorlige overtrædelser Bringes en overtrædelse i orden hurtigt (eksempelvis inden for et par dage) bør håndhævelsen ikke følge virksomheden/HU hele tidsperioden Andet, beskriv venligst _____</p>
	<p>13. Bruger I af og til henstillinger/aftaler?</p>	<p>Ja <i>[Flere svar mulige]</i> Når overtrædelsen er af beskeden karakter Når overtrædelsen er beskeden og hurtigt bringes i orden inden for en aftalt tidsperiode Når vi vurderer, at det bedst fremmer dialogen med virksomheder og husdyrbrug Fordi en håndhævelse iflg. risikoscoringsmodellen følger virksomheden/HU i tidsperioden svarende til basistilsyn, og det vurderes som urimeligt Andet, uddyb venligst</p> <p>Nej Ved ikke</p>
	<p>14. Hvordan registrerer I reaktioner og håndhævelser, hvis I på samme tilsyn observerer flere lovovertrædelser, som bliver påtalt?</p>	<p>Vi registrerer alle givne reaktioner og håndhævelser som én samlet lovovertrædelse pr. tilsyn Vi registrerer alle givne reaktioner og henstillinger som en reaktion/henstilling for hver konstateret lovovertrædelse pr. tilsyn</p>

	19. Har du forslag til justering af parameteren?	<i>[fritekst]</i>
	Håndtering og opbevaring af kemikalier og farligt affald for virksomheder samt forhold der har betydning for at forebygge forurening fra oplagret husdyrgødning	
	20. Har du forslag til justering af parameteren?	
	Emissioner til luft, jord og/eller vandmiljø for virksomheder og husdyrbrugets størrelse	
	21. Medregner I støj som en emission til luft under denne parameter?	Ja Nej Hvorfor ikke: Det indgår i parameteren om sårbarhed Vi inddrager slet ikke støj i risikoscoringsmodellen Andet, uddyb venligst _____
	22. Medregner I spildevand som en emission til jord og/eller vandmiljø?	Ja, udledning til kloak Ja, direkte udledning til recipient Nej Hvorfor ikke <i>[fritekst]</i>
	23. Har du forslag til justering af parameteren?	
	Sårbarhed	
I tilsynsmodellen opgøres risikoscoren for sårbarhed alene ud fra afstanden til sårbare områder og uden hensyntagen til, om virksomhedens eller husdyrbrugets aktiviteter kan give anledning	24. Bør man i parameteren inkludere en vurdering af, om virksomhedens eller husdyrbrugets aktiviteter kan give anledning til påvirkning af det sårbare område?	Ja, risikoscoren bør tage udgangspunkt i virksomhedens/husdyrbrugets potentielle muligheder for påvirkning af sårbare områder (naboer, drikkevand) Ja, risikoscoren bør tage udgangspunkt i den potentielle mulighed for påvirkning af sårbare områder (naboer, drikkevand), men kun for virksomheder Ja, risikoscoren bør tage udgangspunkt i den potentielle mulighed for påvirkning af sårbare områder (naboer, drikkevand) men kun for husdyrbrug Nej, det bør fastholdes kun at inkludere afstanden til sårbare områder som indikator for eventuel påvirkning

til påvirkning af det sårbare område.		
	25. Sårbarhed i relation til virksomheder/husdyrbrug er målt som afstand fra OSD-områder og/eller følsomme områder som fx støjfølsomme områder. Bør denne parameter adskilles?	Nej Ja, parametre i forhold til OSD-områder og følsomme områder bør vurderes hver for sig Ved ikke
	26. Bør sårbarhedsparameteren udvides til at omfatte særskilte parametre om støj, spildevand, affald og støv?	Ja (mulighed for flere svar) Støj Spildevand Affald Støv Nej Ved ikke
	27. Har du forslag til justering af parameteren?	

Mål 3: Tilsynsmodellen skal fremme fokus på de væsentlige miljøforhold, og den må ikke føre til miljøforringelser

Miljøtilsynsplan		
Tilsynsmyndigheden skal udarbejde en miljøtilsynsplan, som bl.a. indeholder en generel vurdering af relevante, væsentlige miljøproblemer/forhold på tilsynsmyndighedens område. Planen opdateres hvert 4. år.	28. Anvendes miljøtilsynsplanen som led i tilrettelæggelsen af jeres miljøtilsyn?	Ja Nej Ved ikke Vi laver ikke en tilsynsplan
	29. Mener du, at der føres tilsyn med de væsentligste miljøforhold?	Ja, altid Ja, oftest Nej, sjældent Nej, aldrig Hvis "Nej, sjældent" eller "Nej, aldrig": hvorfor ikke? <i>[fritekst]</i>
	30. Har offentligheden vist interesse for miljøtilsynsplanen?	Ja Vi oplever efterspørgsel fra borgere Vi oplever efterspørgsel fra virksomheder og husdyrbrug Vi oplever efterspørgsel fra interesseorganisationer Vi oplever efterspørgsel fra andre, noter hvem Nej Ved ikke
Håndtering af forskellige typer af tilsyn		

	31. Er opstartstilsynet med til at bevare miljøbeskyttelsesniveauet?	<p>I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke Ved ikke</p> <p>Hvis "I mindre grad" eller "Slet ikke": hvorfor ikke? [fritekst]</p>
	32. Når I gennemfører et prioriteret tilsyn, fører I så kun tilsyn med de forhold, hvor virksomheden/husdyrbruget har scoret højt?	<p>Vi fører tilsyn kun med de områder og aktiviteter, hvor virksomhederne/husdyrbruget har scoret højt i risikoscoren (de væsentligste miljøforhold) Vi fører tilsyn med de samlede miljøforhold, når vi alligevel er derude Vi fører tilsyn med de samlede miljøforhold, fordi virksomheden eller husdyrbruget ikke forstår, hvorfor vi kun fører tilsyn med dele af virksomheden eller husdyrbruget Vi fører ikke prioriterede tilsyn Andet, beskriv venligst _____</p>
	33. Hvilke kriterier lægger I til grund, når I vurderer væsentlighed i §9?	<p>Konsekvenserne for miljøet Viden om virksomhedens/husdyrbrugets adfærd i øvrigt Andet, beskriv venligst _____</p>
	34. Er virksomheder/husdyrbrug med de væsentligste miljøforhold i jeres kommune omfattet af regelmæssige tilsyn??	<p>Ja Nej Ved ikke</p>
	35. Hjælper brugen af basistilsyn, prioriteret tilsyn, tilsynskampagne, opstartstilsyn og §9-tilsyn jer til at føre tilsyn med de væsentlig-	<p>Ja Nej Hvorfor ikke [fritekst] Ved ikke</p>

	ste miljøforhold?	
Tilsynskampagner		
	36. Hvordan udvælges temaer for tilsynskampagner? (flere kryds mulige)	Med fokus på væsentlige miljøforhold i kommunen Med fokus på forhold, som identificeres via miljøtilsyn Med fokus på virksomheder/husdyrbrug/brancher, der ikke er omfattet af regelmæssige tilsyn, men hvor der er konstateret væsentlige miljøforhold, hvor der er behov for miljøtilsyn Andet, beskriv venligst _____
	37. Hvordan er den typiske fordeling af kampagner på hhv. virksomheder og husdyrbrug?	1 for virksomheder og 1 for husdyrbrug 2 for virksomheder 2 for husdyrbrug Andet, beskriv venligst _____
Mål 4: Tilsynsmodellen skal sikre kontinuerlig aktivitet på tilsynsområdet, og det skal være muligt at følge op på og evaluere tilsynsindsatsen		
	38. Finder I, at de fastsatte årsmål på hhv. 40 % og 25 % gør, at I kommer ud på de virksomheder/husdyrbrug med de væsentligste miljøforhold?	Ja Nej Hvorfor: Fordi 1a og 1b virksomhederne/husdyrbrugene vurderes samlet, således at vi, når vi har opfyldt årsmålet, stort set kun har besøgt 1a virksomheder/husdyrbrug Årsmålet er for lavt, vi bør besøge flere virksomheder/husdyrbrug ud fra en miljømæssig betragtning Årsmålet er for højt, vi bør besøge færre virksomheder/husdyrbrug ud fra en miljømæssig betragtning Andet, uddyb venligst _____
	39. Gennemfører virksomheden/husdyrbruget nye miljøtiltag pba. tilsyn?	Ja Nej Ved ikke Uddyb gerne dit svar _____

Tilsynskampagner – effekter Tilsynsmyndigheden skal offentliggøre den samlede konklusion, herunder mål, effekter og titel, af sin indsats i forbindelse med hver enkelt tilsynskampagne.	40. Hvilke parametre opgør I som konklusion på udførte tilsynskampagner?	Vi konkluderer på antal virksomheder/husdyrbrug, der har indgået i den udførte tilsynskampagne Vi konkluderer på antal håndhævelser som følge af den udførte tilsynskampagne Vi konkluderer på de miljømæssige effekter af den udførte tilsynskampagne Vi konkluderer på baggrund af tilfredshedsmålinger hos virksomheder/husdyrbrug Andet, beskriv venligst: _____
	41. Er tilsynskampagner et godt redskab for en dialog om miljø med virksomhederne og husdyrbrugene?	I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke Ved ikke Uddyb gerne dit svar _____
Mål 5: Tilsynsmodellen skal bidrage til kompetenceopbygning hos myndigheder, virksomheder og husdyrbrug		
Kompetenceopbygning og vidensdeling		
	42. Er kampagner med til at opbygge kompetencer hos jer?	Ja Flere svar mulige: Vi øger vores viden om specifikke miljøforhold (beskriv gerne hvilke) Vi øger vores viden om specifikke brancher (beskriv gerne hvilke) Anden årsag, uddyb venligst _____ Nej (beskriv gerne hvorfor)
	43. Har I brug for øget kompe-	Ja

	tenceopbygning?	Flere svar mulige: I forhold til miljølovgivningen I forhold til vores tekniske og miljømæssige indsigt, I forhold til den gode dialog, konflikthåndtering og vejledning Anden årsag, uddyb venligst _____ Nej
	44. Er det jeres indtryk, at tilsyn og kampagner hjælper med at opbygge kompetencer hos virksomhederne og husdyrbrugene?	I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke Ved ikke Uddyb gerne dit svar _____

EVALUERING AF NY DIGITAL ANMELDEORDNING indført PR. 1. JAN. 2016.

Ordnningen omfatter den digitale ansøgning- og anmeldeordning, som er indført pr. 1. jan. 2016. Alle virksomheder skal indsende miljøgodkendelsesansøgninger via BOM, og Bilag 2 virksomheder skal også indsende VVM-screeningsanmeldelser og ansøgninger om spildevandstilladelser via BOM. Maskinværksteder blev taget ud af godkendelsesordningen og fik sin egen maskinværkstedsbekendtgørelse og skal anmelde sig via BOM. Der er som forenkling indført samtidighed for bilag 2 virksomheder/aktiviteter, således at virksomheder har krav på samtidige afgørelser vedr. miljøgodkendelsesansøgninger og evt. spildevandstilladelse og evt. VVM screening, hvis de søger samtidigt.

Vision 1: Det skal være nemmere at være virksomhed

Samtidighedsbestemmelser Virksomheder omfattet af bilag 2 til godkendelsesbekendtgørelsen, der søger om en miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33, og som samtidig søger om en	45. Er I overordnet tilfredse med samtidighedsbestemmelserne for afgørelse om miljøgodkendelse og spildevandstilladelse, samt den tilstræbte samtidighed for VVM-screening?	I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke Ved ikke
--	---	--

<p>evt. spildevandstilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 19, stk. 1 eller § 28, stk. 3, og evt. er VVM-screeningspligtige efter regler herom, vil få de respektive afgørelser samtidigt. For VVM-afgørelser skal der dog kun tilstræbes samtidighed.</p>		
	<p>46. Er det jeres indtryk, at Bilag 2-virksomhederne overordnet er tilfredse med samtidigheden?</p>	<p>I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke Ved ikke</p>
	<p>47. Har det givet udfordringer med samtidighedsbestemmelsen, at der efterfølgende er blevet aftalt service-mål for sagsbehandlingstiden for miljøgodkendelser for virksomheder?</p>	<p>Ja Hvilke, uddyb venligst _____ Nej Ved ikke</p>
	<p>48. Oplever I andre udfordringer med samtidighedsbestemmelserne?</p>	<p>[fritekst]</p>
<p>Branchebekendtgørelsen for maskinværksteder</p>	<p>49. Er I overordnet tilfredse med anmeldeprocessen for maskinværksteder, kontra den tidligere godkendelses-</p>	<p>I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke</p>

	proces?	Ved ikke
	50. Er det jeres indtryk, at virksomhederne overordnet er tilfredse med anmeldeprocessen for maskinværksteder, kontra den tidligere godkendelsesproces?	I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke Ved ikke
	51. Oplever I udfordringer med anmeldeprocessen for maskinværksteder?	<i>[fritekst]</i>
	52. Er kravene i maskinværkstedsbekendtgørelsen (bekendtgørelse om virksomheder, der forarbejder emner af jern, stål eller andre metaller) forståelige?	I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke Ved ikke Hvis I mindre grad eller slet ikke: Hvilke krav er vanskelige at forstå? Hvad kunne gøre dem lettere forståelige? <i>[fritekst]</i>
Det skal her undersøges, om den ny digitale ansøgnings- og anmeldeordning i BOM bidrager til, at det er blevet nemmere at være virksomhed.	53. Anvender de virksomheder, som kommunen er godkendelsesmyndighed for, BOM, når de ansøger om miljøgodkendelse?	Ja Nej Beskriv gerne hvorfor _____
Udvalget definerer, at det er blevet nemmere at være	54. Har BOM påvirket sagsbehandlingstiden?	Sagsbehandlingstiden er blevet væsentligt forkortet Sagsbehandlingstiden er blevet lidt forkortet Det har ikke påvirket sagsbehandlingstiden Sagsbehandlingstiden er blevet lidt forlænget

virksomhed, hvis sagsbehandlingstiden fra indsendelse til afgørelse blevet kortere, og brugerbetalingen lavere for miljøgodkendelser og anmeldelser		Sagsbehandlingstiden er blevet væsentligt forlænget Andet, uddyb venligst _____
	55. Oplever I, at de virksomheder, der søger gennem BOM, har lavere brugerbetaling?	I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke Ved ikke
	56. Hører I fra ansøgerne, at BOM er let at anvende som ansøgningsportal?	I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke Ved ikke
	57. Har du forslag til ændringer i BOM, som kan gøre ansøgningsproceduren lettere for virksomheder?	<i>[fritekst]</i>
	58. Foregår dialogen med virksomhederne undervejs i sagsbehandlingen gennem BOM?	Ja Uddyb gerne _____ Nej Uddyb gerne _____ Delvist Uddyb gerne _____
Vision 2: Miljøbeskyttelsesniveauet skal være uændret		
	59. Oplever I, at miljøbeskyttelsesniveauet er uændret med den nye ansøgnings-	I høj grad I nogen grad I mindre grad

	og anmeldeordning for bilag 2 virksomheder?	<p>Slet ikke Ved ikke</p> <p>Hvis "i mindre grad" eller "slet ikke": Hvor er miljøbeskyttelsesniveauet ændret? _____</p> <p>Hvis "i mindre grad" eller "slet ikke": er det emissioner til luft, vand eller støj, der er ændret? Og hvilken forureningsparameter? _____</p>
	60. Oplever I, at miljøbeskyttelsesniveauet er uændret efter indførelsen af branchebekendtgørelsen for maskinværksteder?	<p>I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke Ved ikke</p> <p>Hvis "i mindre grad" eller "slet ikke": Hvor er miljøbeskyttelsesniveauet ændret? _____</p> <p>Hvis "i mindre grad" eller "slet ikke": er det emissioner til luft, vand eller støj, der er ændret? Og hvilken forureningsparameter? _____</p>
EVALUERING AF DIGITALISERING, IMPLEMENTERT VED INDFØRELSE AF DMA PR. MAJ 2016		
Vision 3: Der skal være offentlig transparens ift. miljøoplysninger		
Er der større offentlig transparens for relevante miljøoplysninger?	61. Har du indtryk af, at borgere, virksomheder og husdyrbrug bruger DMA?	<p>Flere svar mulige Ja, borgere Ja, virksomheder Hvilke typer _____ Ja, husdyrbrug</p>

		Nej Ved ikke
	62. Har du fået flere henvendelser fra borgere og virksomheder/husdyrbrug efter lancering af DMA?	<ul style="list-style-type: none"> • Ja, mere end 30 % i forhold til inden lancering af DMA • Ja mindre end 30 % i forhold til inden lancering af DMA • Nej, der er ingen forskel • Nej, jeg har fået færre henvendelser
	63. Er du tilfreds med den landsdækkende miljøportal DMA?	<p>Ja De relevante miljøoplysninger er tilgængelige Andet _____</p> <p>Nej De relevante miljøoplysninger er ikke tilgængelige Andet _____</p> <p>Ved ikke</p>
	64. Bruger du DMA?	<p>Ja Til hvad: Det giver mulighed for at få et landsdækkende overblik over virksomheder, husdyrbrug, miljøgodkendelser og – tilsyn m.v. Viden om hvor der ligger virksomheder/husdyrbrug tilsvarende vores Viden om godkendelser i andre kommuner Viden om tilsynsrapporter i andre kommuner Andet, beskriv venligst</p> <p>Nej Hvorfor ikke? Uddyb venligst _____ Hvad skulle der til, for at du kunne få nytte af DMA? <i>[fritekst]</i></p>
	65. Hvordan kvalitetssikrer du de data, du har indtastet i DMA, eller som er tastet ind i jeres fagsystem og auto-	<i>[fritekst]</i>

	matisk overført til DMA?	
	66. Har DMA bidraget til, at du har fået ny viden?	Ja Uddyb gerne _____ Nej Ved ikke
	67. Savner du oplysninger i DMA?	Ja Uddyb gerne _____ Nej Ved ikke
	68. Har I brug for mere vejledning og hjælp i forhold til brugen af DMA?	Ja Til hvad, uddyb gerne _____ Nej Ved ikke

Bilag 2.2 Spørgeskema til virksomheder og husdyrbrug

1.	2. Spørgsmål	3. Kategorier
4. Introduktion		
<p>Miljøstyrelsen gennemfører i samarbejde med konsulentfirmaet Rambøll en evaluering af ovennævnte initiativer på miljøområdet. Vi har brug for jeres synspunkter, og vi håber, at I vil tage jer tid til at besvare spørgeskemaet.</p> <p>Spørgeskemaet er både relevant for virksomheder og husdyrbrug. Dog er der visse spørgsmål, som retter sig mod bestemte virksomheder og ikke mod husdyrbrug. Når du i det første spørgsmål angiver, hvilken type virksomhed/husdyrbrug du er, vil du automatisk undgå de irrelevante spørgsmål. Deadline for besvarelser er fredag d. 15. december 2017.</p> <p>Hvis du ikke kan besvare alle spørgsmål selv, er du velkommen til at videresende skemaet til en kollega eller medarbejder. Hvis du videresender denne mail, kan en kollega/medarbejder tilgå spørgeskemaet via nedenstående link og udfylde de relevante spørgsmål. Spørgeskemaet vil i alt tage ca. 10-1 minutter at udfylde og svarene vil indgå i den endelige evaluering, men i en anonymiseret form.</p> <p>På forhånd tak for din besvarelse!</p>		
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Navn 2. Navn på virksomhed/husdyrbrug 3. Type virksomhed/husdyrbrug: <ol style="list-style-type: none"> a. Bilag 1a virksomhed b. Bilag 1b virksomhed c. Bilag 2 virksomhed d. Maskinværksted e. Anden virksomhed, der er omfattet af regelmæssigt tilsyn. f. § 16 a husdyrbrug g. § 16 b husdyrbrug m. ammoniakemission >750 kg NH₃-N/år h. § 16 b husdyrbrug m ammoniak- 	-

	<p>emission <750 kg NH₃-N/år</p> <p>i. Anden</p> <p>4. Størrelse (antal ansatte/antal dyreenheder)</p>	
5. EVALUERING AF NY TILSYNSMODEL, IMPLEMENTERET VED TILSYNBEKENDTGØRELSEN		
6. Mål 1: Prioriteringen af virksomheder og husdyrbrug skal være enkel, letforståelig og give mening for både virksomheder, husdyrbrug og myndigheder		
Her spørges ind til frekvensen		
	<p>5. Hvor tit kommer myndigheden på miljøtilsyn hos jer inden for de seneste 6 år?</p>	<p>En gang To gange Tre gange Fire gange Fem gange Seks gange Andet _____</p>
	<p>6. Synes du, at myndighederne foretager miljøtilsyn på din virksomhed/dit husdyrbrug med passende tidsintervaller?</p>	<p>Ja Nej Det har jeg ikke taget stilling til</p>
	<p>7. Bliver du inden miljøtilsynet orienteret om baggrunden for tilsynet?</p>	<p>Ja Nej</p>
Mål 2: Der skal prioriteres ud fra en vurdering af både miljø- og sundhedsmæssige risici (herunder beliggenhed) og virksomhedernes og husdyrbrugenes egen miljøindsats. Hensigten er, at tilsynsindsatsen skal målrettes de virksomheder og husdyrbrug, der udgør den største risiko.		
Her spørges ind til scoringsmodellen		
	<p>8. Har tilsynsmyndigheden orienteret dig om den model, som myndighederne bruger, når de prioriterer de virksomhe-</p>	<p>Ja Nej Ved ikke</p>

	der/husdyrbrug, der skal have miljøtilsyn?	
	9. Er du orienteret om din risikoscore, og hvad denne indebærer for, hvor hyppigt myndighederne kommer på tilsyn?	I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke Ved ikke
	10. Får du vejledning af myndigheden i forhold til, hvordan du kan forbedre din risikoscore?	Ja Nej
7.	Mål 3: Den nye tilsynsmodel skal fremme fokus på de væsentlige miljøforhold, og den må ikke føre til miljøforringelser	
	11. Synes du, at myndighederne fører tilsyn med de væsentligste miljøforhold fra din virksomhed/husdyrbrug?	Ja Nej Hvorfor ikke, uddyb venligst _____ Hvis nej: Drøfter du dette med tilsynsmyndigheden? <i>[fritekst]</i>
8.	Mål 4: Tilsynsmodellen skal sikre kontinuerlig aktivitet på tilsynsområdet, og det skal være muligt at følge op på og evaluere tilsynsindsatsen	
	12. Gennemfører I nye miljøtiltag på baggrund af tilsynene?	Ja Uddyb gerne hvilke _____ Nej Som en kombination af tilsyn, håndhævelse og krav i godkendelsen
9.	Mål 5: Tilsynsmodellen skal bidrage til kompetenceopbygning hos myndigheder, virksomheder og husdyrbrug	
	13. Giver miljøtilsynene dig viden om væsentlige miljøforhold, som du bør have fokus på?	I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke Ved ikke
	14. Hvad er det især, at du er blevet klogere	[fritekst]

	på?	Det kunne eksempelvis være, hvordan farligt affald håndteres, hvordan et flydelag sikres, etc.
EVALUERING AF NY DIGITAL ANMELDEORDNING, IMPLEMENTERET I BOM PR. 1. JAN. 2016. Ordningen omfatter den digitale ansøgning- og anmeldeordning, som er indført via BOM pr. 1. jan. 2016. Virksomheders skal indgive miljøgodkendelsesansøgninger, VVM-ansøgninger og ansøgninger om spildevandstilladelser via BOM og maskinværksteder, omfattet af maskinværkstedsbekendtgørelsen, skal indgive anmeldelse via BOM. Der er som forenkling gennemført krav om samtidighed, således at virksomheder har krav på samtidige afgørelser vedr. miljøgodkendelsesansøgninger, VVM screeninger og/eller spildevandstilladelser. Siden virksomhedsudvalget rapport er maskinværksteder endvidere nu reguleret via en branchebekendtgørelse og skal således ikke længere gennem en miljøgodkendelsesproces.		
10. Vision 1: Det skal være nemmere at være virksomhed – Nedenstående spørgsmål skal kun stilles til bilag 1 og bilag 2 virksomheder samt maskinværksteder		
11. Digital anmeldeordning (BOM)	15. Har I ansøgt om miljøgodkendelse efter 1. jan. 2016?	Ja Hvis ja: hvor mange _____ Nej
	16. Anvendte I i den forbindelse BOM?	Ja Nej Beskriv gerne hvorfor _____
	17. Hvis ja: Hvad synes I om at anvende BOM? (flere svar mulige)	Det er enkelt at anvende Det er vanskeligt at anvende Det gør det nemmere at ansøge om miljøgodkendelse Det gør det sværere at ansøge om miljøgodkendelse Vi bliver guidet gennem ansøgningsforløbet, så vi giver de nødvendige oplysninger Andet, beskriv venligst _____
	18. Har BOM gjort det nemmere at levere de nødvendige oplysninger til myndighederne i forbindelse med miljøgodkendelser?	Det har gjort det nemmere at levere de nødvendige oplysninger Det har ikke medført nogen forskel Det har besværliggjort det at levere de nødvendige oplysninger Hvorfor: Ting tager længere tid

		Der er flere elementer at tage stilling til Andet, uddyb venligst _____ Vi har ikke prøvet at ansøge om miljøgodkendelse uden om BOM
	19. Er dialogen mellem jer og kommunen forud for indsendelse af ansøgning ændret?	<ul style="list-style-type: none"> • Den er blevet længere • Den er uændret • Den er blevet kortere Ved ikke
	20. Er sagsbehandlingstiden ændret?	<ul style="list-style-type: none"> • Den er blevet længere • Den er uændret • Den er blevet kortere Ved ikke
	21. Anvender I ekstern rådgivning til udarbejdelse af en miljøgodkendelse?	Ja Nej Hvis ja: Hvad anvender I specifikt ekstern rådgivning til? <i>[fritekst]</i> Hvis ja: Er omkostningerne til ekstern rådgivning forbundet med udarbejdelse af en miljøgodkendelse ændret? De er blevet højere De er uændrede De er blevet lavere Vi anvender ikke eksterne rådgivere Ved ikke
	22. Har ansøgningsprocessen via BOM påvirket brugerbetalingen?	Ja, den er faldet Ingen ændring Ja, den er steget Nej

	23. Er I overordnet set tilfredse med BOM?	Meget tilfreds Tilfreds Hverken/eller Utilfreds Meget utilfreds
	24. Hvilke forbedringsønsker har I til BOM?	<i>[fritekst]</i>
Kun for bilag 2 virksomheder Der er indført forenklinger, således at virksomheder samtidig kan få afgørelse om miljøgodkendelse og spildevandstilladelse, samt en tilstræbt samtidighed for afgørelser om VVM screeninger.	25. Har I haft en sag, hvor I ansøgte om miljøgodkendelse, spildevandstilladelse og eventuelt fik foretaget en VVM-screening samtidigt og fik afgørelser samtidigt?	Ja, en Ja, flere Nej
	26. Er I overordnet tilfredse med, at afgørelser om miljøgodkendelse og spildevandstilladelse kommer samtidigt, samt at det tilstræbes, at afgørelser om VVM-screening kommer samtidigt, hvis I søger samtidigt?	I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke Ved ikke Hvis I har svaret i mindre grad eller slet ikke: Hvad er I ikke tilfredse med? <i>[fritekst]</i>
Kun for maskinværksteder I maskinværkstedsbekendtgørelsen kan virksomheden nu anmelde sig som maskinværksted uden at skulle søge om særskilt miljøgodkendelse	27. Har I haft indsendt en anmeldelse efter den nye maskinværkstedsbekendtgørelse?	Ja Nej
	28. Er I overordnet tilfredse med anmeldeprocessen for maskinværksteder, kontra den tidligere godkendelsesproces?	I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke Ved ikke
	29. Er det lettere eller sværere at anmelde sig	Meget lettere

	end at søge om en godkendelse?	Lettere Ingen forskel Sværere Meget sværere Andet, uddyb venligst _____
	30. Oplever I udfordringer med anmeldeprocessen?	Ja, uddyb venligst _____ Nej
	31. Er bekendtgørelseskravene forståelige?	Ja Nej Hvorfor ikke, uddyb venligst _____ Ved ikke
12. Vision 2: Miljøbeskyttelsesniveauet skal være uændret		
	32. Oplever I, at miljøbeskyttelsesniveauet er uændret med den nye ansøgnings- og anmeldeordning?	I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke Ved ikke Hvis "i mindre grad" eller "slet ikke": Hvor er miljøbeskyttelsesniveauet ændret? _____ Hvis "i mindre grad" eller "slet ikke": er det emissioner til luft, vand eller støj, der er ændret? Og hvilke forureningsparametre? _____
Kun for maskinværksteder	33. Oplever I, at miljøbeskyttelsesniveauet er uændret efter indførslen af branchebekendtgørelsen for maskinværksteder?	I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke

		<p>Ved ikke</p> <p>Hvis "i mindre grad" eller "slet ikke": Hvor er miljøbeskyttelsesniveauet ændret? Og hvilke forureningsparametre? _____</p> <p>Hvis "i mindre grad" eller "slet ikke": er det emissioner til luft, vand eller støj, der er ændret? _____</p>
13. Vision 3: Der skal være offentlig transparens ift. miljøoplysninger		
	34. Kender I DMA (Digital Miljøadministration)?	<p>Ja</p> <p>Nej</p>
	35. Bruger I DMA?	<p>I høj grad</p> <p>I nogen grad</p> <p>I mindre grad</p> <p>Slet ikke</p> <p>Hvis "i høj grad" eller "i nogen grad": Hvad bruger i DMA til?</p> <p><i>[fritekst]</i></p> <p>Hvis "i høj grad" eller "i nogen grad": Har DMA bidraget til, at du har fået ny viden?</p> <p>Ja</p> <p>Uddyb gerne _____</p> <p>Nej</p> <p>Ved ikke</p> <p>Hvis "i høj grad", "i nogen grad" eller "i mindre grad": Har I undersøgt, hvilke oplysninger om jeres virksomhed/husdyrbrug, der ligger på DMA?</p>

		Hvis "I nogen grad", "I mindre grad" eller "slet ikke"; Hvad skulle der til for at få jer til at bruge DMA (mere)? <i>[fritekst]</i>
--	--	---

Tak for din tid!

Evaluering af ny tilsynsmodel samt ny anmeldeordning og digitalisering

Miljø- og Fødevareministeriet har siden 2010 gennemført en række ændringer af den danske virksomhedsregulering og -kontrol. Rambøll er af Miljøstyrelsen blevet bedt om at gennemføre en uvildig evaluering af ny tilsynsmodel samt ny anmeldeordning og digitalisering.

Som introduktion til evalueringen er der gennemført en forundersøgelse af kommunernes praksis og administration af reglerne på tilsynsområdet. Forundersøgelsen dannede det metodiske grundlag for nærværende evaluering. Undersøgelsen er gennemført primært med udgangspunkt i interviews med kommunerne, samt data fra Digital MiljøAdministration (DMA) vedrørende kommunernes indberetninger i fagsystemerne og kommunernes miljøtilsynsplaner.

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

www.mst.dk